

Årsrapport 2017

Selskab

Sanistål A/S
Håndværkervej 14
9000 Aalborg
Danmark

Telefon: 96 30 60 00
Hjemmeside: www.sanistaal.com
E-mail: sanistaal@sanistaal.dk
CVR-nr.: 42 99 78 11
LEI kode: 2138 00 QIT2P16LWV9U 70
Stiftet: 18. juni 1926
Hjemsted: Aalborg

Direktion

Christian B. Lund, adm. direktør
Flemming Glamann, økonomidirektør

Bestyrelse

Jens Jørgen Madsen, formand
Søren Østergaard Sørensen
Sven Ruder
Anders K. Bønding
Jesper Søe, medarbejdervalgt
Tina Lund Vildhøj, medarbejdervalgt

Revisionskomite

Revisionskomiteen består af den samlede bestyrelse

Revision

Ernst & Young
Godkendt Revisionspartnerselskab
Vestre Havnepromenade 1A
9000 Aalborg

Koncern

Sanistål A/S
Aalborg, Danmark

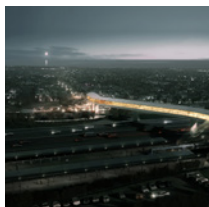
Max Schön GmbH
Lübeck, Tyskland

Sanistal SIA
Riga, Letland

UAB Sanistal
Kaunas, Litauen

Sanistal Spolka z.o.o.
Szczecin, Polen

Serman & Tipsmark A/S
Brønderslev, Danmark

18
Spektakulær gangbro ved Kjøge Nord Station

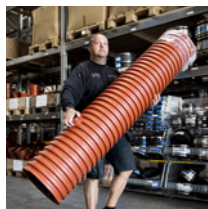
20
International pris til Saniståls online løsning

25
Sanistål modtager social pris fra Billund Kommune

32
Nybygget og moderne butik i Hjørring

34
Nyt VA-center styrker positionen på Sjælland

55
Sanistål bliver årets internationale partner

56
Ombygning af Mezapark Open Air stadium i Riga

61
Sanistål beklæder Nuuks anstalt for domfældte

62
Sanistål introducerer eget kvalitetsbrand UNICO IM

Indhold

Ledelsesberetning

- 4** Markant omsætningsvækst, men udfordret indtjening
- 6** Sanistål kort fortalt
- 8** Forretningsmodel
- 9** Forretningssegmenter i Sanistål
- 10** Året der gik
- 12** Årets resultat
- 14** Beretning for segmenter
- 17** Forventninger til 2018
- 19** Hoved- og nøgletal
- 21** 2. halvår 2017
- 22** Særlige risici
- 24** Samfundsansvar og mangfoldighed i ledelsen
- 24** Corporate governance
- 26** Saniståls ledelse
- 28** Aktionærinformation

Koncernregnskab

- 30** Resultatopgørelse, Totalindkomstopgørelse og Pengestrømsopgørelse

- 31** Balance
- 33** Egenkapitalopgørelse
- 35** Noter for koncernregnskab

Årsregnskab (moderselskab)

- 58** Resultatopgørelse, Totalindkomstopgørelse og Pengestrømsopgørelse
- 59** Balance
- 60** Egenkapitalopgørelse
- 63** Noter for moderselskab

Supplement til ledelsesberetningen

- 72** Resultat 2015-2017
- 72** Definitioner af nøgletal

Påtegninger

- 73** Ledelsespåtegning
- 74** Den uafhængige revisors erklæringer

Markant omsætningsvækst, men udfordret indtjening

Succesfulde initiativer har skabt en markant omsætningsvækst i 2017, men indtjeningen er udfordret i enkelte forretningsområder.

Målrettede salgsmålinger har skabt en omsætningsvækst på 9,3%, hvilket er over den generelle markedsvækst. Væksten drives især af Byggeridivisionen og Stålforsretningen. Trods markant vækst er udviklingen i bruttoavance beskeden, idet stålavance, for året som helhed, har ligget under niveauet i 2016. Samtidig har der været et øget salg til kunder og projekter med lavere indtjening. Den øgede vækst har desuden påvirket de aktivitetsrelaterede omkostninger på lagrene. Et utilfredsstillende underskud i den tyske forretning samt underskud og omkostninger til restrukturering af Serman & Tipsmark er den primære årsag til den lavere indtjening i 2017 sammenlignet med 2016.

Resultat af primær drift (EBIT) udgør 92 mio. kr. mod 119 mio. kr. i 2016, mens resultat af primær drift (EBIT) eksklusiv ejendomsavance og nedskrivninger udgør 86 mio. kr. mod 114 mio. kr. i 2016. Resultatet er på den positive side af den seneste udmeldte forventning til 2017. Der er i 2017 genereret 21 mio. kr. i frie pengestrømme på trods af markante investeringer til moderselskabets nye ERP-system.

Saniståls butikker er en vigtig salgskanal i omnichannel tilgangen til kunderne. I løbet af 2017 blev enkelte butikker flyttet til mere attraktive lokationer med moderne indretning, mens andre butikker er moderniseret på eksisterende adresser. I 2018 vil vi fortsat optimere og udvikle butiksnettet og fokusere indsatsen der, hvor kunderne og indtjeningen er.

Etableringen af den tværgående Stålforsretning i 2016 har i år betydet en fremgang i salgstonnagen på mere end 10%. Udvidelsen af produktsortimentet på centrallageret i Taulov ultimo 2016 har været afgørende for, at vi nu kan tilbyde et fuldt sortiment til især byggerikunder.

I Østeuropa er vi lykkedes med at øge indtjeningen baseret på vækst i Byggeridivisionen, udvikling af Industridivisionen samt effektiviseringer fra organisatoriske ændringer gennemført ultimo 2016.

Vækstambitionen for den tyske forretning er ikke blevet indfriet, og samtidigt er vi blevet påvirket af nedgangen i aktiviteten i vindmølleindustrien i Nordtyskland. Samlet set leverer Tyskland et utilfredsstillende underskud.

Grundet markedsforhold var en restrukturering af Serman & Tipsmark nødvendig i foråret. Fra andet halvår bidrager selskabet igen positivt til koncernens indtjening.

65% stigning i Flexbox leverancer

Antal kunder med StockMaster automater blev forøget med 50% i 2017

I 2017 er uddannelses timer øget med 70% ved blandt andet introduktion af E-learning

Vækst med udgangspunkt i kundernes behov

Industridivisionen i Danmark fortsætter med at udvikle det tætte kundesamarbejde med udbredelse af effektive servicekoncepter som bl.a. StockMaster og EasySupply, der hjælper vores kunder til procesoptimering og ressourcebesparelse. Antallet af kunder med StockMaster-automater er steget med 50% i 2017, mens omsætningen herfra steg med 67%.

I vindmølleindustrien er kundernes behov stærkt afhængig af den geografiske placering af ordrerne. Vi har mærket en aktivitetsnedgang i Danmark, men samtidig oplevet en øget efterspørgsel på vores kompetence og evne til at flytte med kunderne ud i verden. Det har betydet, at eksporten er steget væsentligt.

Omsætningsvæksten i den danske Byggeridivision ligger markant over markedsniveau bl.a. som følge af øget projektsalg. Derudover har øgede investeringer i sikringsområdet samt Vand- og Afløb understøttet væksten. Saniståls mange service- og leveringskoncepter er fortsat med til at øge kundernes effektivitet, hvor bl.a. FlexBox-konceptet har haft en kraftig vækst hos byggerikunderne med 65% flere leverancer i 2017.

Rekordår for digitale løsninger

Saniståls digitale løsninger er i 2017 anerkendt ved tildeling af flere priser. Koncernens e-handelsløsninger er tildelt systemleverandøren Umbraco's Internationale Award i kategorien Best Technical Solution. Vi har stort fokus på at understøtte kunderne med digitale services, der effektiviserer deres forretning på en brugervenlig måde. I årets løb kunne kunderne tilgå de nye og forbedrede webshops i både Danmark, Tyskland og Østeuropa. I Danmark overstiger omsætningen via e-handelsløsninger nu 1 mia. kr. E-handelsmarkedet hos datterselskaberne er endnu i modningsfasen, men med de nye webshops forventer vi fremadrettet vækst i e-handlen.

Vi har modtaget prisen som årets internationale partner 2017 på StockMaster-konceptet. Prisen er modtaget for Saniståls evne til at optimere kundernes forretning. Siden opstarten er flere end 300 StockMaster-automater installeret på tværs af koncernens geografiske segmenter.

Saniståls danske organisation forbereder idriftsættelse af et nyt ERP-system, der bliver blandt de mest moderne på markedet. Systemet vil i endnu højere grad digitalisere forretningen og gøre

Et nyt og moderne ERP-system vil understøtte effektive processer og udvikling af vores forretning

Sanistål til en mere effektiv og agil forretningspartner i samarbejdet med kunder og leverandører. Vi forventer at have gennemført den omfattende test af systemet i første kvartal af 2018, hvorefter Stålfabrikationen vil tage systemet i brug. Dette giver os mulighed for at høste erfaringer forud for idriftsættelse af den resterende forretning. Vi har valgt at idriftsætte systemet over to omgange, da sikker implementering har højeste prioritet.

Digitaliseringen af stållageret i Taulov blev igangsat i 2016 ved implementeringen af WMS som forberedelse til det nye ERP-system. De strømlinede processer i systemet har givet os helt nye muligheder og betød bl.a., at vi i 2017 nåede nye rekorder i den håndterede dagstonnage.

Den markante vækst i Byggeridivisionen har betydet, at centrallageret i Billund nåede en rekord med flere end 3 millioner ekspederede ordrelinjer i 2017. Trods den travle hverdag på centrallageret valgte vi at gøre en forskel med en praktik- og jobordning for bl.a. syriske flygtninge og udsatte borgere.

Kunder og medarbejdere i centrum

Kundernes tilfredshed og loyalitet er afgørende for Sanistål, og kundetilfredsundersøgelsen afspejler en høj grad af tilfredshed med vores service og samarbejde, hvor især kontakten til

salgsorganisationen vægtes højt. For kunderne er det vigtigt, at de altid kan stole på, at prisen hos Sanistål er fair. Derfor lancerede vi den 1. december 2017 et nyt prisprogram "Priser der passer", hvor priserne løbende reguleres på samtlige 130.000 varer i sortimentet og dermed altid er konkurrencedygtige.

Medarbejdertilfredshedsundersøgelsen har i 2017 vist en forbedring af sidste års høje tilfredshed. Det bekræfter, at medarbejderne ser Sanistål som en attraktiv, udviklende og ansvarlig arbejdsplads, hvilket er et meget positivt resultat. Vi ønsker fortsat at gøre hverdagen endnu bedre for medarbejderne, der trods den digitale udvikling, stadig er Saniståls største aktiv.

Jeg vil gerne sige tak til alle mine Sanistål-kolleger for deres indsats i et begivenhedsrigt 2017 - især for den ekstraordinære indsats i forbindelse med klargøring af Saniståls nye ERP-system. Jeg vil også gerne takke kunder og leverandører for vores samarbejde samt koncernens aktionærer for deres opbakning.

Christian B. Lund
Administrerende direktør

Sanistål kort fortalt

Centrallager Hovedkontor Butikker

SANISTÅL DANMARK

4.102 mio. kr.
Omsætning

1.184
Ansatte

47
Butikker

23.000
Kunder

SANISTÅL TYSKLAND

227 mio. kr.
Omsætning

114
Ansatte

1
Butik

3.000
Kunder

SANISTÅL ØSTEUROPA

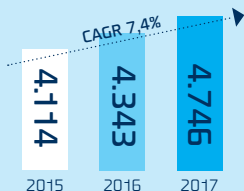
417 mio. kr.
Omsætning

245
Ansatte

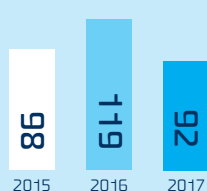
16
Butikker

11.000
Kunder

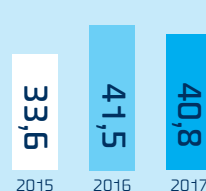
Nettoomsætning mio. kr.

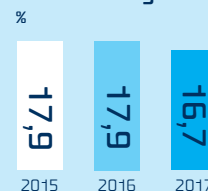
EBIT mio. kr.

Soliditetsgrad %

Arbejdskapital ift. omsætning %

Medarbejdertilfredshed Danmark

Medarbejdertilfredshed Tyskland

Medarbejdertilfredshed Østeuropa

97%

af medarbejderne i Sanistål
Danmark mener:

- > de gør en forskel på arbejdspladsen
- > de får tildelt ansvar
- > de ved hvad "mere end du tror" betyder

96%

af medarbejderne i Sanistål Danmark er
stolte over det resultat, Sanistål opnår

Kundertilfredshed Danmark

Salg

Alt i alt tilfredse med samarbejdet, vejledning og hjælp fra Saniståls salgsorganisation

Logistik

Alt i alt tilfredse med Saniståls leveringer

Click&Collect

Online bestilling til afhentning efter blot 30 min. i en af Saniståls butikker.

FlexBox

Maksimering af kunders effektivitet med direkte levering fra en af Saniståls butikker inden for 1 time.

EasySupply

Automatiseret og digitaliseret kasseopdelt lagerstyring, der reducerer vores kunders omkostninger.

StockMaster

Automatiserede industri-automater sikrer forbrugs-kontrol, styring af varelager og procesoptimeringer.

Butikker

64 butikker i hele koncernen sikrer lokalt kundekendskab og vejledning. Et lokalt tilpasset produktsortiment sikrer afhentning af varer her og nu.

E-handel

Mere end 1 mia. kr. af omsætningen ordres via vores differentierede e-handelsløsninger.

Salgsafdeling

Flere end 200 sælgere sidder dagligt klar til sparring med vores kunder om alt fra tilbud, produktviden og processer. Indsigt i kundens forretning og dagligdag er afgørende for at differentiere os i markedet.

Projektstyring

Sikrer byggeri-kunder effektiv og personlig sagsstyring, tilbudsoptimering, professionel planlægning og et online overblik over byggesagen.

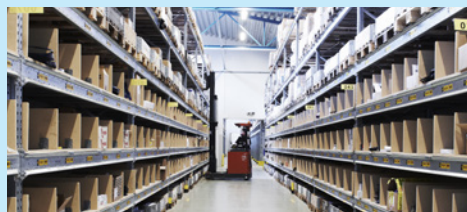
Refill

Individuel reolløsning på værktøjestedet eller byggepladsen, der effektivt styrer materialeforbruget via egen eller automatisk opfyldning.

Taulov Centrallager

- > Danmarks største stålhal med 42.000 m²
- > 15.000 m² udendørs armeringsplads
- > 3 lagerautomater håndterer min. 300 pluk i timen fra flere end 4.000 lokationer
- > Effektivt WMS-system sikrer optimal ekspedition, sporbarhed og nøjagtig kvalitetsangivelse
- > I gennemsnit 1.300 pluk hver dag

Billund Centrallager

- > 55.000 m² haller til VVS, værktøj, beslag og teknik
- > 33.000 m² udendørs VA-plads
- > 45 lagerautomater med 139.000 varepladser
- > Digitaliseret lager med automatisk planlægning af plukruter og stemmestyring af automater
- > I gennemsnit 13.000 pluk hver dag

Flere end
25

leveringskoncepter

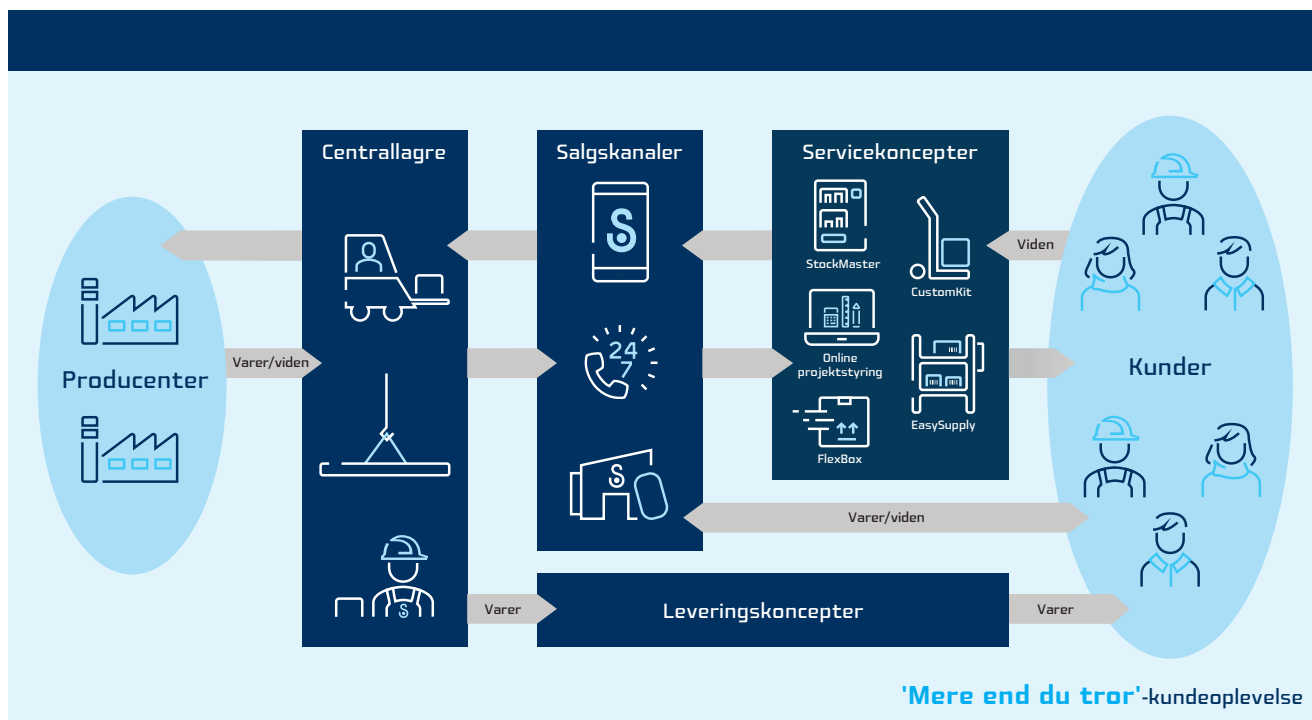
sikrer, at Saniståls kunder kan skræddersy løsninger efter deres leveringsbehov.

Stålsalget i vores tyske forretning leveres fra centrallageret i Taulov.

Det øvrige produktsalg i Østeuropa og Tyskland leveres fra Saniståls mindre **centrallagre i udlandet.**

Forretningsmodel

Sanistål er en grossist- og servicevirksomhed, som gennem specialistkompetencer, digitale koncepter og varehåndteringsservices skaber værdi mellem producenter og kunder og bidrager til at skærpe deres konkurrencekraft.

I Sanistål går vi altid efter at give vores kunder en 'mere end du tror'-oplevelse, hvor vi hjælper med at effektivisere deres forretning. Vi har samlet et komplet produktsortiment på vores effektive centrallagre, som sikrer leveringssikkerhed til vores kunder, og med mange stærke digitale servicekoncepter bidrager vi til øget fleksibilitet i værdikæden samt udvikling af vores samarbejdspartneres forretning.

Komplet sortiment og effektiv samhandel

Sanistål har et komplet varesortiment, som vi kontinuerligt afstemmer til vores forskellige kundetyper. Vi er tilgængelige døgnet rundt og sikrer en effektiv samhandel med vores kunder både digitalt, gennem direkte kontakt med vores sælgere eller i en af vores 64 butikker.

Optimering via digitale services

Derudover har vi en lang række online- og supply services, hvor vi gør det let og effektivt for kunderne at handle med os. Ved hjælp af eksempelvis strejkodesystemet, Projektmappen eller Track & Trace gør vi det nemt for kunderne selv at klare tingene online, og vores varehåndteringsservices, som eksempelvis tidslieferinger, CustomKit og FlexBox sikrer, at kunderne får varerne præcis,

hvor de skal bruge dem. Vi bidrager også med en effektiv styring af vareflowet internt i virksomhederne for kunderne gennem avancerede services som EasySupply lagerstyringsystem, Containerløsninger til byggepladsen, og StockMaster automater.

Viden gør forskellen

Sanistål har et stærkt team af medarbejdere med stor viden om kunder, brancher og produkter. Indsigt i kundernes forretning gør, at vi kan tilføre værdi gennem vejledning og sparring og derved bidrage til udvikling af deres forretning og konkurrencekraft.

Økonomisk værdi

Sanistål lagerfører varerne for vores kunder og sikrer, at de er tilgængelige når som helst. Dermed er kunderne ikke i samme grad bundet op på et lager, ligesom de ofte ikke når at afregne den indkøbte vare forud for deres leverance til slutkunden.

Værdiskabende samarbejde

Sanistål har et tæt samarbejde med producenter og leverandører, hvor vi udveksler viden og finder nye løsninger sammen. Vi skaber værdi for vores leverandører, når vi markedsfører, promoverer og sælger deres varer.

For yderligere information om Sanistål, vores produkter og services henvises til sanistaal.com.

Forretningssegmenter i Sanistål

Saniståls forretning er opdelt i to segmenter: Byggeri og Industri

Vi segmenterer kunderne efter, hvordan vi kan tilføre deres forretning størst værdi. Salgs- og markedsorganisationen er derfor organiseret efter kundernes branche, således at vi med vores branchekendskab kan tilbyde faglig sparring samt optimering af forretningsgange med vores koncepter og services.

Vores tværgående Stålforsretning servicerer både byggeri- og industrikunder med et bredt og dybt stålsortiment.

Stålforsretningen er desuden intern sparringspartner for salgsgorganisationerne i Byggeri- og Industridivisionerne, som varetager krydssalg af stålprodukter.

Byggeri- og Industridivisionen opnår synergier ved anvendelse af fælles salgskanaler inden for butik og e-handel, ligesom fælles lagerfunktioner med overlappende produktsortiment dækker kundebehov i begge divisioner. Yderligere opnås synergier i distributionen, hvor de mange leveringskoncepter er tilgængelige for alle kunder. De to divisioner trækker herudover på fælles stabsfunktioner bl.a. inden for Marketing, HR, IT og Økonomi.

Byggeri

2.361 mio.
Omsætning

1.218 mio.
Aktiver

64 mio.
EBITDA

Kundebehov

Den enkelte opgave eller projekt definerer kundens behov. Vi sammensætter en kundespecifik løsning med fokus på den konkrete opgave og materialebehov.

Services & koncepter

Leverer værdiskabende services som høj leveringssikkerhed, kvalificeret produktvejledning, projektstyring samt koncepterne FlexBox, Carl F Refill og container-løsninger til byggepladser. Døgnvagt sikrer 24 timers tilgængelighed for kunderne.

Branchefokus

- > VVS-installatører
- > Entreprenører
- > Byggemarkeder og køkkenfirmaer
- > Kommuner og vandværker
- > Sikringsvirksomheder og låsesmede
- > Tømrer og snedkere

Produktsortiment

- > VVS
- > Vand og Aflob
- > Energi og klima
- > Byggestål
- > Tag og facade
- > Værktøj
- > Sikring
- > Beslag og øvrige produkter til træ

Markeder

- > Danmark og Østeuropa

Selskaber

- > Sanistål A/S, Danmark
- > Sanistal SIA, Letland
- > UAB Sanistal, Litauen

Industri

2.385 mio.
Omsætning

1.175 mio.
Aktiver

84 mio.
EBITDA

Kundebehov

Produkterne indgår i et løbende forbrug i kundens produktion. Levering planlægges i forhold til kundens løbende behov.

Services & koncepter

Leverer værdiskabende services som høj leveringssikkerhed, kvalificeret produktvejledning og supply koncepter (StockMaster, EasySupply og CustomKit). Døgnvagt sikrer 24 timers tilgængelighed for kunderne.

Branchefokus

- > Fremstillings-, proces- og maskinindustrien
- > Industriel service
- > Vind og energi
- > Offshore-, skibsværft og marineindustrien
- > Betonindustrien
- > Stål- og metalindustrien

Produktsortiment

- > Værktøj
- > Personlig beskyttelsesmateriel
- > Hydraulik
- > Industrislang
- > Transmissioner
- > EI-teknik
- > Stål- og metalprodukter

Markeder

- > Danmark, Østeuropa og Tyskland

Selskaber

- > Sanistål A/S, Danmark
- > Sanistal SIA, Letland
- > UAB Sanistal, Litauen
- > Sanistal Spolka z.o.o., Polen
- > Max Schön GmbH, Tyskland
- > Serman & Tipsmark A/S, Danmark

Året der gik

Januar

Med nye websites til datterselskaberne i Tyskland og Østeuropa fremstår Sanistål som én samlet koncern internationalt

Februar

Saniståls centrallager i Billund fejrer 10 år med fuld fart på udviklingen til den nuværende effektive og topmoderne fabrik

April

Partnerskab mellem den svenske stålkoncern SSAB og Sanistål øger paletten af kvalitetsprodukter med markant kortere leveringstid

Maj

Åbning af et 1.000 m² stort VA-center i Taastrup styrker positionen på Sjælland

Juni

Sanistål tildes prisen som årets internationale partner af den amerikanske forhandler af vendingautomater, Cribmaster

Februar

Saniståls butik i Esbjerg kåres som Årets Butik – for anden gang på blot fire år

Marts

Sanistål igangsætter det største integrationsprojekt i Billund Kommune med løbende ansættelse af 10 syriske flygtninge

April

Jens Jørgen Madsen bliver ny bestyrelsesformand i Sanistål. Nyt bestyrelsesmedlem bliver Anders K. Bønding med baggrund i den finansielle sektor.

Juni

Sanistål vinder den internationale Umbraco Award for den bedste tekniske online løsning

August

Sanistål ansætter 19 nye elever – det højeste antal i mange år

September

Sanistål introducerer Unico IM, som er egen højkvalitets-produktserie inden for blankt stål

December

Sanistål Letland og Litauen deltager i den største baltiske messe, Tech Industry 2017 i Riga

December

Sanistål introducerer nyt prisprogram, der automatisk sikrer kunder en fair markedspris på alle varer i sortimentet

December

Sanistål slår dørene op til en nybygget og moderne butik i Hjørring

September

Tilfredshedsanalysen blandt medarbejderne viser den højeste trivsel nogensinde

Oktober

16 nye StockMaster automater er installeret hos litauiske kunder i de første 9 måneder af 2017

December

Den årlige kundeanalyse viser en fortsat meget høj tilfredshed med Sanistål

December

Billund Kommune tildeler Centrallageret i Billund social pris for at inkludere ledige, handicappede og flygtninge på arbejdsmarkedet

Årets resultat

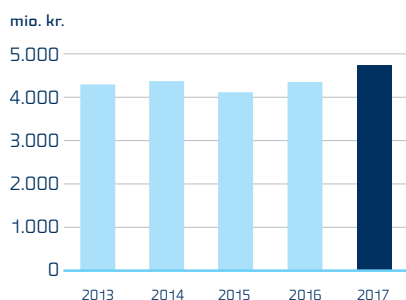
Sanistål opnåede i 2017 et resultat af primær drift (EBIT) på 92 mio. kr. Primær drift (EBIT) eksklusiv ejendomsavance og nedskrivninger udgjorde 86 mio. kr. mod 114 mio. kr. i 2016.

Indtjeningen i 2017 er påvirket af, at omsætningsvæksten har givet en beskeden udvikling i bruttoavancen som følge af en stålavance under sidste års niveau samt et ændret salgsmix. De aktivitetsrelaterede omkostninger har derimod fulgt med væksten i omsætningen. Et utilfredsstillende underskud i den tyske forretning samt underskud og omkostninger til restrukturering af Serman & Tipsmark er de primære årsager til lavere indtjening i 2017 set i forhold til samme periode sidste år. 2016 var positivt påvirket med 12 mio. kr. fra salget af HEPA Wälzlager.

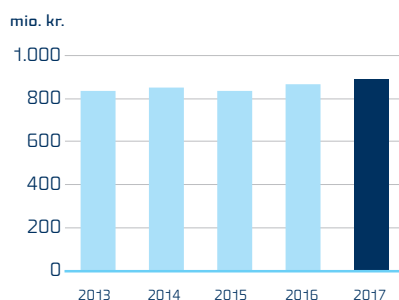
Omsætningen for 2017 udgjorde 4.746 mio. kr. mod 4.343 mio. kr. i 2016. I forhold til 2016 realiserer Byggeridivisionen en omsæt-

Nettoomsætning

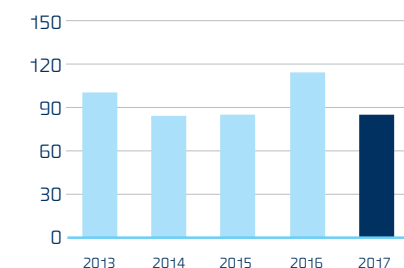

Omkostninger

EBIT

ekskl. ejendomsavance og nedskrivninger
mio. kr.

ningsvækst på 16,0% og Industridivisionen en vækst på 3,4%. Væksten i Byggeridivisionen er skabt ved målrettede vækstinitiativer, øget projektsalg samt positiv udvikling i markedsvilkårene, særligt i Baltikum har markedsvilkårene været positivt påvirket af genåbning af EU-støttede investeringsprogrammer. Industridivisionen har især været påvirket af nedgangen i vindmølleindustrien i Danmark og Nordtyskland, men har i Danmark realiseret moderat vækst på de øvrige industrielle markeder.

Bruttoavancen udgjorde 1.030 mio. kr. mod 1.020 mio. kr. sidste år. For Byggeridivisionen har bruttoavancen været negativt påvirket af øget salg på kunder og projekter med lavere indtjening. For Industridivisionen har bruttoavancen været særlig påvirket af, at stålavancen i størstedelen af året har ligget under sidste års niveau. Generelt for begge divisioner har der gennem 2017 været et skærpet prispres i markedet.

Andre driftsindtægter udgjorde 9 mio. kr. i 2017 mod 31 mio. kr. i 2016. Andre driftsindtægter består i 2017 primært af avance ved salg af ejendomme, hvor 2016 var påvirket med i alt 24 mio. kr. fra henholdsvis avance på salget af det tyske selskab HEPA Wälzlager og fra salg af ejendomme.

Andre eksterne omkostninger for 2017 udgjorde 244 mio. kr. mod 245 mio. kr. i 2016. 2016 var påvirket af omstrukturingsomkostninger på 3 mio. kr.

Personaleomkostninger for 2017 udgjorde 646 mio. kr. mod 622 mio. kr. for 2016. Omsætningsvæksten har medført øgede omkostninger til specielt vores centralagere. Derudover har den årlige lønregulering øget omkostningerne. Personaleomkostninger er i 2017 påvirket af omstrukturingsomkostninger på 2 mio. kr. mod 7 mio. kr. i 2016.

Årets resultat af primær drift (EBIT) udgjorde 92 mio. kr. mod 119 mio. kr. i 2016.

Finansielle nettoomkostninger udgjorde 17 mio. kr. i 2017 mod 22 mio. kr. i 2016. Reduktionen i finansielle omkostninger er opnået som følge af en reduktion af rentebærende gæld.

Koncernens skatteomkostning for 2017 udgjorde 21 mio. kr. svarende til en effektiv skattesats på 28,1% mod 20,9% i 2016. Stigning kan primært henføres til nedskrivning af udskudt skatteaktiv i Tyskland. Årets resultat efter skat blev 54 mio. kr. for 2017 mod 77 mio. kr. i 2016.

Leverandørgælden steg med 167 mio. kr. til 652 mio. kr. som følge af den øgede aktivitet, og at sidste dag i året ikke var en arbejdsdag, hvorfor betalinger faldt i nyt år.

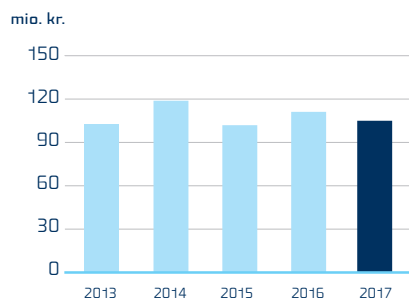
Pengestrømme

Koncernens frie pengestrømme udgjorde 21 mio. kr. i 2017 mod 473 mio. kr. i 2016. Sidste år var ekstraordinært påvirket med 401 mio. kr. som følge af afhændelsen af aktierne i A & O Johansen A/S.

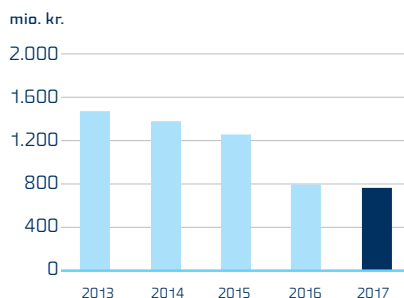
Koncernens pengestrømme fra driftsaktivitet udgjorde 107 mio. kr. mod 111 mio. kr. i 2016. Pengestrømmen blev skabt af driften, mens den øgede aktivitet nødvendiggjorde en forøgelse af arbejdskapitalen.

Pengestrømme fra koncernens investeringsaktivitet udgjorde -86 mio. kr. i 2017 mod 362 mio. kr. i 2016. Investeringer i 2017 er relateret til immaterielle aktiver bestående af moderselskabets nye ERP-system samt øvrige materielle anlægsaktiver. 2016 var som tidligere nævnt påvirket af afhændelsen af aktierne i associeret virksomhed.

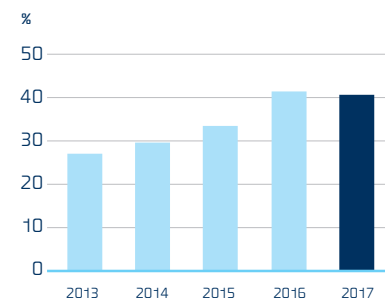
Pengestrøm fra drift

Rentebærende gæld

Soliditet

Balance

Balancesummen blev øget med 186 mio. kr. til 2.396 mio. kr. ultimo 2017, svarende til en stigning på 8,4%.

Langfristede aktiver udgjorde 943 mio. kr. ultimo 2017 mod 930 mio. kr. ultimo 2016. Implementeringen af nyt ERP-system forøger immaterielle anlægsaktiver med 68 mio. kr., mens afskrivninger og afhændelser mere end overstiger årets investeringer i materielle anlægsaktiver.

Kortfristede aktiver blev forøget med 173 mio. kr. til 1.453 mio. kr., hvilket primært kan henføres til stigning i aktiviteten og deraf højere lagerbeholdning. Herudover påvirkes tilgodehavender negativt af, at sidste dag i året ikke var en arbejdsdag, og betalinger derfor faldt i nyt år. Lagerbeholdningerne steg med 65 mio. kr. til imødegåelse af højere aktivitetsniveau samt udvidelse af produktsortiment på stållageret i Taulov.

Egenkapitalen udgjorde 976 mio. kr. ultimo året efter at være forøget med totalindkomsten på 56 mio. kr. Soliditeten udgjorde 40,8% mod 41,5% i 2016.

Rentebærende gæld blev i året reduceret med 25 mio. kr. til 765 mio. kr.

Årets resultat i forhold til tidligere udmeldte forventninger

Forventninger til 2017 blev udmeldt ved offentliggørelsen af årsrapport 2016. Årets resultat af primær drift (EBIT) ville forventeligt være i niveauet 110 mio. kr.

I en fondsbørsmeddelelse den 24. august 2017 nedjusteres forventningerne til EBIT fra niveauet 110 mio. kr. til niveauet 85 mio. kr. som følge af langsommere ekspansion af den tyske Industridivision end forventet, aktivitetsnedgang hos vores kunder i vindmølleindustrien, restrukturering af Serman & Tipsmark samt indtjening under forventning på stål.

Det endelige EBIT for regnskabsåret 2017 udgjorde 92 mio. kr., som er på den positive side af senest udmeldte forventning.

Moderselskabet

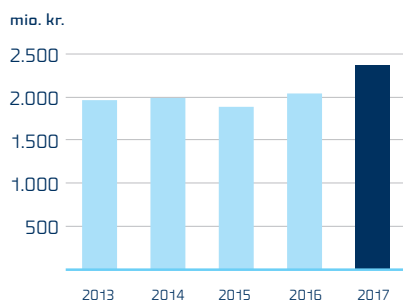
Moderselskabets årsregnskab for 2017 er præsenteret på side 57-71 og kommentar hertil kan udledes af ovenstående koncern-kommentarer.

Årets resultat i 2017 blev et overskud på 54 mio. kr. mod 77 mio. kr. i 2016.

Segmentberetning for Byggeri

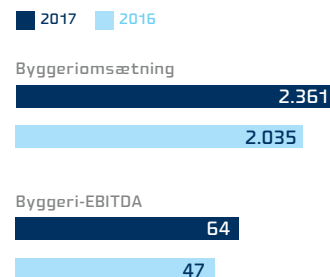

Nettoomsætning

Resultatudvikling

Byggeri

Fordeling Byggeri

Nettoomsætning og EBITDA

50%
Nettoomsætning

43%
EBITDA

Segmentberetning Byggeri

Byggeridivisionen realiserer et driftsresultat (segment-EBITDA) på 64 mio. kr. mod 47 mio. kr. i 2016. Vækstinitiativerne er lykkedes i både den danske og baltiske Byggeridivision, der i forlængelse af en positiv markedsudvikling øger segmentomsætningen til 2.361 mio. kr. i 2017 mod 2.035 mio. kr. sidste år.

Væksten på det danske bygge- og anlægsmarked har overgået vores forventninger om beskeden markedsvækst i 2017. Ifølge Rørforeningens markedsanalyser, er det danske VVS-marked vokset med 8,1% i forhold til 2016.

Den danske Byggeridivision har i 2017 kapitaliseret på investeringerne inden for bl.a. Sikring og Vand & Afløb, men generelt er der vækst på alle områder. Derudover har den målrettede indsats på projektområdet øget omsætningen. Etableringen af den tværgående

Stålforsretning samt udvidelsen af produktsortimentet i Taulov i 2016 har været afgørende for at kunne øge den solgte tonnage i Byggeridivisionen.

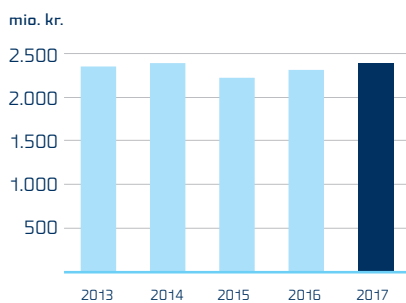
I Baltikum har en bedring i de seneste års markedsudvikling samt genåbning af EU-støttede investeringsprogrammer medio 2017 skabt vækst på bygge- og anlægsmarkedet. Vores målrettede indsats har betydet, at vi har skabt vækst over markedsniveau.

Indtjeningen er generelt presset af vækst på kunder og projekter med lavere indtjening samt stigning i de aktivitetsrelaterede omkostninger på bl.a. centralagere. Generelt er der en skærpet konkurrence i markedet.

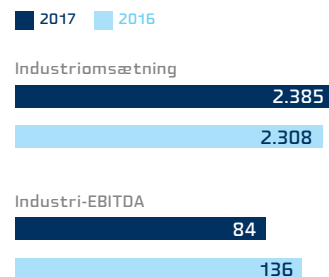
Segmentberetning for Industri

Nettoomsætning

Resultatudvikling

Industri

Fordeling Industri

Nettoomsætning og EBITDA

50%
Nettoomsætning

57%
EBITDA

Segmentberetning Industri

Driftsresultat (segment-EBITDA) for Industridivisionen udgør 84 mio. kr. mod 136 mio. kr. i 2016. Den reducerede indtjening i 2017 i forhold til 2016 kan hovedsageligt henføres til følgende elementer:

- > Aktivitetsnedgang i vindmølleindustrien i både Danmark og Nordtyskland
- > Lavere avance på stål i 2017 i forhold til 2016
- > Underskud på den nye aktivitet i områderne Hamborg og Hannover
- > Engangsomkostninger til restrukturering af Serman & Tipsmark samt underskud på aktiviteten i første halvår
- > 2016 var ekstraordinært påvirket af avance på 12 mio. kr. ved salg af datterselskabet HEPA Wälzlager

Omsætning realiseres på 2.385 mio. kr. mod 2.308 mio. kr. i 2016. Omsætningsvæksten er drevet af den øgede salgstonnage i den danske og baltiske Stålforretning. Stålpriernes udvikling bidrager ligeledes til den øgede omsætning, men den tiltagende konkurrence i markedet har betydet, at indtjeningen ikke har kunne øges

tilsvarende. Industridivisionen er generelt udfordret af stigende konkurrence fra et globalt perspektiv, der presser indtjeningen. Aktivitetsnedgangen i den danske og nordtyske vindmølleindustri reducerer væksten, mens der i 2017 har været moderat vækst på de øvrige industrielle nærmarkeder.

Ekspansionen af den tyske Industridivision i Hamborg og Hannover er ikke forløbet tilfredsstillende og har været underskudsgivende i 2017. Vi oplever en længere bearbejdningsstid af de nye kunder, der med et begrænset kendskab til vores Max Schön-brand, har ageret mere afventende i forhold til at indgå større samhandelskontrakter med en ny leverandør på nærmarkedet, end vi havde forventet.

Som følge af markedsvilkårene blev der foretaget en restrukturering af datterselskabet Serman & Tipsmark i første halvår 2017. Forretningsmodellen er blevet tilpasset, og selskabet bidrager i 2. halvår igen til indtjeningen. Engangsomkostninger til restrukturering samt underskudsgivende aktivitet i første halvår reducerer indtjeningen i selskabet i 2017 sammenlignet med sidste år.

Sanistål S

Sanistål S

Forventninger til 2018

Sanistål forventer, at årets resultat af primær drift (EBIT) vil være i intervallet 60 mio. kr. til 90 mio. kr.

I forventningerne er indeholdt engangsomkostninger til nyt ERP-system og effekter af tilpasninger i Tyskland på i alt op til 30 mio. kr.

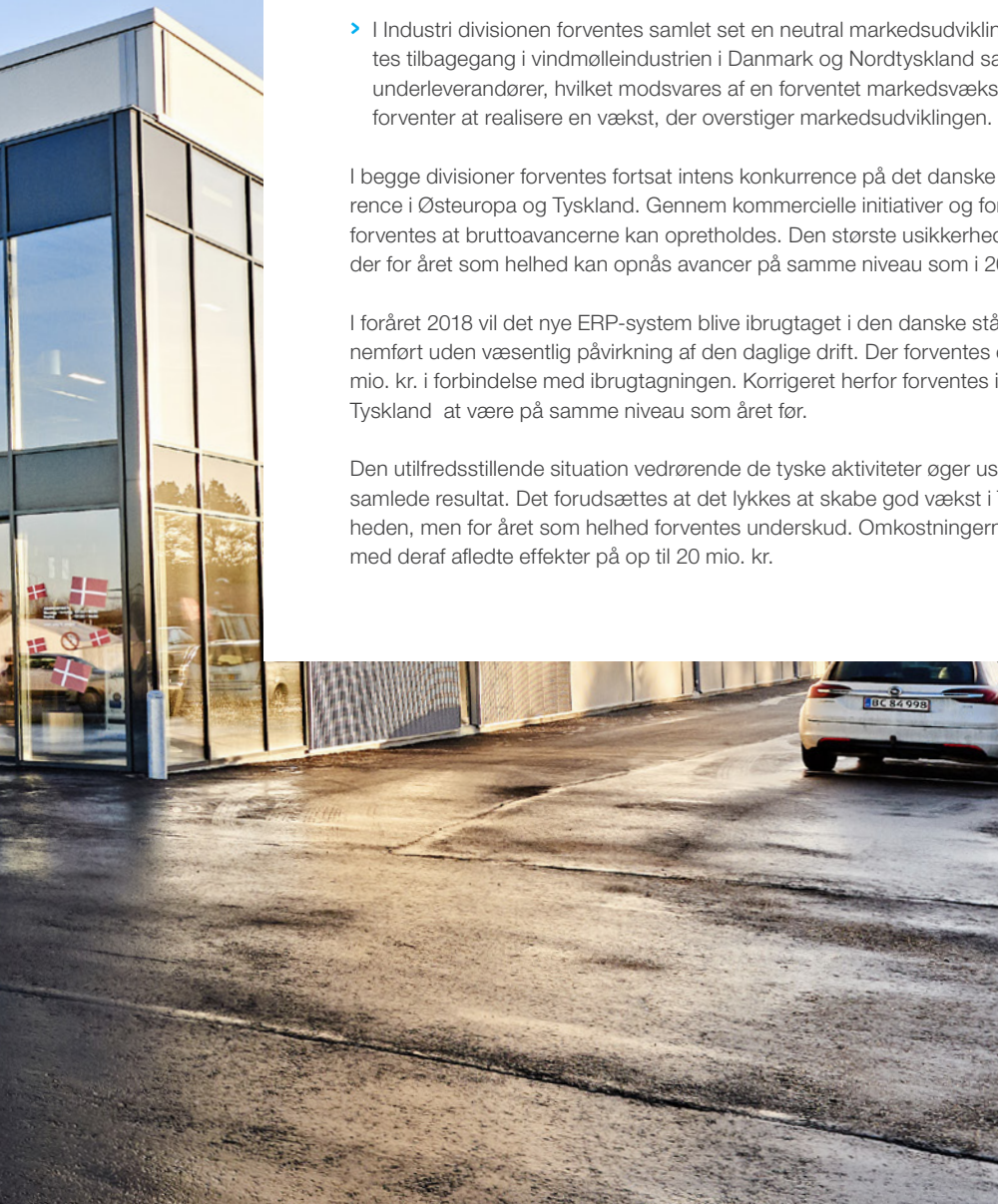
Saniståls resultatforventninger er baseret på følgende markedsforudsætninger:

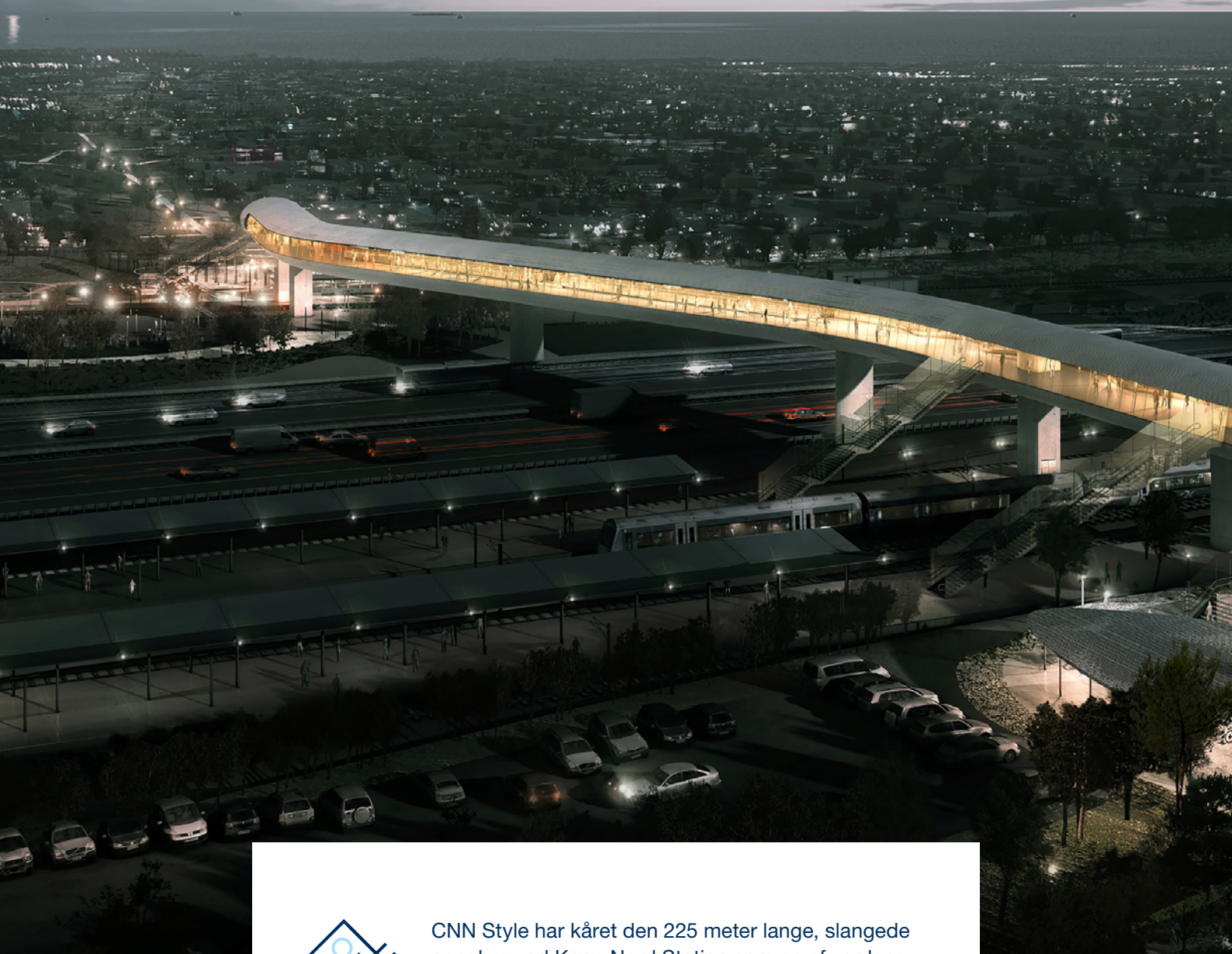
- ▶ I Byggeridivisionen forventes fortsat vækst på det danske marked, men den faldende vækstrate i 4. kvartal 2017 forventes at fortsætte ind i 2018. I Østeuropa forventes en stabil vækst baseret på at der fortsat vil være EU finansiering til rådighed for bygge- og anlægsprojekter. Byggeridivisionen forventer at realisere en vækst, der matcher markedsudviklingen.
- ▶ I Industri divisionen forventes samlet set en neutral markedsudvikling i 2018. For året som helhed forventes tilbagegang i vindmølleindustrien i Danmark og Nordtyskland samt hos vindmølleindustriens mange underleverandører, hvilket modsvares af en forventet markedsvækst i industrien i øvrigt. Industridivisionen forventer at realisere en vækst, der overstiger markedsudviklingen.

I begge divisioner forventes fortsat intens konkurrence på det danske hovedmarked og en uændret konkurrence i Østeuropa og Tyskland. Gennem kommercielle initiativer og fortsat effektivisering af distributionen forventes at bruttoavancerne kan opretholdes. Den største usikkerhed vedrører stål, hvor det er forudsat at der for året som helhed kan opnås avancer på samme niveau som i 2017.

I foråret 2018 vil det nye ERP-system blive ibrugtaget i den danske stålforretning. Skiftet forudsættes gennemført uden væsentlig påvirkning af den daglige drift. Der forventes engangsomkostninger i niveauet 10 mio. kr. i forbindelse med ibrugtagningen. Korrigeret herfor forventes indtjeningen på aktiviteterne udenfor Tyskland at være på samme niveau som året før.

Den utilfredsstillende situation vedrørende de tyske aktiviteter øger usikkerheden angående koncernens samlede resultat. Det forudsættes at det lykkes at skabe god vækst i Tyskland, og dermed forbedre lønsomheden, men for året som helhed forventes underskud. Omkostningerne i Tyskland bliver tilpasset yderligere med deraf afledte effekter på op til 20 mio. kr.

CNN Style har kåret den 225 meter lange, slangede gangbro ved Køge Nord Station som en af verdens mest spektakulære gangbroer. Med mere end 1.000 ton stål leveret af Sanistål bugter gangbroen sig fra S-banen, henover Køge Bugt-motorvejen og over til den nye højhastighedsbane.

Hoved- og nøgletal

HOVEDTAL					
mio. kr.	2017	2016	2015	2014	2013
Resultatopgørelse					
Nettoomsætning	4.746	4.343	4.114	4.375	4.307
Driftsresultat (EBITDA)	149	184	156	145	160
Primær drift (EBIT)	92	119	98	75	28
Primær drift (EBIT) ekskl. ejendomsavance og nedskrivninger	86	114	85	84	100
Resultat af finansielle poster	-17	-22	-5	-19	-2
Resultat før skat (EBT)	76	97	93	56	26
Årets resultat	54	77	84	51	9

Pengestrømme					
Pengestrøm fra driftsaktivitet	107	111	102	119	103
Pengestrøm fra investeringsaktivitet	-86	362	19	-26	-20
Frie pengestrømme	21	473	120	93	83
Investeringer i materielle anlægsaktiver	33	32	30	29	17

Balance					
Arbejdskapital, netto	795	778	736	738	764
Aktiekapital	12	12	12	12	12
Egenkapital	976	917	848	762	711
Rentebærende gæld	765	790	1.257	1.382	1.472
Balancesum i alt	2.396	2.210	2.527	2.585	2.636

NØGLETAL					
	2017	2016	2015	2014	2013
Resultat					
Omsætningsvækst %	9,3	5,6	-6,0	1,6	-3,1
Bruttoavance %	21,7	23,5	23,4	22,5	23,0
EBITDA-margin %	3,1	4,2	3,8	3,3	3,7
EBIT-margin (overskudsgrad) %	1,9	2,7	2,4	1,7	0,7
EBIT-margin (overskudsgrad) ekskl. ejendomsavance og nedskrivninger %	1,8	2,6	2,1	1,9	2,3

Balance					
Afkastningsgrad (ROIC) %	6,2	6,2	6,5	5,0	2,1
Egenkapitalens forrentning %	5,7	8,7	10,5	6,9	1,3
Soliditetsgrad %	40,8	41,5	33,6	29,5	27,0
Cash conversion ratio	123,8	97,5	119,8	141,0	102,9

Aktie					
Resultat efter skat pr. aktie (EPS), kr., basis *	4,6	6,5	7,1	4,3	0,8
Cash flow pr. aktie (CFPS), kr.	9,0	9,4	8,6	10,0	8,7
Børskurs pr. aktie, kr.	73,0	92,0	65,0	41,1	61,5
Indre værdi pr. aktie, kr.	82,8	77,9	71,5	64,2	60,1
Kurs / Indre værdi (K/I) kr.	0,9	1,2	0,9	0,6	1,0
Price/Earning (PE), kr.	15,8	14,1	9,1	9,6	78,9

Øvrige nøgletal					
Gennemsnitlig antal fuldtidsansatte	1.543	1.495	1.512	1.511	1.536

Definitioner af hoved- og nøgletal er beskrevet på side 72.

Sanistål præsenterer alternative resultatmål i årsrapporten, som ikke er defineret i henhold til IFRS. Det vurderes, at disse hoved- og nøgletal bidrager med øget sammenlignelighed og værdi ved evaluering af årets og tidligere års resultater. For en definition henvises til side 72.

*Resultat pr. aktie (EPS) opgøres i overensstemmelse med IAS 33, og beregningen fremgår af note 9.

Sanistål vinder årets internationale Umbraco Award i kategorien Best Technical Solution. Den tekniske løsning i koncernens websites, webshops og app's er fundamentet for den kraftige vækst i virksomhedens e-handel de seneste år. Der er stort fokus på at understøtte kunderne med digitale services, der effektiviserer deres forretning på en brugervenlig måde.

2. halvår 2017

Resultat af primære drift (EBIT) for 2. halvår 2017 udgør 42 mio. kr. Primær drift (EBIT) eksklusiv ejendomsavance og nedskrivninger udgør i 2. halvår 36 mio. kr. mod 56 mio. kr. i 2. halvår 2016. Sidste år var ekstraordinært påvirket af en avance på 12 mio. kr. fra salget af HEPA Wälzlager. Den lavere indtjening i 2. halvår 2017 i forhold til samme periode sidste år skyldes en stålavance under sidste års niveau, øget andel af salg til kunder med lavere indtjening, underskud i den tyske forretning samt stigning i aktivitetsrelaterede omkostninger.

Omsætningen i 2. halvår 2017 stiger med 206 mio. kr. til 2.369 mio. kr. Væksten er primært drevet af Byggeridivisionen, hvor tidligere igangsatte vækstinitiativer, øget projektsalg samt gode markedsvilkår driver væksten. Genåbning af EU-støttede investeringsprogrammer i Baltikum er med til at understøtte væksten i den baltiske Byggeridivision. Væksten i Industridivisionen er i 2. halvår fortsat drevet af Stålforretningen, men for den tyske Industridivision er der i 2. halvår stadig tilbagegang i omsætningen.

Bruttoavancen realiseres 6 mio. kr. over 2. halvår 2016 og udgør 511 mio. kr. I Byggeridivisionen er indtjeningen påvirket af øget andel af salg til kunder og projekter med lavere indtjening. For

Industridivisionen er stålavancen under niveauet for samme periode sidste år trods stigende stålpriser.

Andre driftsindtægter udgør 7 mio. kr. for 2. halvår 2017 mod 24 mio. kr. i 2016. Andre driftsindtægter i 2. halvår 2017 vedrører primært avance på salg af ejendomme, mens 2016 var påvirket af avancen på salget af HEPA Wälzlager samt salg af ejendomme på i alt 22 mio. kr.

Andre eksterne omkostninger udgør 121 mio. kr., hvilket er 6 mio. kr. lavere end 2. halvår 2016. I 2016 var der indregnet omstrukturingsomkostninger på 4 mio. kr.

Personaleomkostninger på 327 mio. kr. stiger med 17 mio. kr. sammenlignet med 2. halvår 2016 som følge af stigning i de aktivitetsrelaterede omkostninger og den årlige lønregulering. I 2016 blev der i perioden indregnet omstrukturingsomkostninger på 8 mio. kr.

Periodens resultat af primær drift (EBIT) udgør 42 mio. kr. for 2. halvår 2017 mod 60 mio. kr. for 2. halvår 2016.

De frie pengestrømme er i 2. halvår 2017 positive med 77 mio. kr. mod 46 mio. kr. i 2016.

10%

10% omsætningsvækst drevet af Byggeridivisionen

77 mio

Frie pengestrømme i 2. halvår 2017

21%

Sanistål Østeuropa realiserer omsætningsvækst på 21%

HOVEDTAL FOR 2. HALVÅR (EJ REVIDERET)

mio. kr.	2. halvår 2017	2. halvår 2016
Nettoomsætning	2.369	2.163
Bruttoavance	511	505
Driftsindtægter	7	24
Andre eksterne omkostninger	-121	-127
Personaleomkostninger	-327	-310
Driftsresultat (EBITDA)	70	92
Primær drift (EBIT)	42	60
Primær drift (EBIT) excl. ejendomsavance og nedskrivninger	36	56
Resultat af finansielle poster	-9	-10
Resultat før skat (EBT)	34	50
Periodens resultat	21	42
Frie pengestrømme	77	46

Særlige risici

Risikostyring

Saniståls ledelse arbejder struktureret med koncernens risikoforhold. Bestyrelsen har det overordnede ansvar for risikoprofilen, og direktionen forestår med afsæt i risikoprofilen den løbende risikostyring, som adresserer potentielle risici og ændringer i risikobilledet. Risikostyringen udføres i overensstemmelse med anbefalingerne for god selskabsledelse, og der foretages en årlig afrapportering af risikoeksponeringen til bestyrelsen.

Risikostyringen reducerer de væsentlige risici til et acceptabelt niveau gennem politikker, procedurer, kontrolaktiviteter samt forsikringsdækning.

Finansielle risici

På baggrund af forventningerne til 2018 samt koncernens drifts- og likviditetsbudget for 2018 er det ledelsens vurdering, at der vil være et tilfredsstillende likviditetsberedskab gennem hele året.

Koncernens eksponering og imødegåelse af finansielle risici, herunder likviditets-, kredit-, valuta- samt renterisici er behandlet i note 24 om finansielle risici.

Operationelle risici

Der er identificeret 6 operationelle risikofaktorer, som vil kunne have materiel indflydelse på koncernens indtjening og opnåelse af strategiske initiativer.

Udvikling fra 2016 til 2017:

1 Den generelle risiko for cyberangreb mod virksomheder er forøget i forhold til 2016.

2-6 Øvrige risici anses for værende uændret i forhold til 2016.

OPERATIONELLE RISICI

RISIKO

FOREBYGGELSE

1 - IT risici

Saniståls forretning er afhængig af velfungerende IT-systemer og er derfor sårbar over for driftsforstyrrelser ved nedbrud og cyberangreb.

Saniståls IT infrastruktur styres og drives på koncernniveau, mens forretningssystemer styres i de enkelte selskaber. Der udarbejdes løbende risikoanalyser, og der gennemføres kontinuerligt forbedringer af IT-sikkerheden.

Ved implementering af nyt ERP-system i moderselskabet bliver driften outsourcet. Performance og sikkerhedsberedskab hos hosting selskabet vurderes og udfordres løbende.

Visse typer af driftstab som følge af IT nedbrud er afdækket gennem driftstabsforsikring.

OPERATIONELLE RISICI	RISIKO	FOREBYGGELSE
<p>2 - IT implementeringsrisici</p> 	<p>Driftsforstyrrelse ved implementering af nyt ERP system i moderselskabet.</p>	<p>Der er en risiko for driftsforstyrrelser ved den forstående implementering af nyt ERP-system. For at imødegå risikoen foretages idriftsættelsen over to omgange, ligesom der er foretaget omfattende test af systemet forud for opstart. Der udarbejdes herudover nødplaner til håndtering af eventuelle udfordringer.</p>
<p>3 - Produktansvar</p> 	<p>Produktansvar rettet mod Sanistål som leverandør af fejlbehæftede produkter.</p>	<p>Produktansvar afdækkes gennem normale samhandelsmæssige rettigheder i leveringsbetingelser og kontrakter. Der er i moderselskabet etableret en kontraktstyringsfunktion, som forestår juridisk vurdering af kontrakter og sikrer ledelsesinvolvering i risikostyringen. Der er i vidt omfang mulighed for at rette modansvar over for leverandører. Risikoen er herudover afdækket gennem produktansvarsforsikring med selvrisiko.</p>
<p>4 - Skadesrisici</p> 	<p>Skade på koncernens aktiver, hvilket tillige kan medføre driftstab.</p>	<p>Der foretages løbende ekstern inspektion og risikovurdering vedrørende de væsentligste aktiver som led i forsikringsprogrammet. Risikoen er afdækket gennem skadesforsikring og driftstabsdækning med selvrisiko.</p>
<p>5 - Kunder og leverandør</p> 	<p>Afhængighed af enkeltkunder eller leverandører kan reducere aktivitet.</p>	<p>Omsætningen fordeles på et stort antal kunder og ingen af disse står for mere end 3% af den samlede omsætning.</p> <p>Store dele af koncernens produktsortiment og services kan leveres af mere end en leverandør. Sanistål er kun i mindre omfang afhængig af enkelte leverandører.</p>
<p>6 - Varelagerrisici</p> 	<p>Værdien af varelageret reduceres som følge af prisfald.</p> <p>Varer på lageret bliver ukurante.</p>	<p>Stål er en råvare, der er udsat for hyppige prisudsving. Prisudviklingen følges tæt, og der arbejdes med forecastmodeller for prisudviklingen, og det overvåges, at omsætningshastigheden er høj.</p> <p>Disponeringen af varelageret er baseret på avancerede forecastmodeller, hvilket forebygger omfanget af ukurans. Der foretages løbende nedskrivning på varer, hvor beholdningen er for stor i forhold til den forventede efterspørgsel.</p>

Samfundsansvar

I Sanistål integrerer vi sociale og miljømæssige hensyn i vores forretningsstrategi. Vi vægter medarbejderforhold højt og har en selvfølghed i respekten for menneskerettigheder. Samtidig værner vi om vores miljø og klima og iværksætter løbende initiativer for at reducere vores miljø- og klimamæssige påvirkning. Vores forretningsmodel er naturligvis baseret på ordentlighed; vi tolererer ikke korruption og bestikkelse.

Vores indsatsområder inden for CSR er defineret via en gennemgang af vores forretningsmodel og den samfundsmæssige indvirkning, vi direkte kan påvirke gennem vores ageren. Vi har samlet vores CSR-indsatser i tre kategorier: Medarbejdere, Leverandører og Miljø & klima.

I Sanistål deler vi den fokuserede CSR-indsats på medarbejderområdet i to elementer; arbejdsmiljø og medarbejdertrivsel samt mangfoldighed og medarbejderudvikling. Vores målsætninger inden for medarbejderområdet spænder bredt fra ambitionen om nul arbejdsulykker til tilstrækkelig og kvalificeret arbejdskraft over overholdelse af Saniståls politik for antikorrupition og bestikkelse.

CSR-indsatsen på leverandørområdet er primært centreret om arbejdet med vores Code of Conduct og krav om ansvarlighed hos vores leverandører. Vores Code of Conduct indeholder bl.a. retningslinjer inden for områder som menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø og antikorrupition og er baseret på de ti principper i FN's Global Compact. Leverandørporteføljen bliver løbende evalueret ud fra retningslinjerne, så vi fastholder fokus på CSR-området i samarbejdet med vores leverandører.

Vi arbejder målrettet på at nedbringe vores udledning af CO2. Sanistål har som grossist ikke energitunge produktionsprocesser. Vores udledning af CO2 stammer primært fra energiforbruget i vores bygninger, herunder vores to store centrallagre samt i forbindelse med distribution af varer til vores kunder. Endvidere har vi fokus på at nedbringe CO2 pr. kørt km i firmabilerne.

Den lovpligtige redegørelse for samfundsansvar jf. årsregnskabslovens § 99a, for regnskabsåret 2017 kan læses eller downloades på sanistaal.com/da/om-sanistaal/csr

3,7% af medarbejderstaben udgøres af personer med nedsat arbejdssevne

Vi støtter op om FN's verdensmål om bæredygtig udvikling

Sanistål fokuserer på energireduktion og skifter til LED-belysning på centrallageret i Billund

Mangfoldighed

Den lovpligtige redegørelse for mangfoldighed i ledelsen jf. årsregnskabslovens § 99b kan læses eller downloades på sanistaal.com/da/investor/cg/maaltal-og-politik

Corporate Governance

Sanistål har udarbejdet den lovpligtige redegørelse for virksomhedsledelse, jf. årsregnskabslovens § 107b, for regnskabsåret 2017 og kan læses eller downloades på sanistaal.com/da/cg

Den lovpligtige redegørelse er opdelt i tre afsnit:

- En beskrivelse af sammensætningen af Sanistål A/S ledelsesorganer og deres funktioner.

- En beskrivelse af hovedelementerne i Sanistål A/S-koncernens interne kontrol- og risikostyringssystem i forbindelse med regnskabsafreggelsen.
- En redegørelse for Sanistål A/S arbejde med Anbefalingerne om god selskabsledelse. Det er bestyrelsens opfattelse, at Sanistål følger anbefalingerne i det omfang, de er relevante for selskabet.

Billund Kommune har tildelt Saniståls centrallager i Billund virksomhedsprisen 'Rødder og Vinger' for den store indsats, lageret gør for at inkludere ledige, udsatte borgere og flygtninge på arbejdsmarkedet. 10 syriske flygtninge er integreret gennem et job på lageret, og 6,6 % af medarbejderne er fleksjobbere. Med den indsats sender Sanistål et vigtigt signal om at være en rummelig arbejdsplads.

Saniståls ledelse

Hverv i danske og udenlandske selskaber samt organisationer

JENS JØRGEN MADSEN

Formand for bestyrelsen i:

- > PNO Holding A/S
- > Eltronic A/S

Medlem af bestyrelsen i:

- > Kirk Kapital A/S

SØREN ØSTERGAARD SØRENSEN

Formand for bestyrelsen i:

- > Monark GmbH Tyskland
- > AVK Kina og Hong kong

Formand i:

- > B8 A/S
- Hoyer Group A/S

Næstformand for bestyrelsen i:

- > Eksport Kredit Finansiering A/S
- > IAI Holding A/S
- > Ib Andersen Industri A/S
- > Frese Holding A/S

Medlem af bestyrelsen i:

- > Eksport Kredit Fonden (EKF)
- > AVK Holding A/S
- > H+H International A/S
- > Exodraft A/S
- > Dansk Ingeniør Service (DIS)

SVEN RUDER

Formand for bestyrelsen i:

- > BB Electronics AS
- > BB Electronics Holding AS

Medlem af bestyrelsen i:

- > Alsie Express A/S
- > Flonidan A/S

ANDERS K. BØNDING

Partner i:

- > Greystone Capital Partners

Medlem af bestyrelsen i:

- > Syntonic A/S

JESPER SØE

TINA LUND VILDHØJ

DIREKTION

CHRISTIAN B. LUND

Formand for bestyrelsen i:

- > DI Handel

Viceformand for bestyrelsen i:

- > Dansk Arbejdsgiverforening

Medlem af bestyrelsen i:

- > DI's hovedbestyrelse

FLEMMING GLAMANN

ØVRIGE DIREKTØRER

HANS HENRIK VON PLATEN-HALLERMUND

- > Byggeri, Sanistål A/S

MICHAEL LUND

- > Stål & Metaller,
Sanistål-koncernen

MIDDRAG ZIVIC

- > Max Schön GmbH,
Lübeck, Tyskland

GUNTIS SOKOLOVSKIS

- > Sanistal SIA, Riga, Letland
- > UAB Sanistal, Kaunas,
Litauen
- > Sanistal Spolka z.o.o.,
Szczecin, Polen

ALEX LAURSEN

- > Serman & Tipsmark A/S,
Brønderslev

Direktion

Flemming Glamann, økonomidirektør

Aktier: 6.759

Aktieoptioner: 69.110

(har handlet Sanistål-aktier
under incitamentsprogram
i 2017)

Bestyrelse

Anders K. Bønding

Født: 1965

Indtrådt: 2016

Udløb af valgperiode: 2017

Uafhængighed: Uafhængig

Aktier: 0 (har ikke handlet
Sanistål-aktier i 2017)

Bestyrelse

Jesper Søe, medarbejdervalgt

Født: 1980

Indtrådt: 2011

Udløb af valgperiode: 2017

Uafhængighed: Afhængig

Aktier: 1.507 (har ikke hand-
let Sanistål-aktier i 2017)

Bestyrelse

Tina Lund Vildhøj, medarbejdervalgt

Født: 1978

Indtrådt: 2013

Udløb af valgperiode: 2017

Uafhængighed: Afhængig

Aktier: 0 (har ikke handlet

Sanistål-aktier i 2017)

Bestyrelse

Jens Jørgen Madsen, formand

Født: 1949

Indtrådt: 2007

Udløb af valgperiode: 2017

Uafhængighed: Uafhængig

Aktier: 0 (har ikke handlet

Sanistål-aktier i 2017)

Bestyrelse

Søren Østergaard Sørensen

Født: 1958

Indtrådt: 2015

Udløb af valgperiode: 2017

Uafhængighed: Uafhængig

Aktier: 0 (har ikke handlet

Sanistål-aktier i 2017)

Bestyrelse

Sven Ruder

Født: 1957

Indtrådt: 2015

Udløb af valgperiode: 2017

Uafhængighed: Uafhængig

Aktier: 0 (har ikke handlet

Sanistål-aktier i 2017)

Direktion

Christian B. Lund, adm. direktør

Aktier: 2.684

Aktieoptioner: 113.424

(har ikke handlet

Sanistål-aktier i 2017)

Aktionærinformation

Aktiekapital

Aktiekapitalen udgjorde pr. 31. december 2017 11.923.784 stk. aktier á 1 kr. svarende til en nominel aktiekapital på 12 mio. kr.

Ingen aktier er tildelt særlige rettigheder. Der er ingen begrænsninger i omsætteligheden og ingen stemmeretsbegrænsninger.

Aktierne er noteret på Nasdaq Copenhagen under forkortelsen SANI og ISIN-koden DK0010245661.

Stemmeret

Selskabets aktiekapital på 12 mio. kr. består af 11.923.784 stk. aktier med hver 1 stemme.

Aktionærsammensætningen på regnskabsafslæggelsestidspunktet:

	Ejer- og stemmeandel
Danske Bank A/S, København	43,2%
Nordea Bank, filial af Nordea Bank AB (publ), Sverige	15,9%
Jyske Bank A/S, Silkeborg	12,3%
Peter Vagn-Jensen, Kalundborg	6,3%
Øvrige	22,3%
I alt	100,0%

Incitamentsprogram

Sanistål har i 2017 tildelt aktieoptioner til 6 medarbejdere, herunder direktionen. Optionsprogrammet er nærmere omtalt i note 5 til koncernregnskabet. Bestyrelsen deltager ikke i aktieoptionsprogrammet.

Change of control

Såfremt Sanistål sælges, således at mere end 50% af aktierne skifter ejer, og dette samtidigt medfører væsentligt ændrede funktioner for den administrerende direktør, kan dette under nærmere omstændigheder medføre en forpligtigelse på maksimalt 3 års vederlag til direktøren. I tillæg til dette kan der indgås særlige bonusaftaler på op til 2 års løn for direktionen. Der foreligger ikke herudover aftaler med direktionen om økonomisk kompensation ved fratræden i forbindelse med ejerskifte af væsentlige aktieposter.

Gennemførelse af et overtagelsestilbud, som medfører, at kontrollen med selskabet ændres, giver enkelte leverandører ret til at opsigte indgåede samhandelsaftaler, men der vurderes at være velegnede alternativer.

Udbyttepolitik

Sanistål forventer ikke at betale udbytte før forholdet mellem rentebærende gæld og indtjening er normaliseret. Bestyrelsen foreslår derfor, at der ikke udloddes udbytte for regnskabsåret 2017.

Politik for egne aktier

Sanistål kan i henhold til generalforsamlingens bemyndigelse erhverve maksimalt nom. 1.192.378 kr. egne aktier, svarende til 10% af aktiekapitalen, frem til 21. marts 2018. Egne aktier erhverves med henblik på at kunne anvendes i det etablerede incitamentsprogram for koncernens direktion og nøglemedarbejdere.

I forbindelse med incitamentsprogrammet er der i regnskabsåret solgt 25.126 stk. egne aktier for 1,6 mio. kr., svarende til nom. 25 t.kr. og 0,2% af aktiekapitalen. Det er hensigten at kunne dække

Selskabsmeddelelser i 2017

Dato	Nr.	Emne
06.03	01	Årsrapport 2016
16.03	02	Indkaldelse til ordinær generalforsamling i Sanistål A/S
06.03	03	Sanistål skal have ny bestyrelsesformand
29.03	04	Forløb af ordinær generalforsamling onsdag den 29. marts 2017
31.03	05	Vedtægter for Sanistål A/S
11.04	06	Indberetning af ledende medarbejders og disses nærtstående transaktioner med Sanistål A/S aktier
24.08	07	Delårsrapport for 1. halvår 2017
14.09	08	Udnyttelse af aktieoptioner
15.09	09	Ledende medarbejders handel med aktier i Sanistål A/S
16.10	10	Storaktionærmeddelelse
21.12	11	Finanskalender 2018

Selskabsmeddelelser i 2018

Der er ikke offentliggjort selskabsmeddelelser i 2018.

Selskabsmeddelelserne for 2017 og 2018 kan findes på selskabets hjemmeside (www.sanistaal.com) under punktet "Investor".

Finanskalender 2018

Dato	Emne
27.02	Årsrapport 2017
21.03	Ordinær generalforsamling
23.08	Delårsrapport for 1. halvår 2018

de aktieoptioner, der modnes de nærmeste år. Pr. 31. december 2017 udgør selskabets beholdning af egne aktier nom. 130 t.kr. svarende til 1,1% af aktiekapitalen.

Investor relations (IR)

Saniståls IR-politik fokuserer på, at selskabets IR-kommunikation og -aktivitet skal være synlig og tilgængelig for nuværende og potentielle aktionærer og andre interessenter under hensyntagen til lovgivningsmæssige krav og med udgangspunkt i standarder for god selskabsledelse.

Sanistål A/S giver løbende information til interessenterne via:

- > Distribution af selskabets delårsrapport og selskabsmeddelelser
- > En informativ investor-hjemmeside (www.sanistaal.com), som indeholder historiske og aktuelle informationer om Saniståls aktiviteter - herunder selskabsmeddelelser
- > Investormøder

Forespørgsler vedrørende relationer til investorer og aktiemarkedet kan rettes til:

Administrerende direktør: Christian B. Lund
Telefon: 96 30 60 00
E-mail: cbl@sanistaal.dk

Ordinær generalforsamling

Den ordinære generalforsamling i Sanistål A/S afholdes:

Onsdag den 21. marts 2018, kl. 14.00 i Aalborg Kongres og Kultur Center, Europa Plads 4, 9000 Aalborg.

Forslag til generalforsamlingen

Årets resultat

- > Bestyrelsen foreslår, at der ikke udloddes udbytte for regnskabsåret 2017.

Forslag fra bestyrelsen:

- > Det foreslås, at bestyrelsen bemyndiges til at lade selskabet erhverve egne aktier med samlet nom. værdi på op til 10% af aktiekapitalen i overensstemmelse med den gældende lovgivning herom. Købsprisen må ikke afvige med mere end 10% fra børskursen på erhvervelses tidspunktet. Bemyndigelsen skal gælde ind til selskabets næste ordinære generalforsamling.
- > Bestyrelsesmedlemmernes faste årlige vederlag foreslås uændret for 2018 at udgøre kr. 200.000 pr. medlem og kr. 600.000 til formanden.

24,1%

Antal af handler med Sanistål aktien er steget med 24,1% i 2017

21/3

Ordinær generalforsamling i Sanistål A/S afholdes den 21. marts 2018

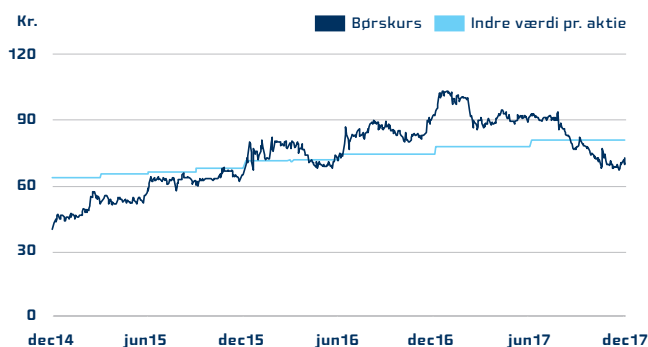
96,8%

96,8% af aktiekapitalen er navnenoteret ultimo 2017

Ultimo 2017 var børskursen 73 kr.

SANISTÅL-AKTIE 2015 - 2017

Børskurs i forhold til indre værdi

Resultatopgørelse, Totalindkomstopgørelse og Pengestrømsopgørelse

RESULTATOPGØRELSE			
tkr.	2017	2016	Note
Nettoomsætning	4.746.272	4.343.098	
Vareforbrug	-3.716.598	-3.323.296	3
Bruttoavance	1.029.674	1.019.802	
Andre driftsindtægter	8.517	31.142	4
Andre eksterne omkostninger	-243.625	-245.433	
Personaleomkostninger	-645.507	-621.608	5
Primær drift før af- og nedskrivninger (EBITDA)	149.059	183.903	
Afskrivninger	-56.598	-61.236	10
Nedskrivninger	-	-3.836	10
Primær drift (EBIT)	92.461	118.831	
Finansielle indtægter	4.754	5.232	6
Finansielle omkostninger	-21.618	-26.972	7
Resultat før skat (EBT)	75.597	97.091	
Skat af årets resultat	-21.232	-20.284	8
Årets resultat	54.365	76.807	
Fordeles således:			
Aktionærerne i Sanistål A/S	54.365	76.807	
Resultat pr. aktie (EPS) kr., basis	4,61	6,51	9
Resultat pr. aktie (EPS) kr., udvandet	4,58	6,49	9

TOTALINDKOMSTOPGØRELSE			
tkr.	2017	2016	Note
Poster, der kan blive reklassificeret til resultatopgørelsen:			
Valutakursregulering, udenlandske dattervirksomheder	1.201	-1.203	
Værdiregulering af sikringsinstrumenter	185	19	
Værdireguleringer overført til finansielle poster	463	604	
Skat af sikringsinstrumenter	-97	-93	
Anden totalindkomst efter skat	1.752	-673	
Årets resultat	54.365	76.807	
Totalindkomst i alt	56.117	76.134	
Fordeles således:			
Aktionærerne i Sanistål A/S	56.117	76.134	

PENGESTRØMSOPGØRELSE			
tkr.	2017	2016	Note
Resultat før skat (EBT)	75.597	97.091	
Regulering for ikke-likvide driftsposter m.v.:			
Avance ved salg af ejendomme og driftsmidler	-5.844	-8.777	
Af- og nedskrivninger	56.598	65.072	10
Hensatte forpligtelser	-9.709	10.300	
Aktiebaseret vederlæggelse	1.514	1.696	
Kursreguleringer	477	-376	
Finansielle indtægter	-4.754	-5.232	
Finansielle omkostninger	21.618	26.972	
Ændring i driftskapital	-8.738	-50.183	
Pengestrøm fra primær drift	126.759	136.563	
Renteindtægter, modtaget	4.754	5.232	
Renteudgifter, betalt	-21.618	-26.972	
Selskabsskat, betalt	-2.847	-3.783	
Pengestrøm fra driftsaktivitet	107.048	111.040	
Køb af immaterielle aktiver	-75.820	-68.977	
Salg af immaterielle aktiver	4	932	
Køb af materielle aktiver	-32.564	-32.273	
Salg af materielle aktiver	24.017	62.207	
Salg af associerede virksomheder	-	400.844	
Regulering øvrige finansielle aktiver	-1.444	-601	
Pengestrøm fra investeringsaktivitet	-85.807	362.132	
Frie pengestrømme	21.241	473.172	
Fremmedfinansiering:			
Afdrag på prioritetsgæld	-8.023	-16.085	16
Reduceret træk på driftskreditter	-17.284	-450.504	16
Aktionærerne:			
Køb/salg af egne aktier	1.625	-8.763	
Pengestrøm fra finansiering	-23.682	-475.352	
Årets pengestrøm	-2.441	-2.180	
Likvider primo	6.846	9.261	
Kursregulering af likvider	160	-235	
Likvider ultimo	4.564	6.846	

Pengestrømsopgørelsen kan ikke udledes alene fra det offentliggjorte regnskabsmateriale.

Balance

AKTIVER			
tkr.	2017	2016	Note
Langfristede aktiver			
Immaterielle aktiver	328.479	263.756	10
Materielle aktiver	580.945	611.609	10
Udskudt skatteaktiv	11.484	34.508	13
Øvrige finansielle aktiver	21.918	20.474	
Langfristede aktiver i alt	942.826	930.347	
Kortfristede aktiver			
Varebeholdninger	728.436	663.894	11
Tilgodehavender	706.158	599.230	12
Periodeafgrænsningsposter	14.096	9.804	
Likvide beholdninger	4.564	6.846	
Kortfristede aktiver i alt	1.453.254	1.279.774	
AKTIVER I ALT	2.396.080	2.210.121	

PASSIVER			
tkr.	2017	2016	Note
Egenkapital			
Aktiekapital	11.924	11.924	19
Andre reserver	-19.009	-20.786	
Overført resultat	983.524	926.045	
Egenkapital i alt	976.439	917.183	
Langfristede forpligtelser			
Kreditinstitutter	24.102	27.051	15
Hensatte forpligtelser	698	2.560	14
Langfristede forpligtelser i alt	24.800	29.611	
Kortfristede forpligtelser			
Kreditinstitutter	740.560	762.918	15
Leverandørgæld og andre gældsforpligtelser	651.513	484.489	17
Afledte finansielle instrumenter	-	648	24
Selskabsskat	352	5.009	18
Hensatte forpligtelser	2.416	10.263	14
Kortfristede forpligtelser i alt	1.394.841	1.263.327	
Forpligtelser i alt	1.419.641	1.292.938	
PASSIVER I ALT	2.396.080	2.210.121	

Den 14. december 2017 slog Sanistål dørene op til en nybygget og moderne butik i Hjørring. Den helt rigtige beliggenhed, plads til endnu flere varer og en 250 m² overdækket gård til VA-varer skal tiltrække endnu flere kunder til butikken.

Egenkapitalopgørelse

EGENKAPITALOPGØRELSE

tkr.	Aktiekapital	Reserve for sikrings-transaktioner	Reserve for valutakurs-regulering	Reserve for egne aktier	Overført resultat	I alt
Egenkapital pr. 1. januar 2017	11.924	-550	-20.081	-155	926.045	917.183
Totalindkomst for perioden						
Årets resultat	-	-	-	-	54.365	54.365
Anden totalindkomst						
Valutakursregulering ved omregning af udenlandske datter-virksomheder	-	-1	1.202	-	-	1.201
Værdiregulering af sikringsinstrumenter:						
Periodens værdiregulering	-	185	-	-	-	185
Værdireguleringer overført til finansielle poster	-	463	-	-	-	463
Skat af sikringsinstrumenter	-	-97	-	-	-	-97
Anden totalindkomst i alt	-	550	1.202	-	-	1.752
Totalindkomst i alt for perioden	-	550	1.202	-	54.365	56.117
Transaktioner med ejere						
Aktiebaseret vederlæggelse	-	-	-	-	1.514	1.514
Køb og salg af egne aktier	-	-	-	25	1.600	1.625
Transaktioner med ejere i alt	-	-	-	25	3.114	3.139
Egenkapital pr. 31. december 2017	11.924	-	-18.879	-130	983.524	976.439
Egenkapital pr. 1. januar 2016	11.924	-1.084	-18.874	-65	856.215	848.116
Totalindkomst for perioden						
Årets resultat	-	-	-	-	76.807	76.807
Anden totalindkomst						
Valutakursregulering ved omregning af udenlandske datter-virksomheder	-	4	-1.207	-	-	-1.203
Værdiregulering af sikringsinstrumenter:						
Periodens værdiregulering	-	19	-	-	-	19
Værdireguleringer overført til finansielle poster	-	604	-	-	-	604
Skat af sikringsinstrumenter	-	-93	-	-	-	-93
Anden totalindkomst i alt	-	534	-1.207	-	-	-673
Totalindkomst i alt for perioden	-	534	-1.207	-	76.807	76.134
Transaktioner med ejere						
Aktiebaseret vederlæggelse	-	-	-	-	1.696	1.696
Køb og salg af egne aktiver	-	-	-	-90	-8.673	-8.763
Transaktion med ejere i alt	-	-	-	-90	-6.977	-7.067
Egenkapital pr. 31. december 2016	11.924	-550	-20.081	-155	926.045	917.183

Sanistål har åbnet et nyt VA-center i forbindelse med butikken i Taastrup. Det ekstraordinære store sortiment af VA-produkter er nøje afstemt efter det sjællandske marked. Hurtig levering og stærke VA-kompetencer er med til at styrke positionen og øge markedsdækningen på Sjælland.

Noter for koncernregnskab

Side	Note
36	1 - Regnskabsmæssige skøn og vurderinger
37	2 - Segmentoplysninger
38	3 - Vareforbrug
38	4 - Andre driftsindtægter
38	5 - Personaleomkostninger
40	6 - Finansielle indtægter
40	7 - Finansielle omkostninger
40	8 - Skat
40	9 - Resultat pr. aktie
41	10 - Immaterielle og materielle aktiver
43	11 - Varebeholdninger
43	12 - Tilgodehavender
43	13 - Udskudt skatteaktiv
44	14 - Hensatte forpligtelser
44	15 - Kreditinstitutter
44	16 - Gældsforpligtelser fra finansieringsaktivitet
44	17 - Leverandørgæld og andre forpligtelser
44	18 - Skyldig selskabsskat
45	19 - Aktiekapital og egne aktier
45	20 - Sikkerhedsstillelser
45	21 - Kontraktlige forpligtelser
45	22 - Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor
46	23 - Nærtstående parter
46	24 - Finansielle risici og finansielle instrumenter
49	25 - Kommende ny regnskabsregulering
50	26 - Anvendt regnskabspraksis

Koncern noter

1 - Regnskabsmæssige skøn og vurderinger

Vurderinger vedrørende going concern

Bestyrelse og direktion har i forbindelse med regnskabsafslæggelsen vurderet, hvorvidt det er velbegrundet, at going concern-forudsætningen lægges til grund. Bestyrelse og direktion har konkluderet, at der ikke på regnskabsafslæggelsestidspunktet er faktorer, der giver anledning til tvivl om, hvorvidt koncernen og selskabet kan og vil fortsætte driften mindst frem til næste statusdag. Konklusionen er foretaget på baggrund af kendskab til koncernen og selskabet, de skønnede fremtidsudsigter og de identificerede usikkerheder og risici, der knytter sig hertil (omtalt i ledelsesberetningen og note 24) samt efter gennemgang af budgetter, herunder forventningerne til likviditetsudviklingen og udviklingen i kapitalgrundlaget m.v., aftalte kreditfaciliteter med tilhørende kontraktlige og forventede forfaldsperioder samt betingelser i øvrigt. Det anses således for rimeligt, sagligt og velbegrundet at lægge going concern-forudsætningen til grund for regnskabsafslæggelsen.

Drifts- og likviditetsbudgettet

Budgettet for 2018 viser, at der er et tilfredsstillende likviditetsberedskab gennem hele året.

Den væsentligste usikkerhed vedrørende 2018 knytter sig til markedsudviklingen samt udviklingen i stålpriserne, som kan skabe et forøget behov for arbejdskapital. Det er ledelsens vurdering, at disse usikkerheder kan rummes inden for det lagte budget.

På baggrund af de beskrevne forhold vurderer ledelsen, at koncernen har et fornuftigt kapitalgrundlag og et likviditetsberedskab, der understøtter den fortsatte drift gennem hele året.

Skønsmæssig usikkerhed vedrørende regnskabsposter

Opgørelsen af den regnskabsmæssige værdi af visse aktiver og forpligtelser kræver vurderinger, skøn og forudsætninger om fremtidige begivenheder.

De foretagne skøn og forudsætninger er baseret på historiske erfaringer og andre faktorer, som ledelsen vurderer ansvarlige efter omstændighederne, men som i sagens natur er usikre og uforudsigelige. Forudsætningerne kan være ufuldstændige eller unøjagtige, og uventede begivenheder eller omstændigheder kan opstå. Endvidere er virksomheden underlagt risici og usikkerheder, som kan føre til, at de faktiske udfald afviger fra disse skøn. Finansielle risici for Sanistål A/S er omtalt i note 24 til koncernregnskabet.

Det kan være nødvendigt at ændre tidligere foretagne skøn som følge af ændringer i de forhold, der lå til grund herfor eller på baggrund af ny viden eller efterfølgende begivenheder.

Nedenfor omtales de skønsmæssige usikkerheder, som har størst betydning for Sanistål-koncernen. Disse omfatter skøn, der foretages ved opgørelsen af regnskabsposterne goodwill og skatteaktiver. Herudover foretages der blandt andet skøn ved opgørelsen af

hensættelser til ukurans og nedskrivning til nettorealiseringsværdi på varebeholdninger og hensættelser til tab på debitorer.

Goodwill og tilhørende nettoaktiver

Ved den årlige nedskrivningstest af goodwill, eller når der er indikation på et nedskrivningsbehov, foretages skøn over, hvorvidt de dele af virksomheden (pengestrømsfrembringende enheder), som goodwillen knytter sig til, vil være i stand til at generere tilstrækkelige positive nettopengestrømme i fremtiden til at understøtte værdien af goodwill og øvrige nettoaktiver i den pågældende del af virksomheden. I det omfang værdien af goodwill og øvrige nettoaktiver i den pågældende del af virksomheden overstiger de tilbagediskonterede frie nettopengestrømme foretages nedskrivning af goodwill og om nødvendigt øvrige driftsaktiver.

Skønnet over de fremtidige frie nettopengestrømme baseres på budgettet for det kommende år, forretningsplaner for de følgende fem år og fremskrivninger for efterfølgende år. Budgettet og forretningsplaner for de følgende fem år er baseret på konkrete forretningsmæssige tiltag, hvori risici i de væsentlige forudsætninger er vurderet og indregnet i de forventede fremtidige pengestrømme. Fremskrivninger herefter er baseret på generelle forventninger og risici. I budgetter og forretningsplaner er der ikke indregnet effekt af fremtidige omstruktureringer og ikke-kontraherede kapacitetsudvidelser.

De anvendte diskonteringsrenter til beregning af genindvindingsværdien er efter skat og afspejler den risikofrie rente med tillæg af specifikke risici i de enkelte segmenter.

Som følge af de usikre udsigter for markedsøkonomien, vurderes det, at der med rimelig sandsynlighed vil kunne ske ændringer i de nøgleforudsætninger, der er lagt til grund for beregningerne. De mest sandsynlige ændringer i udviklingen i det frie cash flow er vurderet og indregnet i genindvindingsværdien.

Den udførte nedskrivningstest for 2017 har ikke givet anledning til nedskrivning af goodwill, og den regnskabsmæssige værdi af goodwill udgør 152 mio. kr. pr. 31. december 2017 (2016: 152 mio. kr.). Nedskrivningstest og de særligt følsomme forhold i forbindelse hermed er nærmere beskrevet i note 10 til koncernregnskabet.

Skatteaktiver

Udskudte skatteaktiver indregnes for ikke-udnyttede skattemæssige underskud, i den udstrækning det anses for sandsynligt, at underskuddene kan anvendes til modregning i fremtidige skattemæssige overskud. Fastlæggelse af hvor stort et beløb, der kan indregnes for udskudte skatteaktiver, baseres på skøn over det sandsynlige tidspunkt for og størrelse af fremtidige skattepligtige overskud. Skatteaktivet reduceres i det omfang, der er usikkerhed om opgørelsen af de skattemæssige underskud.

Pr. 31. december 2017 har koncernen et skatteaktiv med en værdi på i alt 11 mio. kr. Virksomheden har opdateret prognoserne for de fremtidige overskud i de forretningsenheder, hvor underskuddene skal udnyttes, hvilket har reguleret skatteaktivet. Der er et ikke indregnet skatteaktiv i Tyskland.

Koncern noter

Varebeholdninger

Varebeholdninger måles til kostpris på grundlag af vejede gennemsnitspriser eller nettorealiseringsværdien, hvis denne er lavere.

Nettorealiseringsværdien for varebeholdninger opgøres som salgssum med fradrag af omkostninger, der afholdes for at effektivere salget, og fastsættes under hensyntagen til omsættelighed, ukurans og udvikling i forventet salgspris.

På lagervarer overvåger selskabet løbende den enkelte vares omsætningshastighed og foretager nedskrivninger af varer, hvor beholdningen er for stor i forhold til efterspørgslen, eller hvor

afsætningen er stagnerende. Herudover er koncernen eksponeret for råvarerisici særligt i relation til stål.

Tilgodehavender fra salg

Ledelsen anvender skøn i forbindelse med vurdering af værdiansættelsen af tilgodehavender pr. balancedagen. Risikoen for tab på dubiøse tilgodehavender er taget i betragtning ved vurdering af nedskrivninger på balancedagen og i den daglige styring og kontrol af tilgodehavenderne.

Det er ledelsens vurdering, at tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser svarer til nutidsværdien af de forventede indbetalinger. Se endvidere noterne 12 og 24 for nærmere specifikation.

2 - Segmentoplysninger

Resultatopgørelse (tkr.)	2017			2016		
	Byggeri	Industri	Total	Byggeri	Industri	Total
Nettoomsætning	2.360.661	2.385.611	4.746.272	2.035.085	2.308.013	4.343.098
Primær drift før af- og nedskrivning (EBITDA)	63.562	84.272	147.834	47.385	135.581	182.966
Afskrivninger	-24.064	-32.534	-56.598	-27.067	-34.169	-61.236
Primær drift (EBIT)	39.498	51.738	91.236	20.318	101.412	121.730
Finansielle indtægter	2.331	2.423	4.754	2.691	2.541	5.232
Finansielle omkostninger	-11.011	-10.607	-21.618	-10.786	-13.286	-24.072
Driftsresultat (EBT)	30.818	43.554	74.372	12.223	90.667	102.890
Øvrigt resultat ikke fordelt	-	-	1.225	-	-	-5.799
Resultat før skat	30.818	43.554	75.597	12.223	90.667	97.091

Balance (tkr.)	2017			2016		
	Byggeri	Industri	Total	Byggeri	Industri	Total
Langfristede segmentaktiver	463.252	476.290	939.542	423.687	503.375	927.062
Øvrige segmentaktiver	754.732	698.522	1.453.254	665.681	614.093	1.279.774
Ikke fordelte aktiver			3.284			3.285
Aktiver i alt	1.217.984	1.174.812	2.396.080	1.089.368	1.117.468	2.210.121
Segmentforpligtelser	332.867	312.497	645.364	227.022	257.468	484.490
Ikke fordelte forpligtelser			774.277			808.448
Forpligtelser i alt	332.867	312.497	1.419.641	227.022	257.468	1.292.938
Materielle anlægsinvesteringer	12.329	12.460	24.789	15.122	17.151	32.273

Aktiviteterne er opdelt med udgangspunkt i kundernes tilhørsforhold til de identificerede segmenter. Omkostningsallokeringen er foretaget ud fra et bidragsprincip, hvorved omkostningerne er fordelt i det omfang de er fordelbare. Ikke fordelt resultat vedrører avance fra salg af ejendomme og nedskrivning på aktiver der ikke kan henføres til et segment. Ikke fordelte aktiver vedrører den bogførte værdi af et grundstykke i Litauen. De ikke fordelte forpligtelser vedrører gæld til kreditinstitutter og hensatte forpligtelser.

Geografiske oplysninger

Sanistål opererer primært på markederne Danmark, Tyskland og Østeuropa. Ved præsentation af oplysninger vedrørende geografiske områder er oplysning om omsætningens fordeling på geografiske segmenter opgjort med udgangspunkt i kundernes geografiske placering, mens oplysning om aktivernes fordeling på geografiske segmenter er opgjort med udgangspunkt i aktivernes fysiske placering.

Koncern noter

Omsætning og langfristede aktiver er fordelt således:

Omsætning		
tkr.	2017	2016
Danmark	4.003.262	3.633.290
Tyskland	248.540	287.408
Østeuropa	419.172	360.768
Øvrige	75.297	61.632
	4.746.271	4.343.098

Langfristede anlægsaktiver		
tkr.	2017	2016
Danmark	801.811	763.393
Tyskland	21.397	24.318
Østeuropa	86.216	87.655
	909.424	875.366

3 - Vareforbrug

tkr.	2017	2016
Vareforbrug	3.543.514	3.171.677
Distributionsomkostninger	173.084	151.619
	3.716.598	3.323.296

4 - Andre driftsindtægter

tkr.	2017	2016
Huslejeindtægter m.v.	2.506	10.114
Salg af virksomhed	-	12.251
Fortjeneste eller tab ved salg af materielle anlægsaktiver	6.011	8.777
	8.517	31.142

5 - Personaleomkostninger

tkr.	2017	2016
Vederlag til bestyrelse	1.750	2.200
Vederlag til direktion	8.644	9.563
Vederlag til ledende medarbejdere	8.967	13.355
Gage og lønninger til andre medarbejdere	578.711	535.413
Pensionsomkostninger til ledende medarbejdere	755	627
Pensionsomkostninger til andre medarbejdere	42.823	40.381
Andre omkostninger, herunder social sikring	37.311	37.579
	678.961	639.118
Heraf aktiveret ifm. ERP-system	-33.454	-17.510
	645.507	621.608
Gennemsnitligt antal medarbejdere i alt	1.543	1.495

I personaleomkostninger indgår aktiebaseret vederlæggelse med aktieoptioner til dagsværdi på tildelingstidspunktet med 1.514 tkr. (2016: 1.696 tkr.), der fordeles til direktion med 812 tkr. (2016: 803 tkr.) og til ledende medarbejdere med 702 tkr. (2016: 893 tkr.). I 2017 omfatter incitamentsprogrammet 6 medarbejdere, herunder direktionen. Bestyrelsen deltager ikke i aktieoptionsprogrammet.

Herudover indgår årsbonus til direktion og ledende medarbejdere, som er en kontant honorering relateret til resultatet i det enkelte år. Den udbetales kontant, når årsrapporten er godkendt af generalforsamlingen. Størrelsen af årsbonus afhænger af opnåelse af bonusmål fastlagt af bestyrelsen ved årets begyndelse under hensyntagen til den konkrete situation. Årsbonus kan højst udgøre en tredjedel af den faste årlige bruttogage.

Vederlag til bestyrelsen i 2017 udgør 600 tkr. til formand og 200 tkr. til bestyrelsesmedlem.

Faldet i vederlag til ledende medarbejdere kan henføres til fratrædelser i 2016.

Direktionen er ansat på kontrakt med normale vilkår, der indeholder et rimeligt opsigelsesvarsel. Såfremt Sanistål A/S sælges, således at mere end 50% af aktierne skifter ejer, og dette samtidigt medfører væsentligt ændrede funktioner for den administrerende direktør, kan dette under nærmere omstændigheder medføre en forpligtelse på maksimalt 3 års vederlag til direktøren. I tillæg til dette kan der indgås særlige bonusaftaler på op til 2 års løn for direktionen. Der foreligger ikke herudover aftaler med bestyrelse, direktion eller andre ledende medarbejdere om økonomisk kompensation ved fratræden i forbindelse med ejerskifte af væsentlige aktieposter.

Aktiebaseret vederlæggelse

På generalforsamlingen den 16. april 2013 blev de overordnede retningslinjer for selskabets aflønning af bestyrelse og direktion vedtaget.

Af disse retningslinjer, som i deres helhed er fremlagt på selskabets hjemmeside (www.sanistaal.com), fremgår følgende om aktieoptioner:

Aktieoptioner skal medvirke til at motivere en adfærd, som støtter opfyldelsen af selskabets langsigtede mål. Sanistål arbejder med et løbende, revolverende optionsprogram, hvor de enkelte års tildelinger er delvist afhængige af opnåelse af nogle mål, som år for år fastsættes af bestyrelsen. Derudover kan bestyrelsen fastlægge særlige programmer, når omstændighederne tilsiger det.

Det løbende, revolverende optionsprogram besluttet af bestyrelsen år for år – eventuelt for flere år ad gangen – og det indebærer, at hver direktør fast hvert år tildeles optioner til køb af aktier, som på tildelingstidspunktet har en børsværdi svarende til højst tre måneders bruttoløn. Herudover tildeles der hvert år et varierende antal optioner til køb af aktier, ligeledes med en

Koncern noter

maksimal børsværdi svarende til højst tre måneders bruttoløn. Tildelingen heraf sker i henhold til opfyldelse af mål, som fastsættes af bestyrelsen, og som er sammenfaldende med årets bonusmål. Optionskursen fastsættes til gennemsnitskursen på 10 børsdage efter offentliggørelsen af årsrapporten for optjeningsåret. Optionerne kan ikke kontantafregnes, og de er normalt dækket af selskabets beholdning af egne aktier. Det løbende optionsprogram

omfatter tillige en gruppe af ledende medarbejdere efter bestyrelsens bestemmelse. Programmet omfatter – på ethvert tidspunkt – en andel af aktiekapitalen, hvis størrelse varierer med den detaljerede udformning af vilkårene, med summen af bruttogagerne for de omfattede, med målopfyldelsen, med udnyttelseskurserne og med den faktiske optionsudnyttelse.

Aktiebaseret vederlæggelse

Aktieoptioner

tkr.	Antal optioner	Gns. udnyttelseskurs	Gns. markedskurs på udnyttelsestidspunktet	Dagsværdi pr. 31.12 i alt tkr.	Restløbetid
Udestående pr. 31. december 2015	346.823	62,7		6.045	3,3
Korrektion ¹⁾	-9.864	79,3		-213	
Tildelt	72.557	92,6		1.696 ²⁾	
Udnyttet	-121.286	66,2	79,6	-1.623	
Udløb/bortfald	-	-		-	
Værdiregulering	-	-		2.653	
Udestående pr. 31. december 2016	288.230	71,3		8.558	3,6
Korrektion ¹⁾	-8.050	92,6		-170	
Tildelt	66.161	68,9		1.514 ²⁾	
Udnyttet	-25.126	64,7	91,0	-662	
Udløb/bortfald	-	-		-	
Værdiregulering	-	-		-5.883	
Udestående pr. 31. december 2017	321.215	70,12		3.357	3,3

Aktieoptioner	Direktion	Andre ledende medarbejdere	Antal i alt
Udestående pr. 31. december 2015	194.587	152.236	346.823
Korrektion ¹⁾	-3.805	-6.059	-9.864
Tildelt	34.388	38.169	72.557
Udnyttet	-70.849	-50.437	-121.286
Udløb/bortfald	-	-	-
Udestående pr. 31. december 2016	154.321	133.909	288.230
Korrektion ¹⁾	677	-8.727	-8.050
Tildelt	35.495	30.666	66.161
Udnyttet	-7.959	-17.167	-25.126
Udløb/bortfald	-	-	-
Udestående pr. 31. december 2017	182.534	138.681	321.215

Antal aktieoptioner, der kan benyttes pr. balancedagen

59.818

1) Korrektion vedrørende fastlæggelse af endeligt antal aktieoptioner og endelig udnyttelseskurs for tildelte aktieoptioner i 2016 og 2017.

2) Aktieoptionernes dagsværdi på tildelingstidspunktet indregnes som en personaleomkostning over optjeningsperioden. I 2017 er der indregnet 1.514 tkr., heraf direktion 812 tkr. (2016: 1.696 tkr., heraf direktion 803 tkr.).

Koncern noter

Dagsværdien af udestående aktieoptioner er beregnet på basis af Black-Scholes formel ved anvendelse af følgende parametre:

Aktieoptionerne forventes udnyttet på det senest mulige tidspunkt

Børskurs pr. 31. december 2017, kr.	68,94
Udbytte pr. aktie, kr.	0,00
Risikofri rente, % (baseret på danske statsobligationer)	-0,94
Aktiens volatilitet, % (baseret på 5 års historisk volatilitet)	22,05
Forventet løbetid	4 år

Aktieoptionerne kan udnyttes indtil 4 uger efter offentliggørelse af delårs- og årsrapporter.

Antal aktieoptioner er opgjort på baggrund af børskursen ultimo året. Endeligt antal aktieoptioner og endelig udnyttelseskurs fastlægges medio marts. Udnyttelseskursen fastlægges som gennemsnitskursen på 10 dage efter offentliggørelse af årsrapporten.

Samtlige aktieoptionsprogrammer er egenkapitalbaserede, der fra Saniståls side honoreres ved levering af aktier.

6 - Finansielle indtægter

tkr.	2017	2016
Renter vedrørende finansielle aktiver målt til amortiseret kostpris	3.819	3.977
Valutakursgevinster	935	1.255
	4.754	5.232

7 - Finansielle omkostninger

tkr.	2017	2016
Renter vedrørende finansielle forpligtelser målt til amortiseret kostpris	21.155	26.368
Værdireguleringer vedrørende sikringsinstrumenter	463	604
	21.618	26.972

8 - Skat

tkr.	2017	2016
Årets skat kan opdeles således:		
Skat af årets resultat	21.232	20.284
Skat af anden totalindkomst	97	93
	21.329	20.377
Skat af årets resultat fremkommer således:		
Aktuel skat	707	9.438
Regulering af skat vedrørende tidligere år	1.209	223
Udskudt skat	14.624	6.323
Nedskrivning af udskudt skatteaktiv	7.387	4.300
Udskudt skatteforpligtelse tilbageført	-2.695	-
	21.232	20.284
Skat af årets resultat kan forklares således:		
Beregnet 22% skat af resultat før skat	16.631	21.360
Regulering af beregnet skat i udenlandske virksomheder i forhold til 22%	-1.774	1.379
Skatteeffekt af:		
Ikke-skattepligtige indtægter	-1.209	-8.183
Ikke-fradragsberettigede omkostninger	1.683	1.205
Udskudt skatteforpligtelse tilbageført	-2.695	-
Nedskrivning af udskudt skatteaktiv	7.387	4.300
Regulering vedrørende tidligere år	1.209	223
	21.232	20.284
Effektiv skatteprocent	28,1%	20,9%

Udskudt skatteforpligtelse, tilbageført vedrører ændring af skatte-lovgivning i Letland. Nedskrivning af udskudt skatteaktiv vedrører dattervirksomheder i udlandet.

9 - Resultat pr. aktie

tkr.	2017	2016
Årets resultat	54.365	76.807
Gennemsnitligt antal aktier	11.923.784	11.923.784
Gennemsnitligt antal egne aktier	-121.170	-131.408
Gennemsnitligt antal aktier, basis	11.802.614	11.792.376
Udvandings-effekt af udestående aktieoptioner	63.013	40.273
Gennemsnitligt antal aktier, udvandet	11.865.627	11.832.649
Resultat pr. aktie (EPS), kr., basis	4,61	6,51
Resultat pr. aktie (EPS), kr., udvandet	4,58	6,49

10 - Immaterielle og materielle aktiver

tkr	Goodwill	Varemærker	Kundekreds	Software	Udviklingsprojekter under udførelse	Total
2017/2016						
Kostpris primo	213.582	50.000	35.730	67.468	54.939	421.719
Kostpris primo	313.582	125.000	31.000	60.756	-	530.338
Kursregulering primo	-	-	-	28	-	28
Kursregulering primo	-	-	-	-35	-	-35
Årets tilgang ¹⁾	-	-	-	8.236	67.685	75.921
Årets tilgang	-	-	4.730	9.308	54.939	68.977
Årets afgang	-	-	-	-3.089	-	-3.089
Årets afgang ²⁾	-100.000	-75.000	-	-2.561	-	-177.561
Kostpris ultimo	213.582	50.000	35.730	72.643	122.624	494.579
Kostpris ultimo	213.582	50.000	35.730	67.468	54.939	421.719
Af- og nedskrivninger primo	-62.019	-24.375	-25.383	-46.186	-	-157.963
Af- og nedskrivninger primo	-162.019	-96.875	-22.125	-41.073	-	-322.092
Kursregulering primo	-	-	-	-22	-	-22
Kursregulering primo	-	-	-	19	-	19
Årets nedskrivninger	-	-	-	-	-	-
Årets nedskrivninger	-	-	-	-	-	-
Årets afskrivninger	-	-2.500	-1.698	-7.002	-	-11.200
Årets afskrivninger	-	-2.500	-3.258	-6.523	-	-12.281
Årets afgang	-	-	-	3.085	-	3.085
Årets afgang ²⁾	100.000	75.000	-	1.391	-	176.391
Af- og nedskrivninger ultimo	-62.019	-26.875	-27.081	-50.125	-	-166.100
Af- og nedskrivninger ultimo	-62.019	-24.375	-25.383	-46.186	-	-157.963
Regnskabsmæssig værdi ultimo	151.563	23.125	8.649	22.518	122.624	328.479
Regnskabsmæssig værdi ultimo	151.563	25.625	10.347	21.282	54.939	263.756

1) Egenudviklede aktiver udgør 32,6 mio. kr. af årets tilgang (2016: 21,1 mio. kr.).

Nedskrivningstests

Der er gennemført nedskrivningstest af den regnskabsmæssige værdi af goodwill. Der er ikke fundet grundlag for at nedskrive på goodwill.

I nedskrivningstesten er goodwill allokert til følgende pengestrømsfrembringende enheder baseret på den ledelsesmæssige struktur og interne økonomistyring:

tkr.	2017	2016
Østeuropa	32.563	32.563
Byggeri Division	103.000	103.000
Industri Division	16.000	16.000
	151.563	151.563

Nedskrivningstests for goodwill og immaterielle aktiver med udefinerbar brugstid gennemføres, hvis der er indikationer på et nedskrivningsbehov, dog mindst én gang årligt. Hvis genindvindingsværdien, der er baseret på den tilbagediskonterede værdi af de forventede fremtidige frie pengestrømme, er lavere end den regnskabsmæssige værdi, nedskrives aktivet til denne lavere værdi. Den regnskabsmæssige værdi omfatter goodwill og øvrige nettoaktiver for den pengestrømsfrembringende enhed.

Forventede fremtidige frie pengestrømme baseres på budgettet for 2018 og prognoser for årene 2019 til 2023 samt en fremskrivning for efterfølgende år (terminalperioden). Væsentlige parametre er en række tiltag til udvikling af kerneforretningen, herunder videreudviklingen af vores servicekoncepter samt effektiviseringer opnået

Koncern noter

gennem øget grad af digitalisering bl.a. fra implementering af nyt ERP-system. Disse tiltag influerer på øvrige centrale parametre som årlig vækst i budget- og prognoseperioden, EBIT-margin, arbejdskapital og aktiver samt vækstforudsætningerne for de efterfølgende år.

De anvendte diskonteringsrenter til beregning af genindvindingsværdien er efter skat og afspejler de specifikke risici, der er forbundet med de enkelte pengestrømsfrembringende enheder, herunder geografisk placering og finansiell risiko.

Nøgleforudsætninger for de foretagne nedskrivningstests

	Østeuropa		Byggeri Division		Industri Division	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Diskonteringsfaktor før skat	8,5%	8,8%	7,8%	7,6%	7,8%	7,6%
Diskonteringsfaktor efter skat	8,3%	8,6%	7,6%	7,4%	7,6%	7,4%
Vækst i terminalperiode	1,9%	2,0%	1,6%	1,6%	1,6%	1,6%
Følsomhedsanalyse						
Nulpunkt – EBIT	-11,4%	-2,6%	-16,5%	-34,2%	-41,4%	-47,7%
Nulpunkt – Diskonteringsfaktor efter skat (%-point)	0,8%	0,1%	0,5%	1,4%	2,3%	3,0%

Ledelsen har fastsat den forventede vækst frem til 2023 og den forventede EBIT-margin ud fra historiske erfaringer samt forventninger til forretnings- og markedsudviklingen i perioden.

I Byggeri og Industri Divisionen forventes der i fremskrivningsperioden en moderat omsætningsvækst, som bl.a. kan henføres til vækstinitiativer inden for Vand og Afløb, et vækstfokus på sikringsmarkedet og produktsortimentsudvikling samt en fortsat positiv markedsudvikling baseret på den nuværende markedsaktivitet. EBIT-marginen forventes øget gennem optimering i forhold til kundernes handelsmønstre samt yderligere effektiviseringer bl.a. afledt af en øget digitalisering. Ved fremskrivning af pengestrømmene er der af forsigtighedshensyn indarbejdet et risikoelement for et eventuelt tab af indtjening i 2018 i forbindelse med implementering af nyt ERP-system i moderselskabet.

I Østeuropa har en genåbning af EU-støttede investeringsprogrammer givet adgang til finansiering og derved skabt bedre markedsvilkår for byggeri- og anlægsmarkedet i 2017. Aktiviteten ventes at fortsætte på nuværende høje niveau og gennem optimering af forretningen i Østeuropa forventes en forøget indtjening. Industriforretningen i Østeuropa forventes at vækste gennem en målrettet indsats mod det industrielle marked samt en positiv markedsudvikling.

For terminalperioden er væksten skønnet under hensyntagen til de generelle vækstforventninger, og både EBIT-marginen samt arbejdskapitalen i procent af omsætningen forventes at være uændret i forhold til det sidste år i prognoseperioden. I terminalperioden forventes samtidig fuld reinvestering tillagt realvæksten.

Følsomhedsanalyse

For alle tre nedskrivningstests testes ligeledes, hvordan ændringer i diskonteringsrenten samt størrelsen på EBIT vil påvirke resultatet af testen, da disse to faktorer vurderes at være de væsentligste i nedskrivningstesten. En ændring af disse to faktorer, der er mindre end de i tabellen anførte niveauer for følsomhedsanalysen vil ikke føre til et nedskrivningsbehov.

Med udgangspunkt i ovenstående vurderer ledelsen, at sandsynlige ændringer i de grundlæggende forudsætninger ikke vil medføre, at den regnskabsmæssige værdi af goodwill vil overstige genindvindingsværdien.

Øvrige langfristede aktiver

Ledelsen har ikke identificeret faktorer, der indikerer, at der er behov for at gennemføre yderligere værdiforringelsestests for øvrige langfristede immaterielle aktiver, herunder varemærker og kundekredse.

Materielle anlægsaktiver

tkr.	Grunde, bygninger og tekniske installationer	Driftsmateriel og inventar	Total
2017/2016			
Kostpris primo	698.855	440.511	1.139.366
Kostpris primo	822.594	461.632	1.284.226
Kursregulering primo	540	219	759
Kursregulering primo	-1.427	-298	-1.725
Årets tilgang	9.586	22.877	32.463
Årets tilgang	6.401	25.872	32.273
Årets afgang	-51.059	-22.922	-73.981
Årets afgang	-128.713	-46.695	-175.408
Kostpris ultimo	657.922	440.685	1.098.607
Kostpris ultimo	698.855	440.511	1.139.366
Af- og nedskrivninger primo	-215.602	-312.155	-527.757
Af- og nedskrivninger primo	-272.238	-326.022	-598.260
Kursregulering primo	-173	-141	-314
Kursregulering primo	406	378	784
Årets nedskrivninger 1)	-	-	-
Årets nedskrivninger 1)	-3.836	-	-3.836
Årets afskrivninger	-17.175	-28.223	-45.398
Årets afskrivninger	-19.471	-29.171	-48.642
Årets afgang	35.568	20.239	55.807
Årets afgang	79.537	42.660	122.197
Af- og nedskrivninger ultimo	-197.382	-320.280	-517.662
Af- og nedskrivninger ultimo	-215.602	-312.155	-527.757
Regnskabsmæssig værdi ultimo	460.540	120.405	580.945
Regnskabsmæssig værdi ultimo	483.253	128.356	611.609

1) Der blev i 2016 foretaget nedskrivninger på 3,8 mio. kr. vedrørende en grund i Litauen. Grunden er fortsat ikke afhændet.

2) Afgang på goodwill og varemærker kan henføres til tidligere års afhændelser

Afskrivninger på immaterielle og materielle aktiver påvirker resultatopgørelsen med i alt 56,6 mio. kr. (2016: 61,2 mio. kr.).

11- Varebeholdninger

tkr.	2017	2016
Handelsvarer	728.436	663.894
	728.436	663.894
Årets nedskrivninger indregnet i resultatopgørelsen 1)	-1.158	6.949

1) I forbindelse med realisation af tidligere nedskrevne varer og kassationer er der tilbageført nedskrivninger. Der er herudover ikke tilbageført væsentlige nedskrivninger.

12 - Tilgodehavender

tkr.	2017	2016
Varetilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	702.001	595.315
Andre tilgodehavender	4.157	3.915
	706.158	599.230
Tab på debitorer:		
Konstaterede tab efter fradrag af forsikringsdækning	9.314	9.554
Forskydning i hensættelser	-3.294	-5.045
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	-388	-775
	5.632	3.734

Vedrørende kreditrisici henvises til omtale under risikofaktorer note 24. Den regnskabsmæssige værdi af tilgodehavender svarer til dagsværdien.

13 - Udskudt skatteaktiv

tkr.	2017	2016
Udskudt skat primo	34.508	45.158
Valutakursregulering	43	66
Årets udskudte skat indregnet i årets resultat	-14.624	-10.623
Årets udskudte skat indregnet i anden totalindkomst	-97	-93
Regulering vedrørende tidligere år	1.736	-
Nedskrivning af udskudt skatteaktiv	-7.387	-
Udskudt skatteforpligtelse, tilbageført	-2.695	-
	11.484	34.508
Udskudt skat vedrører:		
Immaterielle aktiver	-35.947	-21.009
Materielle aktiver	-1.117	-1.661
Kortfristede aktiver	6.365	7.384
Kortfristede forpligtelser	3.863	5.932
Fremførselsberettigede skattemæssige underskud	38.320	43.862
	11.484	34.508

Udskudt skatteforpligtelse, tilbageført vedrører ændring af skatlovgivning i Letland. Nedskrivning af udskudt skatteaktiv vedrører Tyskland.

Der er i koncernen udskudte skatteaktiver på 11,2 mio. kr., der som følge af usikkerhed om den fremtidige udnyttelse ikke er indregnet i balancen pr. 31. december 2017. Ultimo 2016 udgjorde ikke indregnet udskudt skatteaktiv 4,3 mio. kr.

Koncern noter

14 - Hensatte forpligtelser

tkr.	2017	2016
Hensættelse primo	12.823	2.523
Anvendt i året	-10.191	-1.834
Reguleret i året	-670	-
Hensat for året	1.152	12.134
Hensættelse ultimo	3.114	12.823
Forfaldstidspunkterne for hensatte forpligtelser forventes at blive:		
Langfristede forpligtelser	698	2.560
Kortfristede forpligtelser	2.416	10.263
	3.114	12.823

Hensatte forpligtelser vedrører primært kontrakter på ledige lejemål i uopsigelsesperioden. Hensatte forpligtelser pr. 31. december 2016 vedrørte endvidere omstrukturingshensættelser vedrørende Max Schön.

15 - Kreditinstitutter

tkr.	2017	2016
Gæld til kreditinstitutter er indregnet således i balancen:		
Langfristede forpligtelser	24.102	27.051
Kortfristede forpligtelser	740.560	762.918
	764.662	789.969
Valutafordeling af gæld til kreditinstitutter		
DKK	646.327	620.911
EUR	97.256	144.557
Øvrige	21.079	24.501

16 - Gældsforpligtelser fra finansieringsaktivitet

tkr.	Primo 2017	Pengestrømme	Ultimo 2017
Langfristet gæld	27.051	-2.949	24.102
Kortfristet gæld	762.918	-22.358	740.560
Gældsforpligtelser fra finansieringsaktiviteter i alt	789.969	-25.307	764.662

17 - Leverandørgæld og andre forpligtelser

tkr.	2017	2016
Leverandørgæld	481.874	329.162
Skyldig feriepengeforpligtelse	81.610	77.133
Skyldig moms	41.908	26.976
Anden gæld	46.121	51.218
	651.513	484.489

18 - Skyldig selskabsskat

tkr.	2017	2016
Skyldig skat primo	5.009	-869
Skat af årets resultat	707	9.438
Regulering vedrørende tidligere år	-2.534	223
Betalt skat i året	-2.847	-3.783
Skyldig rente vedr. driftssteder	17	-
	352	5.009

Låntype	Gns.vægtet restløbetid år		Effektiv rente		Regnskabsmæssig værdi	
			2017 (%)	2016 (%)	2017 (tkr.)	2016 (tkr.)
Driftskreditter	0	variabel	dagsb.	dagsb.	670.842	688.220
Prioritetsgæld ¹⁾	9,7	variabel	1,2%	0,1%	27.150	35.173
Banklån	1	variabel	1,7%	2,1%	66.670	66.576
					764.662	789.969

1) Rentesatsen på gæld anført med variabel rente er revurderet i 2017.

Renteswap'en er udløbet i oktober 2017. Pr. 31. december 2016 udgjorde markedsværdien -0,6 mio. kr., som var indregnet i egenkapitalen. Bankaftalen er indgået efter balancedatoen, og kreditfaciliteterne er gældende frem til 30. juni 2019.

Koncern noter

19 - Aktiekapital og egne aktier

Kapitalstyring

Egenkapitalens andel af de samlede aktiver udgjorde 40,8% ved udgangen af 2017 (2016: 41,5%). Kapitalen styres for koncernen som helhed.

Sanistål A/S har fokus på nedbringelse af den rentebærende gæld. Der forventes derfor ikke at blive udbetalt udbytte i de kommende år.

Aktiekapital

Aktiekapitalen udgjorde pr. 31. december 2017 11.923.784 stk. aktier á 1 kr. svarende til en nominel aktiekapital på 12 mio. kr. Ingen aktier er tildelt særlige rettigheder. Der er ingen begrænsninger i omsætteligheden og ingen stemmeretsbegrænsninger.

	Antal (stk.)	Nominel (tkr.)	Kostpris (tkr.)	Kursværdi (tkr.)	Andel af selskabskapital (%)
Beholdning primo året	154.833	155	12.826	14.245	1,3
Køb	-	-	-	-	-
Salg	-25.126	-25	-2.081	-1.625	-0,2
Kursregulering	-	-	-	-3.151	-
Beholdning ultimo året	129.707	130	10.745	9.469	1,1

Selskabets beholdning af egne aktier er reserveret til afregning af tildelte aktieoptioner.

20 - Sikkerhedsstillelser

tkr.	2017	2016
Til sikkerhed for kreditinstitutter i koncernen:		
Grunde og bygninger med en regnskabsmæssig værdi på	354.753	379.357
Gæld til kreditinstitutter for hvilken der er stillet sikkerhed	764.662	789.969

21 - Kontraktlige forpligtelser

tkr.	2017	2016
Huslejeforpligtelser		
0-1 år	55.618	60.553
1-5 år	139.047	63.784
> 5 år	23.023	8.608
	217.688	132.945
Indregnet i resultatopgørelsen	69.245	74.775
Leasingforpligtelser		
0-1 år	21.148	20.814
1-5 år	20.555	24.327
> 5 år	-	-
	41.703	45.141
Indregnet i resultatopgørelsen	23.898	23.067

Leasingforpligtelser vedrører hovedsageligt leasing af firmabiler.

I enkelte af koncernens lejede ejendomme videreudlejes lejemål, da Sanistål A/S er bundet af uopsigelighedsperioder overfor udlejer, men ikke længere skal bruge lokalerne.

Lejeindtægter på lejemål med uopsigelighed indregnet i resultatopgørelsen udgør 0,3 mio. kr. i 2017 (2016: 0,4 mio. kr.).

Koncern noter

22 - Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor

tkr.	2017	2016
Samlet honorar til revisor kan specificeret således:		
Lovpligtig revision	1.566	1.528
Skatte- og momsmæssig rådgivning	425	160
Andre erklæringer med sikkerhed	38	39
Andre ydelser	855	214
	2.884	1.941

Honorarer for ikke-revisionsydelser leveret af EY Danmark til koncernen udgør 1,1 mio. kr. og består primært af honorar vedrørende revisionsmæssig gennemgang i forbindelse med implementering af nyt ERP-system, review af bilag til selvangivelsen samt anden generel regnskabs- og skatterådgivning.

23 - Nærtstående parter

Generelt

Bestyrelsen, direktionen, ledende medarbejdere, større aktionærer og bankerne (jf. beskrivelse nedenfor) betragtes som nærtstående parter. Nærtstående parter omfatter endvidere de pågældende personers eller juridiske enheders slægtninge eller tilknyttede selskaber samt virksomheder, hvori de pågældende personer eller juridiske enheder har væsentlige interesser.

Bestyrelse, direktion og ledende medarbejdere

Direktionen og ledende medarbejdere har i året udnyttet i alt 25.126 aktieoptioner tildelt i henholdsvis 2011, 2012 og 2013 til en tegningskurs på kr. 68,17, kr. 63,90 og kr. 62,15. Sanistål har ikke foretaget tilbagekøb i året. Ledelsens aflønning og aktiebaseret vederlæggelse er omtalt i note 5.

Banker og deres tilknyttede selskaber

Gæld til bankerne udgør 765 mio. kr. pr. 31. december 2017, garantier stillet af bankerne udgør 6 mio. kr., renteswaps indgået med bankerne er ophørt i året.

Til sikkerhed for engagementet med bankerne har Sanistål stillet pant i ejendomme (355 mio. kr.).

Renter og gebyrer til bankerne udgør i perioden 21 mio. kr.

Bortset fra dette har Sanistål ikke foretaget nogen væsentlige transaktioner med nærtstående parter.

24 - Finansielle risici og finansielle instrumenter

Koncernens risikostyring

Sanistål har identificeret de væsentligste forretningsmæssige risici, som kan påvirke selskabets vækst, indtjening og fremtidige finansielle stilling. Koncernens risikovillighed er fastlagt under hensyntagen til den pågældende risikos tilknytning til koncernens kernekompetencer. Risici, som knytter sig til aktiviteter, der ikke hører til kernekompetencerne, søges som udgangspunkt afdækket i markedet.

Der er ingen væsentlige ændringer i koncernens risikoeksponering eller risikostyring sammenholdt med 2016.

Finansielle risici

Koncernen er som følge af sin drift, investeringer og finansiering eksponeret over for en række finansielle risici, herunder likviditetsrisici, kreditrisici, valutarisici, råvarerisici og renterisici.

Koncernen har en centraliseret styring af finansielle risici. De overordnede rammer for den finansielle risikostyring er fastlagt i koncernens finanspolitik, som er godkendt af bestyrelsen. Finanspolitikken omfatter koncernens valutapolitik, investeringspolitik, finansieringspolitik og politik vedrørende kreditrisici i relation til finansielle modparter og omfatter en beskrivelse af godkendte finansielle instrumenter og risikorammer.

Det er koncernens politik ikke at foretage aktiv spekulation i finansielle risici. Koncernens finansielle styring retter sig således alene mod styring og reduktion af de finansielle risici, der er en direkte følge af koncernens drift, investeringer og finansiering.

Likviditetsrisici

Likviditetsrisikoen er risikoen for, at Sanistål A/S ikke er i stand til løbende at opfylde sine forpligtelser som følge af manglende evne til at generere tilstrækkelig indtjening, realisere aktiver eller opnå tilstrækkelig finansiering.

Koncernens likviditetsberedskab består af likvide midler og uudnyttede kreditfaciliteter. Det er koncernens målsætning at have tilstrækkeligt likviditetsberedskab til fortsat at kunne disponere hensigtsmæssigt i tilfælde af uforudsete udsving i likviditeten.

Det er bestyrelsen og direktionens vurdering, at likviditetsberedskabet på baggrund af ovenstående er tilstrækkeligt for moderselskabet og koncernen for 2018, og det anses derfor velbegrundet at lægge going concern forudsætningen til grund for regnskabsafleggelsen for 2017.

Der henvises i øvrigt til omtalen heraf i koncernens note 1.

Koncernens gældsforpligtelser forfalder som følger:

tkr.	Regnskabsmæssig værdi	Kontraktlige pengestrømme	Indenfor 1 år	1 til 3 år	3 til 5 år	Efter 5 år
2017/ 2016						
Ikke afledte finansielle instrumenter						
Kreditinstitutter og banker	764.662	780.615	753.428	6.404	6.404	14.379
Kreditinstitutter og banker	789.969	802.837	775.561	6.685	6.492	14.099
Leverandørgæld	481.874	481.874	481.874	-	-	-
Leverandørgæld	329.162	329.162	329.162	-	-	-
Afledte finansielle instrumenter						
Renteswap	-	-	-	-	-	-
Renteswap	648	676	676	-	-	-
31. december 2017	1.246.536	1.262.489	1.235.302	6.404	6.404	14.379
31. december 2016	1.119.779	1.132.675	1.105.399	6.685	6.492	14.099

Forudsætninger for forfaldsanalysen

Forfaldsanalysen er baseret på alle udiskonterede pengestrømme inkl. estimerede rentebetalinger. Rentebetalinger er estimeret på basis af de nuværende markedsforhold.

Kreditrisici

Koncernens kreditrisici er primært relateret til tilgodehavender, bankindeståender og de afledte finansielle instrumenter. Kreditrisikoen vedrørende tilgodehavender opstår, hvor koncernens salg ikke sker kontant, ved forudbetaling eller hvor betalingsudlygtighed hos kunder ikke dækkes ved garantier, forsikring m.v.

Koncernen er generelt begunstiget af en begrænset afhængighed af enkeltkunder eller leverandører, hvilket skyldes stor spredning på mere end 37.000 kunder. Ingen enkelt kunde har derfor væsentlig indflydelse på kreditrisikoen.

Det er koncernens politik at søge de med kreditgivningen forbundne risici begrænset gennem en effektiv kreditstyring samt etablering af kreditforsikring eller alternativ sikkerhed. Offentlige virksomheder undtages.

Kunderne kreditvurderes løbende, og styringen af kreditrisikoen er baseret på interne kreditrammer, som fastsættes på baggrund af kundernes kreditværdighed. Såfremt en kunde ikke vurderes at være tilstrækkelig kreditværdig, ændres betalingsvilkår eller der opnås yderligere sikkerhedsstillelser. Debitorsaldi på 706 mio. kr. var 31. december 2017 forsikret for 501 mio. kr. på hvilken del selvriskoen udgør 10% i tilfælde af tab.

Hensættelser til tab på debitorer foretages ud fra en konkret tabsrisikovurdering på den enkelte kunde.

Nedskrivninger, der er indeholdt i den regnskabsmæssige værdi af tilgodehavender fra salg, har udviklet sig som følger:

tkr.	2017	2016
Nedskrivninger primo	30.223	35.268
Nedskrevet i året	15.596	10.462
Realiseret i året	-8.927	-8.692
Tilbageført	-9.963	-6.815
Nedskrivninger ultimo	26.929	30.223

Herudover indgår tilgodehavender fra salg, der pr. 31. december var overforfaldne, men ikke værdiforringede, som følger:

tkr.	2017	2016
Forfaldsperiode:		
Op til 30 dage	150.260	99.687
Mellem 30 og 90 dage	23.789	16.974
Over 90 dage	7.947	4.987
	181.996	121.648

Valutarisici

Koncernens valutarisici for danske aktiviteter er begrænset, idet omsætningen genereres i DKK, og varekøb primært foretages i DKK og EUR. Koncernen har valgt en strategi om at afdække væsentlige enkeltstående kortsigtede positioner i øvrige valutaer.

Udenlandske aktiviteter påvirkes ikke i betydelig grad af valutakursudsving, idet indtægter og udgifter i al væsentlighed afregnes i lokal valuta. Ved omregning af resultatet af de udenlandske aktiviteter vil koncernen blive påvirket af ændringerne i valutakurserne.

Koncernen er eksponeret for valutakurstab/-gevinster vedrørende investeringer i udenlandske dattervirksomheder, jf. koncernoversigten. Eksponeringen skyldes det forhold, at dattervirksomhedernes aktivitet afregnes i lokal valuta.

Koncern noter

Koncernen havde ingen væsentlige valutarisici vedrørende tilgodehavender og gæld i fremmed valuta pr. 31. december 2017, og koncernens resultat ville således ikke blive væsentligt påvirket af ændringer i valutakurser pr. 31. december 2017.

Råvarerisici

Der indgår råvarer i koncernens produktsortiment, hvilket især på stål udsætter koncernen for prisrisici. Stål er udsat for stadige cykliske svingninger som påvirker koncernens indtjeningsmuligheder. Overordnet medfører stigende stålpriser en øget indtjeningsmulighed, idet der er en lagerbeholdning til en lavere kostpris samtidig med at salgspriserne stiger. I tilfælde hvor stålpriserne falder, gør det omvendte sig gældende.

Koncernen har vurderet at det ikke er økonomisk rentabelt at foretage hedging af stålprisen, hvorfor det i stedet er koncernens politik at søge størst mulig afdækning ved at holde lagrene på det niveau, der sikrer tilfredsstillende leveringsfrister til koncernens kunder.

Renterisici

Koncernens renterisici opstår dels ved stigninger i rentesatser for den variabelt forrentede gæld dels ved fald i markedsrentesatser for den fast forrentede gæld.

Gældens fordeling på fast og variabel rente vurderes løbende, og beslutning om skift foretages ud fra langsigtede betragtninger, hvori indgår en afbalancering af stabile finansieringsomkostninger med låntagning til lavere rentesatser.

Den væsentligste del af koncernens låntagning – før rentesikring – sker til variabel rente. Fastforrentede lån indgår kun i mindre grad i låneporteføljen, jf. note 15.

Som det fremgår af note 15, udgør koncernens rentebærende gæld 765 mio. kr. ultimo 2017. Med udgangspunkt i nettogælden og de finansielle kontrakter, der er indgået ultimo 2017, vil en stigning på ét procentpoint i det generelle renteniveau medføre en stigning i Saniståls samlede renteomkostninger før skat på 8 mio. kr. De angivne følsomheder er opgjort på baggrund af indregnede finansielle aktiver og forpligtelser pr. 31. december 2017. Der er ikke korrigeret for indfrielse, låneoptagelser og lignende i løbet af 2018.

tkr.	Regnskabsmæssig værdi	
	værdi	Dagsværdi
2017/2016		
Tilgodehavender	706.158	706.158
Tilgodehavender	599.230	599.230
Likvide beholdninger	4.564	4.564
Likvide beholdninger	6.846	6.846
Udlån og tilgodehavender	710.722	710.722
Udlån og tilgodehavender	606.076	606.076
Afledte finansielle instrumenter indgået til sikring af fremtidige pengestrømme	-	-
Afledte finansielle instrumenter indgået til sikring af fremtidige pengestrømme	648	648
Finansielle forpligtelser anvendt som sikringsinstrumenter	-	-
Finansielle forpligtelser anvendt som sikringsinstrumenter	648	648
Kreditinstitutter	764.662	764.662
Kreditinstitutter	789.969	789.969
Leverandørgæld og andre gældsforpligtelser	651.513	651.513
Leverandørgæld og andre gældsforpligtelser	484.489	484.489
Finansielle forpligtelser, der måles til amortiseret kostpris	1.416.175	1.416.175
Finansielle forpligtelser, der måles til amortiseret kostpris	1.274.458	1.274.458

Renteswaps værdiansættes efter almindeligt anerkendte værdiansættelsesteknikker baseret på relevante observerbare swap-kurver (niveau 2). Renteswap'en er udløbet i oktober 2017.

Dagsværdien af realkreditgæld er værdiansat på baggrund af dagsværdien på de underliggende obligationer. Variabelt forrentet gæld til banker er værdiansat til kurs 100.

De anvendte metoder er uændrede sammenholdt med 2016.

Regnskabsmæssig sikring

Koncernen anvender afledte finansielle instrumenter til dækning af finansielle risici relateret til såvel finansielle instrumenter som koncernens driftsaktivitet. I lighed med 2016 har koncernen ikke foretaget sikring af dagsværdier eller nettoinvesteringer i udenlandske enheder i 2017.

Sikring af pengestrømme

Renteswap'en er ophørt oktober 2017, hvorfor de sikrede transaktioner er indregnet i resultatopgørelsen. Renteswap'en har således ikke længere effekt på egenkapitalen ultimo 2017.

tkr.	2017	2016
Værdiregulering:		
Regnskabsmæssig hovedstol	-	12.619
Indregnet direkte på egenkapitalen	550	534
Dagsværdi	-	-648
Restløbetid (mdr.)	-	0-10

25 - Kommende ny regnskabsregulering

IASB har på tidspunktet for offentliggørelse af årsrapporten udsendt følgende nye og ændrede regnskabsstandarder og fortolkningsbidrag, der ikke er obligatoriske for Sanistål A/S ved udarbejdelsen af årsrapporten for 2017:

- › IFRS 9 Financial Instruments
- › IFRS 15 Revenue from Contracts with Customers
- › IFRS 16 Leases
- › IFRS 15 Revenue from Contracts with Customers – Clarifications to IFRS 15
- › Dele af Annual Improvements to IFRSs 2014-2016 Cycle

Alle ovenstående er godkendt af EU.

De godkendte ikke-ikrafttrådte standarder og fortolkningsbidrag implementeres, i takt med at de bliver obligatoriske for Sanistål A/S.

Af ovenstående standarder og fortolkningsbidrag er det vurderet, at alene IFRS 9, IFRS 15 og IFRS 16 i et vist omfang potentielt får indflydelse på indregning og måling for Sanistål A/S. Koncernen har afsluttet en analyse af effekterne af IFRS 9, IFRS 15 samt foretaget en foreløbig analyse af den forventede effekt af IFRS 16. Resultaterne er beskrevet nedenfor.

IFRS 15 Revenue from Contracts with Customers

IFRS 15 Revenue from Contracts with Customers, der erstatter de nuværende omsætningsstandarder (IAS 11 og IAS 18) og fortolkningsbidrag, indfører en ny model for indregning og måling af omsætning vedrørende salgskontrakter med kunder. Standarden træder i kraft for regnskabsår, der begynder 1. januar 2018 eller senere med mulighed for førtidsimplementering. Koncernen har besluttet at implementere den nye standard ved at foretage en primo korrektion af egenkapitalen pr. 1. januar 2018 i overensstemmelse med den modificerede retrospektive metode.

Den nye model bygger på en fem-trins proces, som skal følges for alle salgstransaktioner med kunder for at fastlægge, hvornår og hvordan omsætningen skal indregnes i resultatopgørelsen.

De væsentlige ændringer i IFRS 15 i forhold til nuværende praksis er:

- › En salgstransaktion skal indregnes som omsætning i resultatopgørelsen i takt med at kontrollen (der kan ske enten på et bestemt tidspunkt eller over tid) over varen henholdsvis serviceydelsen overgår til kunder (det nuværende "risk and rewards"-koncept erstattes således af et kontrolkoncept).
- › Ny og mere detaljeret vejledning for, hvordan deltransaktioner i en salgskontrakt identificeres, samt hvordan de enkelte komponenter skal indregnes og måles.
- › Ny og mere detaljeret vejledning for indregning af omsætning over tid.

Sanistål A/S har foretaget en detaljeret analyse af den nye standard forvente betydnings for koncernen. Sanistål-koncernen har få kontrakter med lang produktions- og leveringstid samt kontrakter indeholdende flere leveringsforpligtelser, hvorved standarden på disse kontrakter ikke vil påvirke den kommende indregning og måling væsentligt.

På kontrakter med variabelt vederlag vil de mere restriktive bestemmelser i IFRS 15 medføre en større periodisering af returvarer fremadrettet. Sanistål-koncernen har foretaget analyse af betydningen af standarden, og det vurderes, at IFRS 15 vil påvirke egenkapitalen primo 2018 negativt i niveauet 7-9 mio. kr.

Samlet set er det vurderingen baseret på detaljerede analyser, at effekten på indregning og måling er uvæsentlig ud fra nuværende produktmix og kontrakttyper.

Koncern noter

IFRS 9 Financial Instruments

IFRS 9 Financial Instruments, der erstatter IAS 39, ændrer klassifikation og den deraf afledte måling af finansielle aktiver og forpligtelser. Standarden træder i kraft for regnskabsår, der begynder 1. januar 2018 eller senere.

Der introduceres en mere logisk tilgang til klassifikation af finansielle aktiver drevet af virksomhedens forretningsmodel og de underliggende pengestrømmes karakteristika. Samtidig introduceres der en ny nedskrivningsmodel for alle finansielle aktiver.

Den såkaldte "Expected loss"-model vil kræve en mere rettidig indregning af forventede tab både ved første indregning og efterfølgende end den nugældende model, hvor en nedskrivning først indregnes, når der er indikationer på tab (incurred loss-model). Først introduceres der nye regler for regnskabsmæssig sikring, der i forhold til de nugældende regler vil gøre det muligt regnskabsmæssigt at reflektere virksomheders forretningsmæssige sikringsstrategi.

Sanistål A/S har foretaget en detaljeret analyse af koncernens nuværende finansielle struktur og risikoprofil. Baseret på analyser er det vurderingen, at standarden vil påvirke egenkapitalen negativt primo 2018 i niveauet 2-3 mio. kr. Effekten på indregning og måling vurderes at have uvæsentlig betydning for koncernen.

IFRS 16 Leases

IFRS 16 Leases er udsendt medio januar 2016. Standarden, der træder i kraft for regnskabsår, der begynder 1. januar 2019 eller senere, ændrer den regnskabsmæssige behandling betydeligt for de leasingkontrakter, der i dag behandles som operationelle leasingaftaler. Standarden kræver således, at alle leasingkontrakter uanset type – med få undtagelser – skal indregnes i leasingtagers balance som et aktiv med en tilhørende leasingforpligtelse. Samtidig vil leasingtagers resultatopgørelse blive påvirket, idet den årlige leasingomkostning fremover vil bestå af 2 elementer – dels en afskrivning og dels en rentekomkostning - modsætning til i dag, hvor den årlige omkostning vedrørende operationelle leasingaftaler indregnes i ét beløb under driftsomkostninger. Endelig forventes koncernens pengestrømsopgørelse tillige at blive påvirket, idet den nuværende operationelle leasingbetalinger, der i dag præsenteres som pengestrømme fra driftsaktivitet, fremover vil blive præsenteret som finansieringsaktivitet.

Sanistål A/S har – baseret på en foreløbig analyse af den nye standards betydning – vurderet, at den vil få nogen betydning på koncernens balance og pengestrømsopgørelse, mens EBITDA og EBIT vil blive positivt påvirket af ændringen. Effekten på årets resultat vil baseret på den nuværende portefølje af leasingaftaler være uvæsentlig.

26 - Anvendt regnskabspraksis

Sanistål A/S er et aktieselskab hjemmehørende i Danmark. Årsrapporten for perioden 1. januar – 31. december 2017 omfatter både koncernregnskab for Sanistål A/S og dets dattervirksomheder (koncernen) samt separat årsregnskab for moderselskabet.

Årsrapporten for Sanistål A/S for 2017 aflægges i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere krav i årsregnskabsloven.

Bestyrelse og direktion har 27. februar 2018 behandlet og godkendt årsrapporten for 2017 for Sanistål A/S. Årsrapporten forelægges til Sanistål A/S' aktionærer til godkendelse på den ordinære generalforsamling 21. marts 2018.

Grundlag for udarbejdelse

Årsrapporten præsenteres i danske kroner afrundet til nærmeste 1.000 DKK.

Årsrapporten er udarbejdet efter det historiske kostprincip, bortset fra at afledte finansielle instrumenter er målt til dagsværdi. Den anvendte regnskabspraksis, som er beskrevet nedenfor, er anvendt konsistent i regnskabsåret og for sammenligningstallene.

Regnskabspraksis for moderselskabets årsregnskab fremgår særskilt af årsregnskabet for moderselskabet.

Ny regnskabsregulering

Sanistål har for 2017 implementeret de standarder og fortolkningsbidrag, der træder i kraft i EU for 2017. Ingen af disse har påvirket indregning og måling i 2017 og dermed heller ikke påvirket EPS og udvandet EPS.

Beskrivelse af anvendt regnskabspraksis Koncernregnskabet

Koncernregnskabet omfatter moderselskabet Sanistål A/S samt dattervirksomheder, der alle er 100% ejede.

Virksomheder, hvori koncernen udøver betydelig men ikke bestemmende indflydelse, betragtes som associerede virksomheder. Betydelig indflydelse opnås typisk ved direkte eller indirekte at eje eller råde over mere end 20% af stemmerettighederne, men mindre end 50%.

Koncernregnskabet er udarbejdet som et sammendrag af moderselskabet og de enkelte dattervirksomheders regnskaber opgjort efter koncernens regnskabspraksis, elimineret for koncerninterne indtægter og omkostninger, aktiebesiddelser, interne mellemværender og udbytter samt realiserede og urealiserede fortjenester og tab ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder. Urealiserede fortjenester ved transaktioner med associerede virksomheder elimineres i forhold til koncernens ejerandel i virksomheden. Urealiserede tab elimineres på samme måde som urealiserede fortjenester i det omfang, der ikke er sket nedskrivning.

Koncern noter

Virksomhedssammenslutninger

Ved køb af virksomheder, hvor Sanistål A/S opnår bestemmende indflydelse over den købte virksomhed, anvendes overtagelsesmetoden. Der har ikke været virksomhedskøb i 2017 eller 2016.

Fortjeneste eller tab ved afhændelse eller afvikling af dattervirksomheder og associerede virksomheder opgøres som forskellen mellem salgssummen eller afviklingssummen og den regnskabsmæssige værdi af nettoaktiver inkl. goodwill på salgstidspunktet og omkostninger til salg eller afvikling.

Omregning af fremmed valuta

For hver af de rapporterende virksomheder i koncernen fastsættes en funktionel valuta. Den funktionelle valuta er den valuta, som benyttes i det primære økonomiske miljø, hvori den enkelte rapporterende virksomhed opererer. Transaktioner i andre valutaer end den funktionelle valuta er transaktioner i fremmed valuta.

Transaktioner i fremmed valuta omregnes til transaktionsdagens kurs. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, indregnes i resultatopgørelsen under finansielle indtægter eller omkostninger.

Tilgodehavender, gæld og andre monetære poster i fremmed valuta omregnes til balancedagens valutakurs. Forskellen mellem balancedagens kurs og kursen på tidspunktet for tilgodehavendets eller gældens opståen eller kursen i seneste årsrapport indregnes i resultatopgørelsen under finansielle indtægter eller omkostninger.

Ved indregning i koncernregnskabet af virksomheder med anden funktionel valuta end DKK, omregnes resultatopgørelserne til transaktionsdagens valutakurs eller til en gennemsnitlig valutakurs for måneden i det omfang dette ikke giver et væsentligt anderledes billede, og balanceposterne omregnes til balancedagens valutakurser. Kursforskelle, opstået ved omregning af udenlandske dattervirksomheders egenkapital ved årets begyndelse til balancedagens valutakurser samt ved omregning af resultatopgørelser fra gennemsnitskurser til balancedagens valutakurser, indregnes direkte i egenkapitalen under en særskilt reserve for valutakursreguleringer.

Ved hel eller delvis afståelse af udenlandske enheder eller ved tilbagebetaling af mellemværender, der anses for en del af nettoinvesteringen, indregnes den andel af de akkumulerede valutakursreguleringer, der er indregnet direkte i egenkapitalen og som kan henføres hertil, i resultatopgørelsen samtidig med eventuel gevinst eller tab ved afståelsen.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter indregnes fra handelsdagen og måles i balancen til dagsværdi. Positive og negative dagsværdier af afledte finansielle instrumenter indgår i andre tilgodehavender henholdsvis anden gæld. Dagsværdier for afledte finansielle instrumenter opgøres på grundlag af aktuelle markedsdata samt anerkendte værdiansættelsesmetoder.

Ændringer i dagsværdi af afledte finansielle instrumenter, der er klassificeret som – og opfylder betingelserne for – sikring af fremtidige betalingsstrømme og som effektivt sikrer ændringer i fremtidige pengestrømme, indregnes i anden totalindkomst og klassificeres i en særskilt reserve for sikringstransaktioner under egenkapitalen, indtil de sikrede pengestrømme realiseres.

Resultatopgørelsen

Nettoomsætning

Nettoomsætning ved salg af handelsvarer og færdigvarer indregnes i resultatopgørelsen, såfremt levering og risikoovergang til køber har fundet sted inden årets udgang, og såfremt indtægten kan opgøres pålideligt og forventes modtaget. Nettoomsætningen måles til dagsværdi af det aftalte vederlag ekskl. moms og afgivne rabatter i forbindelse med salget.

Vareforbrug

Vareforbrug omfatter kostprisen for varer solgt i regnskabsåret, nedskrivninger for ukurans samt omkostninger til distribution, der er direkte variable med omsætningen.

Andre driftsindtægter

Andre indtægter vedrører huslejeindtægter, fortjeneste eller tab ved salg af materielle anlægsaktiver og avance ved salg af aktivitet og virksomheder.

Andre eksterne omkostninger

I andre eksterne omkostninger indregnes administrationsomkostninger, salgskomkostninger, lageromkostninger, ejendommenes driftsudgifter og tab på debitorer.

Finansielle indtægter og omkostninger

Finansielle indtægter og omkostninger indeholder renter, kursgevinster og -tab vedrørende gæld og transaktioner i fremmed valuta, amortisering af finansielle aktiver og forpligtelser samt tillæg og godtgørelser under acontoskatteordningen m.v..

Skat af årets resultat

Sanistål A/S er sambeskattet med alle danske dattervirksomheder, men har fravalgt international sambeskatning. Den aktuelle danske selskabsskat fordeles mellem de sambeskattede selskaber i forhold til disses skattepligtige indkomster. Anvendelsen af skattemæssige underskud refunderes mellem selskaberne med skatteværdien af de udnyttede underskud (fuld fordeling).

Årets skat, der består af årets aktuelle skat og forskydning i udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte i totalindkomsten eller egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte i totalindkomsten eller egenkapitalen.

Koncern noter

Balancen

Immaterielle aktiver

Goodwill indregnes ved første indregning i balancen til kostpris. Efterfølgende måles goodwill til kostpris med fradrag af akkumulerede nedskrivninger. Der foretages ikke amortisering af goodwill.

Den regnskabsmæssige værdi af goodwill allokeres til koncernens pengestrømsfrembringende enheder på overtagelsestidspunktet. Fastlæggelsen af pengestrømsfrembringende enheder følger den ledelsesmæssige struktur og interne økonomistyring. Som følge af integrationen af overtagne virksomheder i den bestående koncern vurderer ledelsen, at det laveste niveau for pengestrømsfrembringende enheder, hvortil den regnskabsmæssige værdi af goodwill kan allokeres, er segmenterne Byggeri og Industri på koncernens geografiske markeder.

Software omfatter eksternt erhvervet software samt eventuelle egen-tilpasninger heraf.

Software med egen-tilpasninger, der er af betydende omfang, klart defineret og identificerbart, indregnes som immaterielle anlægsaktiver, såfremt der er tilstrækkelig sikkerhed for, at den fremtidige indtjening og de fremtidige fordele afledt heraf kan dække de interne anvendte omkostninger. Øvrige omkostninger til software med egen-tilpasninger indregnes i resultatopgørelsen, efterhånden som omkostningerne afholdes.

Aktiveret software måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Efter færdiggørelsen af tilpasningerne afskrives software opgjort til kostpris reduceret med eventuelle nedskrivninger lineært over den forventede brugstid.

Andre immaterielle aktiver, herunder immaterielle aktiver erhvervet i forbindelse med virksomhedssammenslutninger, måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Der foretages lineære afskrivninger over den forventede brugstid baseret på følgende vurdering:

Varemærker	20 år
Kundekreds	10 år
Software	3-10 år

Materielle aktiver

Grunde og bygninger samt driftsmateriel og inventar måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Der afskrives ikke på grunde.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen samt omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen, herunder låneomkostninger fra specifik og generel låntagning, der direkte vedrører opførelsen af et aktiv indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til brug. Kostprisen på et samlet aktiv opdeles i separate bestanddele, der afskrives hver for sig, såfremt brugstiden på de enkelte bestanddele er forskellige.

Efterfølgende omkostninger, f.eks. ved udskiftning af bestanddele af et materielt aktiv, indregnes i den regnskabsmæssige værdi af

det pågældende aktiv, når det er sandsynligt, at afholdelsen vil medføre fremtidige økonomiske fordele for koncernen. De udskiftede bestanddele ophører med at være indregnet i balancen, og den regnskabsmæssige værdi overføres til resultatopgørelsen. Alle andre omkostninger til almindelig reparation og vedligeholdelse indregnes i resultatopgørelsen ved afholdelsen.

Der foretages lineære afskrivninger over den forventede brugstid baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider:

Bygninger	25-50 år
Centrallager	50 år
Tekniske installationer	10-20 år
Bygninger på lejet grund	over lejeperioden, der løber op til 20 år
Driftsmateriel og inventar	4-10 år

Afskrivningsgrundlaget opgøres under hensyntagen til aktivets scrapværdi og reduceres med eventuelle nedskrivninger. Scrapværdien fastsættes på anskaffelsestidspunktet og revurderes årligt. Overstiger scrapværdien aktivets regnskabsmæssige værdi, ophører afskrivning.

Fortjeneste eller tab på ejendomme, driftsmateriel og inventar indregnes i resultatopgørelsen under andre driftsindtægter.

Nedskrivningstest af langfristede aktiver

Goodwill testes årligt for værdiforringelse, første gang inden udgangen af overtagelsesåret.

Den regnskabsmæssige værdi af goodwill testes for værdiforringelse sammen med de øvrige langfristede aktiver i den pengestrømsfrembringende enhed, hvortil goodwill er allokeret, og nedskrives til genindvindingsværdi over resultatopgørelsen, hvis den regnskabsmæssige værdi er højere. Genindvindingsværdien opgøres som nutidsværdien af de forventede fremtidige netto-pengestrømme fra den virksomhed eller aktivitet (pengestrømsfrembringende enhed), som goodwill er knyttet til. Nedskrivning af goodwill indregnes på en separat linje i resultatopgørelsen.

Udskudte skatteaktiver revurderes årligt og indregnes kun i det omfang, det er sandsynligt, at de vil blive udnyttet.

Den regnskabsmæssige værdi af øvrige langfristede aktiver vurderes årligt for at afgøre, om der er indikation af værdiforringelse. Når en sådan indikation er til stede, beregnes aktivets genindvindingsværdi. Genindvindingsværdien er den højeste af aktivets dagsværdi med fradrag af forventede afhændelsesomkostninger eller kapitalværdi. Kapitalværdien beregnes som nutidsværdien af forventede fremtidige pengestrømme fra aktivet eller den pengestrømsfrembringende enhed, som aktivet er den del af. Et tab ved værdiforringelse indregnes, når den regnskabsmæssige værdi af et aktiv henholdsvis en pengestrømsfrembringende enhed overstiger aktivets eller den pengestrømsfrembringende enheds genindvindingsværdi.

Nedskrivninger på goodwill tilbageføres ikke. Nedskrivninger på andre aktiver tilbageføres i det omfang, der er sket ændringer

i de forudsætninger og skøn, der førte til nedskrivningen. Nedskrivninger tilbageføres kun i det omfang, hvor aktivets nye regnskabsmæssige værdi ikke overstiger den regnskabsmæssige værdi, som aktivet ville have haft efter afskrivninger, hvis aktivet ikke havde været nedskrevet.

Varebeholdninger

Varebeholdninger måles til kostpris omfattende anskaffelsespris med tillæg af hjemtagelsesomkostninger på grundlag af vejede gennemsnitspriser eller nettorealiseringsværdien, hvis denne er lavere.

Nettorealiseringsværdien for varebeholdninger opgøres som salgssum med fradrag af færdiggørelsesomkostninger og omkostninger, der afholdes for at effektuere salget, og fastsættes under hensyntagen til omsættelighed, ukurans og udvikling i forventet salgspris.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris. Der foretages nedskrivning til imødegåelse af tab, hvor der vurderes at være indtruffet en objektiv indikation på, at et tilgodehavende er værdiforringet. Nedskrivning til imødegåelse af tab foretages på individuelt niveau. Debitorer, der er under konkurs, indtrådt i rekonstruktion eller sendt til inkasso, er nedskrevet fuldt ud.

Nedskrivninger opgøres som forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi og nutidsværdien af de forventede pengestrømme, herunder realiseringsværdi af eventuelle modtagne sikkerhedsstillelser. Som diskonteringsrentesats anvendes den effektive rente, som er anvendt på tidspunktet for første indregning, for det enkelte tilgodehavende.

Reserve for egne aktier

Reserve for egne aktier indeholder nominel beholdning af selskabets egne aktier. Udbytte for egne aktier indregnes direkte i overført resultat i egenkapitalen.

Reserve for valutakursregulering

Reserve for valutakursregulering omfatter kursdifferencer opstået ved omregning af regnskaber for enheder med en anden funktionel valuta end DKK og kursreguleringer vedrørende aktiver og forpligtelser, der udgør en del af koncernens nettoinvestering i sådanne enheder.

Ved hel eller delvis afståelse af udenlandske enheder eller ved tilbagebetaling af mellemværender, der anses for at være en del af nettoinvesteringen, indregnes den andel af de akkumulerede valutakursreguleringer, der er indregnet direkte i egenkapitalen, og som kan henføres hertil, i resultatopgørelsen samtidig med en eventuel gevinst eller tab.

Reserve for sikringstransaktioner

Reserve for sikringstransaktioner indeholder den akkumulerede nettoændring i dagsværdien af sikringstransaktioner, der opfylder kriterierne for sikring af fremtidige betalingsstrømme, og hvor den sikrede transaktion endnu ikke er realiseret.

Betalbar skat og udskudt skat

Aktuelle skatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst, reguleret for skat af tidligere års skattepligtige indkomster og for betalte acontoskatter.

Udskudt skat måles efter den balanceorienterede gældsmetode af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssig og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser. Der indregnes dog ikke udskudt skat af midlertidige forskelle vedrørende ikke-skattemæssigt afskrivningsberettiget goodwill samt poster hvor midlertidige forskelle er opstået på anskaffelsestidspunktet uden at have effekt på resultat eller skattepligtig indkomst.

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede skattemæssige underskud, indregnes under andre langfristede aktiver med den værdi, hvortil de forventes at blive anvendt, enten ved udligning i skat af fremtidig indtjening eller ved modregning i udskudte skatteforpligtelser inden for samme juridiske skatteenhed og jurisdiktion.

Udskudte skatteaktiver og skatteforpligtelser modregnes, hvis virksomheden har en juridisk ret til at modregne aktuelle skatteforpligtelser og skatteaktiver eller har til hensigt enten at indfri aktuelle skatteforpligtelser og skatteaktiver på nettobasis eller at realisere aktiverne og forpligtelserne samtidig.

Der foretages regulering af udskudt skat vedrørende foretagne eliminerings af urealiserede koncerninterne avancer og tab.

Udskudt skat måles på grundlag af de skatteregler og skattesatser i de respektive lande, der med balancedagens lovgivning vil være gældende, når den udskudte skat forventes udløst som aktuel skat. Ændring i udskudt skat som følge af ændringer i skattesatser indregnes i resultatopgørelsen.

Hensatte forpligtelser

Hensatte forpligtelser indregnes, når koncernen som følge af en begivenhed indtruffet før eller på balancedagen har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at der må afgives økonomiske fordele for at indfri forpligtelsen.

Hensatte forpligtelser måles til ledelsens bedste skøn over det beløb, hvormed forpligtelsen forventes at kunne indfries.

Omkostninger til omstruktureringer indregnes som forpligtelser, når en detaljeret, formel plan for omstruktureringen er offentliggjort senest på balancedagen over for de personer, der er berørt af planen.

Der indregnes en hensat forpligtelse vedrørende tabsgivende huslejekontrakter, når de forventede fordele for koncernen fra en huslejekontrakt er mindre end de uundgåelige omkostninger i henhold til huslejekontrakten.

Koncern noter

Finansielle gældsforpligtelser

Gæld til kreditinstitutter indregnes ved låneoptagelse til dagsværdi efter fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. I efterfølgende perioder indregnes de finansielle forpligtelser til amortiseret kostpris, således at forskellen mellem provenuet og den nominelle værdi indregnes i resultatopgørelsen over låneperioden.

Øvrige finansielle forpligtelser måles til amortiseret kostpris.

Leasing

Leasingforpligtelser opdeles regnskabsmæssigt i finansielle og operationelle leasingforpligtelser.

Leasingydelse vedrørende operationelle leasingaftaler indregnes lineært i resultatopgørelsen over leasingperioden. Koncernen har ingen finansielle leasingforpligtelser.

Aktiebaseret aflønning

Direktionen og en række ledende medarbejdere er omfattet af en aktieoptionsordning.

Værdien af optioner, der tildeles ledelsen i forbindelse med incitamentsordningen, måles til dagsværdi. Dagsværdien måles på tildelingstidspunktet og indregnes i resultatopgørelsen under personaleomkostninger over perioden, hvor den endelige ret til optionerne opnås. Modposten hertil indregnes direkte i egenkapitalen.

I forbindelse med første indregning af aktieoptionerne skønnes over antallet af optioner, som medarbejderne forventes at erhverve ret til. Efterfølgende justeres for ændringer i skønnet over antallet af retserhvervede optioner, således at den samlede indregning er baseret på det faktiske antal retserhvervede optioner.

Dagsværdien af de tildelte optioner beregnes ved anvendelse af Black-Scholes modellen.

Pengestrømsoppgørelse

Pengestrømsopgørelsen viser pengestrømme for året fordelt på drifts-, investerings- og finansieringsaktivitet, årets forskydning i likvider samt likvide beholdninger ved årets begyndelse og slutning.

Pengestrømmen for årets drift opgøres efter den indirekte metode.

Likviditetsvirkningen af køb og salg af virksomheder vises separat under pengestrømme fra investeringsaktivitet. I pengestrømsopgørelsen indregnes pengestrømme vedrørende købte/solgte virksomheder fra henholdsvis anskaffelses-/salgstidspunkt.

Likvider omfatter likvide beholdninger. Pengestrømme i andre valutaer end den funktionelle valuta omregnes med gennemsnitlige valutakurser, medmindre disse afviger væsentligt fra transaktionsdagens kurser.

Segmentoplysninger

Segmentoplysningerne er udarbejdet i overensstemmelse med koncernens anvendte regnskabspraksis og følger den interne ledelsesrapportering.

Segmentindtægter og -omkostninger samt segmentaktiver og -forpligtelser omfatter de poster, der direkte kan henføres til det enkelte segment, og de poster, der kan allokeres til det enkelte segment på et pålideligt grundlag. Ikke-fordelte poster omfatter primært aktiver og forpligtelser samt indtægter og omkostninger vedrørende koncernens finansieringsaktivitet og investeringsaktivitet m.v.

Langfristede aktiver i segmentet omfatter de langfristede aktiver, som anvendes direkte i segmentets drift, herunder immaterielle og materielle anlægsaktiver.

Kortfristede aktiver i segmentet omfatter de kortfristede aktiver, som anvendes direkte i segmentets drift, herunder varebeholdninger, tilgodehavender fra salg, andre tilgodehavender, forudbetalte omkostninger og likvide beholdninger.

Segmentforpligtelser omfatter forpligtelser, der er afledt af segmentets drift, herunder leverandører af varer og tjenesteydelser og anden gæld.

Aktiviteterne er opdelt med udgangspunkt i kundernes tilhørsforhold til de identificerede segmenter. Omkostningsallokeringen er foretaget ud fra et bidragsprincip, hvorved omkostningerne er fordelt i det omfang disse er umiddelbart fordelbare. Ikke fordelte beløb vedrører avance fra salg af ejendomme og nedskrivning på aktiver der ikke kan henføres til et segment.

Sanistål tildeles prisen som årets internationale partner af den amerikanske forhandler af vending-automater, Cribmaster. Saniståls vendingautomater, StockMaster, adskiller sig positivt fra Cribmasters andre kunder ved at tilføre kunderne stor værdi og bidrage til optimering af deres forretning.

Mezapark Open Air stadium i Riga gennemgår en større ombygning med plads til flere end 30.000 tilskuere. Første etape skal stå færdig i 2018, hvor Letland fylder 100 år og bl.a. fejrer det med en kæmpe sang- og musikfestival. Sanistål Letland leverer VVS-, stål og VA-produkter til det spændende byggeri.

Årsregnskab 2017

Moderselskabet

Resultatopgørelse, Totalindkomstopgørelse og Pengestrømsopgørelse

RESULTATOPGØRELSE			
tkr.	2017	2016	Note
Nettoomsætning	4.088.604	3.666.609	
Vareforbrug	-3.186.850	-2.792.219	2
Bruttoavance	901.754	874.390	
Andre driftsindtægter	4.833	4.426	3
Andre eksterne omkostninger	-193.579	-190.866	
Personaleomkostninger	-556.083	-523.150	4
Primær drift før af- og nedskrivninger (EBITDA)	156.925	164.800	
Afskrivninger	-47.568	-49.860	8
Primær drift (EBIT)	109.357	114.940	
Indtægter fra kapitalandele i dattervirksomheder	-20.204	-3.471	9
Finansielle indtægter	4.500	4.461	5
Finansielle omkostninger	-17.513	-20.586	6
Resultat før skat (EBT)	76.140	95.344	
Skat af årets resultat	-21.775	-18.537	7
Årets resultat	54.365	76.807	
Forslag til resultatdisponering:			
Overført resultat	54.365	76.807	
I alt	54.365	76.807	

TOTALINDKOMSTOPGØRELSE			
tkr.	2017	2016	Note
Poster, der kan blive reklassificeret til resultatopgørelsen:			
Valutakursregulering, udenlandske dattervirksomheder	1.201	-1.203	
Egenkapitalbevægelser i dattervirksomheder	551	530	
Anden totalindkomst efter skat	1.752	-673	
Årets resultat	54.365	76.807	
Totalindkomst i alt	56.117	76.134	

PENGESTRØMME			
tkr	2017	2016	Note
Resultat før skat (EBT)	76.140	95.344	
Regulering for ikke-likvide driftsposter m.v.:			
Avance ved salg af ejendomme	-2.333	-935	
Af- og nedskrivninger	47.568	49.860	8
Hensatte forpligtelser	-4.131	3.918	
Aktiebaseret vederlæggelse	1.514	1.696	
Resultat af dattervirksomheder	20.204	3.471	
Finansielle indtægter	-4.500	-4.461	
Finansielle omkostninger	17.513	20.586	
Ændring i driftskapital	-10.494	-84.234	
Pengestrøm fra primær drift	141.481	85.245	
Renteindtægter, modtaget	4.500	4.461	
Renteudgifter, betalt	-17.513	-20.586	
Selskabsskat, betalt	-1.446	-	
Pengestrøm fra driftsaktivitet	127.022	69.120	
Køb af immaterielle aktiver	-70.834	-68.648	
Køb af materielle aktiver	-21.354	-20.974	
Salg af materielle aktiver	16.140	26.082	
Salg af associerede virksomheder	-	400.884	
Kapitaltilførsel datterselskab	-12.000	-	
Regulering øvrige finansielle aktiver	-1.444	-648	
Pengestrøm fra investeringsaktivitet	-89.492	336.696	
Frie pengestrømme	37.530	405.816	
Fremmedfinansiering:			
Afdrag på prioritetsgæld	-8.023	-16.085	15
Reduceret træk på driftskreditter	-31.485	-380.587	15
Aktionærerne:			
Køb/salg af egne aktier	1.625	-8.763	
Pengestrøm fra finansiering	-37.883	-405.435	
Årets pengestrøm	-353	381	
Likvider primo	707	326	
Likvider ultimo	354	707	

Pengestrømsopgørelsen kan ikke udledes alene fra det offentliggjorte regnskabsmateriale.

Balance

AKTIVER			
tkr.	2017	2016	Note
Langfristede aktiver			
Immaterielle aktiver	289.738	229.283	8
Materielle aktiver	467.444	497.087	8
Kapitalandele i dattervirksomheder	187.892	194.343	9
Udskudt skatteaktiver	11.998	31.350	12
Øvrige finansielle aktiver	21.918	20.474	
Langfristede aktiver i alt	978.990	972.537	
Kortfristede aktiver			
Varebeholdninger	612.880	542.514	10
Tilgodehavender	569.673	488.564	11
Periodeafgrænsningsposter	12.600	8.001	
Likvide beholdninger	354	707	
Kortfristede aktiver i alt	1.195.507	1.039.786	
AKTIVER I ALT	2.174.497	2.012.323	

PASSIVER			
tkr.	2017	2016	Note
Egenkapital			
Aktiekapital	11.924	11.924	18
Andre reserver	84.871	47.484	
Overført resultat	879.644	857.775	
Egenkapital i alt	976.439	917.183	
Langfristede forpligtelser			
Kreditinstitutter	24.067	27.016	14
Hensatte forpligtelser	698	1.532	13
Langfristede forpligtelser i alt	24.765	28.548	
Kortfristede forpligtelser			
Kreditinstitutter	615.989	652.548	14
Leverandørgæld og andre gældsforpligtelser	553.339	407.758	16
Selskabsskat	2.353	1.377	17
Hensatte forpligtelser	1.612	4.909	13
Kortfristede forpligtelser i alt	1.173.293	1.066.592	
Forpligtelser i alt	1.198.058	1.095.140	
PASSIVER I ALT	2.174.497	2.012.323	

Egenkapitalopgørelse

EGENKAPITALOPGØRELSE

tkr.	Aktiekapital	Reserve for valutakursregulering	Reserve for egne aktier	Reserve for udviklingsomkostninger	Overført resultat	I alt
Egenkapital pr. 1. januar 2017	11.924	-20.081	-155	67.720	857.775	917.183
Totalindkomst for perioden						
Årets resultat	-	-	-	-	54.365	54.365
Anden totalindkomst						
Valutakursregulering ved omregning af udenlandske dattervirksomheder	-	1.201	-	-	-	1.201
Egenkapitalbevægelser i dattervirksomheder	-	-	-	-	551	551
Anden totalindkomst i alt	-	1.201	-	-	551	1.752
Totalindkomst i alt for perioden	-	1.201	-	-	54.916	56.117
Transaktioner med ejere						
Aktiebaseret vederlæggelse	-	-	-	-	1.514	1.514
Køb/salg af egne aktier	-	-	25	-	1.600	1.625
Transaktioner med ejere i alt	-	-	25	-	3.114	3.139
Aktiverede udviklingsomkostninger						
Aktivering af udviklingsomkostninger i året	-	-	-	36.161	-36.161	-
Aktiverede udviklingsomkostninger i alt	-	-	-	36.161	-36.161	-
Egenkapital pr. 31. december 2017	11.924	-18.880	-130	103.881	879.644	976.439
Egenkapital pr. 1. januar 2016						
Egenkapital pr. 1. januar 2016	11.924	-18.878	-65	-	855.135	848.116
Totalindkomst for perioden						
Årets resultat	-	-	-	-	76.807	76.807
Anden totalindkomst						
Valutakursregulering ved omregning af udenlandske dattervirksomheder	-	-1.203	-	-	-	-1.203
Egenkapitalposter i dattervirksomheder	-	-	-	-	530	530
Anden totalindkomst i alt	-	-1.203	-	-	530	-673
Totalindkomst i alt for perioden	-	-1.203	-	-	77.337	76.134
Transaktioner med ejere						
Aktiebaseret vederlæggelse	-	-	-	-	1.696	1.696
Køb/salg af egne aktier	-	-	-90	-	-8.673	-8.763
Transaktion med ejere i alt	-	-	-90	-	-6.977	-7.067
Aktiverede udviklingsomkostninger						
Tilpasning af åbningsbalance (2015)	-	-	-	7.925	-7.925	-
Aktivering af udviklingsomkostninger i året	-	-	-	59.795	-59.795	-
Aktiverede udviklingsomkostninger i alt	-	-	-	67.720	-67.720	-
Egenkapital pr. 31. december 2016	11.924	-20.081	-155	67.720	857.775	917.183

Saniståls eksportafdeling har mange års erfaring med projekter i Grønland. Et af de seneste byggerier er den nye anstalt for domfældte i Nuuk beliggende midt på en klippeskråning. Byggeriet spiller sammen med den unikke natur, hvilket afspejler sig i valget af materialer, der tilpasses landskabet. 185 ton corténstål fra Sanistål beklæder facaden. Sanistål leverer også specialskruer, profiler, isolering, VVS, ventilation, beslag og låse. Delene er specialpakket på flats eller i container hos Sanistål i Aalborg.

IM

Sanistål indtager markedet for blankt stål med introduktion af sit eget kvalitetsbrand UNICO IM. Høj leveringssikkerhed, ensartet kvalitet og direkte adgang til specialistviden er altafgørende for en effektiv produktion hos Fyns CNC-Drejning ApS. Fremover køber de kun blankt stål fra UNICO IM, der lagerføres i en bred produktserie på centrallageret i Taulov.

Noter for moderselskabet

Side	Note
64	1 - Anvendt regnskabspraksis
64	2 - Vareforbrug
64	3 - Andre driftsindtægter
64	4 - Personaleomkostninger
64	5 - Finansielle indtægter
64	6 - Finansielle omkostninger
65	7 - Skat
66	8 - Immaterielle og materielle aktiver
67	9 - Kapitalandele i dattervirksomheder
67	10 - Varebeholdninger
68	11 - Tilgodehavender
68	12 - Udskudt skatteaktiver
68	13 - Hensatte forpligtelser
68	14 - Kreditinstitutter
69	15 - Gældsforpligtelser fra finansieringsaktivitet
69	16 - Leverandørgæld og andre forpligtelser
69	17 - Skyldig selskabsskat
69	18 - Aktiekapital og egne aktier
69	19 - Sikkerhedsstillelser
69	20 - Kontraktlige forpligtelser
69	21 - Eventualforpligtelser
70	22 - Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor
70	23 - Nærtstående parter
70	24 - Finansielle risici og finansielle instrumenter
71	25 - Kommende ny regnskabsregulering

Moderselskab noter

1 - Anvendt regnskabspraksis

Moderselskabets årsregnskab aflægges i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere krav i årsregnskabsloven.

Årsrapporten opfylder tillige International Financial Reporting Standards (IFRS) udstedt af IASB.

Ændring af anvendt regnskabspraksis

Anvendt regnskabspraksis er uændret fra sidste år.

Beskrivelse af anvendt regnskabspraksis

I forhold til den beskrevne anvendte regnskabspraksis for koncernregnskabet (se note 25 til koncernregnskabet) afviger moderselskabets anvendte regnskabspraksis kun på følgende punkter:

Indtægter fra kapitalandele i dattervirksomheder

Indtægter af kapitalandele i dattervirksomheder omfatter den forholdsmæssige andel af dattervirksomhedernes resultat efter eliminering af interne avancer og tab.

Kapitalandele i dattervirksomheder

Kapitalandele i dattervirksomheder måles i moderselskabets årsregnskab efter den indre værdis metode, hvorved kapitalandele i balancen måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes indre værdi opgjort efter koncernens regnskabspraksis med fradrag eller tillæg af forholdsmæssig andel af urealiserede koncerninterne avancer og tab og med tillæg af merværdier ved erhvervelsen, herunder goodwill.

Nettopskrivning af kapitalandele i dattervirksomheder bindes som reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode under egenkapitalen.

Egenkapital

Et beløb svarende til aktiverede udviklingsomkostninger reduceret med udskudt skat er under egenkapitalen indregnet som reserve for udviklingsomkostninger. Reserven reduceres i takt med at aktiverne afskrives.

Regnskabsmæssige skøn og vurderinger

Der henvises til note 1 i koncernregnskabet.

2 - Vareforbrug

tkr.	2017	2016
Vareforbrug	3.023.865	2.649.866
Distributionsomkostninger	162.985	142.353
	3.186.850	2.792.219

3 - Andre driftsindtægter

tkr.	2017	2016
Huslejeindtægter m.v.	2.499	3.491
Fortjeneste eller tab ved salg af materielle anlægsaktiver	2.334	-
	4.833	3.491

4 - Personaleomkostninger

tkr.	2017	2016
Vederlag til bestyrelse	1.750	-
Vederlag til direktion	8.644	9.563
Vederlag til ledende medarbejdere	5.037	8.858
Gage og lønninger til andre medarbejdere	507.016	459.164
Pensionsomkostninger til ledende medarbejdere	342	267
Pensionsomkostninger til andre medarbejdere	43.108	39.622
Andre omkostninger, herunder til social sikring	21.918	20.986
	587.815	538.460
Heraf aktiveret ifm. ERP-system	-31.732	-17.510
	556.083	520.950
Gennemsnitligt antal medarbejdere i alt	1.139	1.057

Vedrørende ledelsesaf lønning, incitamentsprogram og direktionens ansættelsesvilkår ved ejerskifte af Sanistål A/S henvises til note 5 i koncernregnskabet.

5 - Finansielle indtægter

tkr.	2017	2016
Renter vedrørende finansielle aktiver målt til amortiseret kostpris	3.492	3.216
Valutakursgevinster	1.008	1.245
	4.500	4.461

6 - Finansielle omkostninger

tkr.	2017	2016
Renter vedrørende finansielle forpligtelser målt til amortiseret kostpris	17.513	20.586
	17.513	20.586

Moderselskab noter

7 - Skat

tkr.	2017	2016
Årets skat kan opdeles således:		
Skat af årets resultat	21.775	18.537
	21.775	18.537
Skat af årets resultat fremkommer således:		
Aktuel skat	2.336	1.377
Udskudt skat	19.352	17.160
Regulering af skat vedrørende tidligere år	87	-
	21.775	18.537
Skat af årets resultat kan forklares således:		
Beregnet 22% skat af resultat før skat	16.751	20.976
Effekt af forskellig skattesats for faste driftssteder	59	36
Skatteeffekt af:		
Ikke-skattepligtige indtægter	-88	-3.859
Ikke-fradragsberettigede omkostninger	521	620
Resultat af kapitalandele i dattervirksomheder	4.446	764
Regulering af skat vedrørende tidligere år	86	-
	21.775	18.537
Effektiv skatteprocent	28,6%	19,4%

Moderselskab noter

8 - Immaterielle og materielle aktiver

tkr.	Goodwill	Varemærker	Kundekreds	Software	Udviklingsprojekter under udførelse	Total
2017/2016						
Kostpris primo	181.019	50.000	35.730	52.083	54.939	373.771
Kostpris primo	181.019	50.000	31.000	43.104	-	305.123
Årets tilgang ¹⁾	-	-	-	3.149	67.685	70.834
Årets tilgang ¹⁾	-	-	4.730	8.979	54.939	68.648
Årets afgang	-	-	-	-	-	-
Årets afgang	-	-	-	-	-	-
Kostpris ultimo	181.019	50.000	35.730	55.232	122.624	444.605
Kostpris ultimo	181.019	50.000	35.730	52.083	54.939	373.771
Af- og nedskrivninger primo	-62.019	-24.375	-25.383	-32.712	-	-144.489
Af- og nedskrivninger primo	-62.019	-21.875	-22.125	-26.907	-	-132.926
Årets afskrivninger	-	-2.500	-1.698	-6.181	-	-10.379
Årets afskrivninger	-	-2.500	-3.258	-5.804	-	-11.562
Årets afgang	-	-	-	-	-	-
Årets afgang	-	-	-	-	-	-
Af- og nedskrivninger ultimo	-62.019	-26.875	-27.081	-38.893	-	-154.868
Af- og nedskrivninger ultimo	-62.019	-24.375	-25.383	-32.711	-	-144.488
Regnskabsmæssig værdi ultimo	119.000	23.125	8.649	16.339	122.624	289.737
Regnskabsmæssig værdi ultimo	119.000	25.625	10.347	19.372	54.939	229.283

1) Egenudviklede aktiver udgør 32,6 mio. kr. af årets tilgang (2016: 21,1 mio. kr.).

Der er gennemført nedskrivningstest af den regnskabsmæssige værdi af goodwill samt øvrige immaterielle aktiver. Der er ikke fundet grundlag for at nedskrive på koncerngoodwill.

I nedskrivningstesten er goodwill allokert til følgende pengestrømsfrembringende enheder baseret på den ledelsesmæssige struktur og interne økonomistyring.

Principperne for de foretagne nedskrivningstests er beskrevet i note 10 i koncernregnskabet.

Moderselskab noter

Materielle anlægsaktiver

tkr.	Grunde, bygninger og tekniske installationer	Driftsmateriel og inventar	Total
2017/2016			
Kostpris primo	562.281	374.887	937.168
Kostpris primo	603.876	385.519	989.395
Årets tilgang	3.719	17.635	21.354
Årets tilgang	4.982	15.992	20.974
Årets afgang	-40.475	-9.069	-49.544
Årets afgang	-46.577	-26.624	-73.201
Kostpris ultimo	525.525	383.453	908.978
Kostpris ultimo	562.281	374.887	937.168
Af- og nedskrivninger primo	-175.897	-264.184	-440.081
Af- og nedskrivninger primo	-183.240	-266.551	-449.791
Årets afskrivninger	-13.907	-23.282	-37.189
Årets afskrivninger	-14.772	-23.736	-38.508
Årets afgang	26.787	8.959	35.746
Årets afgang	22.115	26.103	48.218
Af- og nedskrivninger ultimo	-163.017	-278.507	-441.524
Af- og nedskrivninger ultimo	-175.897	-264.184	-440.081
Regnskabsmæssig værdi ultimo	362.508	104.946	467.454
Regnskabsmæssig værdi ultimo	386.384	110.703	497.087

Afskrivninger på immaterielle og materielle aktiver udgør i alt 47,6 mio. kr. (2016: 49,9 mio. kr.)

9 - Kapitalandele i dattervirksomheder

tkr.	2017	2016
Kostpris primo	333.880	333.880
Årets tilgang	12.000	-
Kostpris ultimo	345.880	333.880
Op- og nedskrivninger primo	-139.537	-135.392
Årets resultat efter skat	-19.290	-3.471
Værdireguleringer i året	682	-
Elimineringer	-1.595	-
Valutakursreguleringer	1.201	-1.204
Egenkapitalposter	551	530
Op- og nedskrivninger ultimo	-157.988	-139.537
Regnskabsmæssig værdi ultimo	187.892	194.343

Goodwill vedrørende UAB Sanistal indgår med 33 mio. kr. i regnskabsmæssig værdi ultimo. Sanistal OÜ er under afvikling og er indregnet til kr. 0. Øvrige datterselskaber er indregnet til kurs indre værdi.

10 - Varebeholdninger

tkr.	2017	2016
Handelsvarer	612.880	542.514
	612.880	542.514
Årets nedskrivninger indregnet i resultatopgørelsen ¹⁾	881	1.265

1) I forbindelse med realisation af tidligere nedskrevne varer og kassationer er der tilbageført nedskrivninger. Der er herudover ikke tilbageført væsentlige nedskrivninger.

Moderselskab noter

11 - Tilgodehavender

tkr.	2017	2016
Varetilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	565.199	484.278
Varetilgodehavender hos dattervirksomheder	2.426	2.561
Andre tilgodehavender	2.048	1.725
	569.673	488.564

Tab på debitorer:	2017	2016
Konstaterede tab efter fradrag af forsikringsdækning	4.979	3.237
Forskydning i hensættelser	-1.523	-171
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	-285	-174
	3.171	2.892

12 - Udskudt skatteaktiver

tkr.	2017	2016
Udskudt skat primo	31.350	48.510
Årets udskudte skat indregnet i årets resultat	-19.352	-17.160
	11.998	31.350
Udskudt skat vedrører:		
Immaterielle aktiver	-34.998	-20.960
Materielle aktiver	1.907	1.682
Kortfristede aktiver	6.432	5.803
Kortfristede forpligtelser	1.558	2.501
Fremførselsberettigede skattemæssige underskud	37.099	42.324
	11.998	31.350

13 - Hensatte forpligtelser

tkr.	2017	2016
Hensættelse primo	6.441	2.523
Anvendt i året	-4.613	-1.834
Reguleret i året	-670	-
Hensat for året	1.152	5.752
Hensættelse ultimo	2.310	6.441
Forfaldstidspunkterne for hensatte forpligtelser forventes at blive:		
Langfristede forpligtelser	698	1.532
Kortfristede forpligtelser	1.612	4.909
	2.310	6.441

Hensatte forpligtelser vedrører kontrakter på ledige lejemål i uopsigelsesperioden.

14 - Kreditinstitutter

tkr.	2017	2016
Gæld til kreditinstitutter er indregnet således i balancen:		
Langfristede forpligtelser	24.067	27.016
Kortfristede forpligtelser	615.989	652.548
	640.056	679.564
Valutafordeling af gæld til kreditinstitutter		
DKK	628.514	598.191
EUR	10.549	72.340
Øvrige	993	9.033

Moderselskabet har pr. 31. december følgende lån og kreditter:

Låntype	Gns.vægtet restløbetid år	Fast/variabel	Effektiv rente		Regnskabsmæssig værdi	
			2017 (%)	2016 (%)	2017 (tkr.)	2016 (tkr.)
Driftskreditter	0	variabel	dagsb.	dagsb.	612.906	644.391
Prioritetsgæld ¹⁾	9,7	variabel	1,2%	0,1%	27.150	35.173
					640.056	679.564

¹⁾ Rentesatsen på gæld anført med variabel rente er revurderet i 2017.

Moderselskab noter

15 - Gældsforpligtelser fra finansieringsaktivitet

tkr.	Primo 2017	Pengestrømme	Ultimo 2017
Langfristet gæld	27.016	-2.949	24.067
Kortfristet gæld	652.548	-36.559	615.989
Gældsforpligtelser fra finansieringsaktiviteter i alt	679.564	-39.508	640.056

16 - Leverandørgæld og andre forpligtelser

tkr.	2017	2016
Leverandørgæld	402.235	270.360
Skyldig feriepengeforpligtelse	78.581	72.767
Skyldig moms	36.786	23.366
Anden gæld	35.736	41.265
	553.338	407.758

17 - Skyldig selskabsskat

tkr.	2017	2016
Skyldig skat primo	1.377	1
Skat af årets resultat	2.336	1.377
Regulering vedrørende tidligere år	86	-1
Betalt skat i året	-1.446	-
	2.353	1.377

18 - Aktiekapital og egne aktier

Oplysninger om moderselskabets aktiekapital og egne aktier er sammenfaldende med koncernens oplysninger herom, hvorfor der henvises til note 19 i koncernregnskabet.

19 - Sikkerhedsstillelser

Til sikkerhed for bankgæld:

- › Pant i Sanistål A/S' aktier i Serman & Tipsmark A/S, Sanistal SIA, Letland, Max Schön GmbH, Tyskland og UAB Sanistal, Litauen.
- › Garantier på selvskyldnervilkår fra Sanistål A/S, Serman & Tipsmark A/S, Sanistal SIA, Letland, og UAB Sanistal, Litauen.

Følgende aktiver er stillet til sikkerhed for kreditinstitutter:

tkr.	2017	2016
Grunde og bygninger med en regnskabsmæssig værdi på	354.753	379.357
Gæld til kreditinstitutter for hvilken der er stillet sikkerhed	764.662	789.969
Pant i Saniståls aktier i datterselskaber	171.353	177.885

20 - Kontraktlige forpligtelser

tkr.	2017	2016
Huslejeforpligtelser		
0-1 år	51.341	55.336
1-5 år	135.792	57.552
> 5 år	23.023	8.608
	210.156	121.496
Indregnet i resultatopgørelsen	61.164	67.310
Leasingforpligtelser		
0-1 år	16.052	15.923
1-5 år	14.489	18.176
	30.541	34.099
Indregnet i resultatopgørelsen	17.879	17.766

Leasingforpligtelse vedrører hovedsageligt leasing af firmabiler.

I nogle af moderselskabets lejede ejendomme videreudlejes lejemål, da Sanistål A/S er bundet af uopsigelighedsperioder overfor udlejer, men ikke længere skal bruge lokalerne.

Lejeindtægter på lejemål med uopsigelighed indregnet i resultatopgørelsen udgør 0,3 mio. kr. i 2017 (2016: 0,4 mio. kr.).

21 - Eventualforpligtelser

Modervirksomheden er sambeskattet med øvrige danske virksomheder i Sanistål-koncernen. Som administrationsselskab hæfter virksomheden ubegrænset og solidarisk med de øvrige virksomheder i sambeskatningen for danske selskabsskatter og kildeskatter inden for sambeskatningskredsen. Skyldige selskabsskatter og kildeskatter inden for sambeskatningskredsen udgør 0 mio. kr. pr. 31. december 2017 (2016: 0 mio. kr.).

Der er herudover afgivet støtterklæring for Serman & Tipsmark A/S frem til udgang af 2018.

Moderselskab noter

22 - Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor

tkr.	2017	2016
Samlet honorar til revisor kan specificeret således:		
Lovpligtig revision	908	886
Skatte- og momsmæssig rådgivning	245	153
Andre erklæringer med sikkerhed	35	36
Andre ydelser	832	197
	2.020	1.272

Honorarer for ikke-revisionsydelser leveret af EY Danmark til moderselskabet udgør 0,8 mio. kr. og består primært af honorar vedrørende revisionsmæssig gennemgang i forbindelse med implementering af nyt ERP-system, review af bilag til selvangivelsen samt anden generel regnskabs- og skatterådgivning.

23 - Nærtstående parter

Generelt

Bestyrelsen, direktionen, ledende medarbejdere, større aktionærer og bankerne (jf. beskrivelse nedenfor) betragtes som nærtstående parter. Nærtstående parter omfatter endvidere de pågældende personers eller juridiske enheders slægtninge eller tilknyttede selskaber samt virksomheder, hvori de pågældende personer eller juridiske enheder har væsentlige interesser.

Bestyrelse, direktion og ledende medarbejdere

Ledelsens aflønning og aktiebaseret vederlæggelse er omtalt i koncernregnskabet note 5 og 23.

Banker og deres tilknyttede selskaber

Gæld til bankerne udgør 640 mio. kr. pr. 31. december 2017, og garantier stillet af bankerne udgør 4 mio. kr.

Vedrørende sikkerhed for engagementet med bankerne henvises til note 19.

Renter og gebyrer til bankerne udgør i perioden 17 mio. kr.

Sanistål har i året ikke købt aktier til opfyldelse af incitamentsprogrammet.

Samhandel med datterselskaber har omfattet følgende:

tkr.	2017	2016
Salg af handelsvarer	27.571	16.807
Salg af tjenesteydelser	1.260	802
Salg af ejendom til datterselskab	6.400	-
Indtægter ved udleje af bygninger	1.001	1.078

Transaktioner med dattervirksomheder er elimineret i koncernregnskabet i overensstemmelse med den anvendte regnskabspraksis.

Moderselskabet har afgivet støtteerklæringer og givet sikkerhedsstillelser som nærmere beskrevet i note 19 og 21.

Almindelige forretningsmellemværender vedrørende salg af varer og tjenesteydelser og tilgodehavender herpå er uforrentede og indgås på samhandelsbetingelser svarende til koncernens og moderselskabets øvrige kunder.

De danske virksomheder i koncernen er sambeskattede, hvilket indebærer, at modervirksomheden hæfter for danske selskabs-skatte og kildeskatte inden for sambeskatningskredsen.

Bortset fra ovenstående har Sanistål A/S ikke foretaget nogen væsentlige transaktioner med nærtstående parter.

24 - Finansielle risici og finansielle instrumenter

Med hensyn til finansielle risici og finansielle instrumenter henvises i sin helhed til note 24 i koncernregnskabet, idet de beskrevne risici og følsomheder vurderes at dække moderselskabet.

Moderselskabets gældsforpligtelser forfalder som følger:

2017/ 2016	Regnskabsmæssig værdi	Kontraktlige pengestrømme	Indenfor 1 år	1 til 3 år	3 til 5 år	Efter 5 år
Ikke afledte finansielle instrumenter						
Kreditinstitutter og banker	640.056	654.755	627.568	6.404	6.404	14.379
Kreditinstitutter og banker	679.564	691.932	664.657	6.684	6.492	14.099
Leverandørgæld	402.235	402.235	402.235	-	-	-
Leverandørgæld	270.360	270.360	270.360	-	-	-
31. december 2017	1.042.291	1.056.990	1.029.803	6.404	6.404	14.379
31. december 2016	949.924	962.292	935.017	6.684	6.492	14.099

Moderselskab noter

Forudsætninger for forfaldsanalysen

Forfaldsanalysen er baseret på alle udiskonterede pengestrømme inklusiv estimerede rentebetalinger. Rentebetalinger er estimeret på basis af de nuværende markedsforhold.

Nedskrivninger, der er indeholdt i den regnskabsmæssige værdi af tilgodehavender fra salg, har udviklet sig som følger:

tkr.	2017	2016
Nedskrivninger primo	13.623	13.794
Nedskrevet i året	12.361	9.197
Realiseret i året	-4.694	-3.123
Tilbageført	-9.190	-6.245
Nedskrivninger ultimo	12.100	13.623

Herudover indgår tilgodehavender fra salg, der pr. 31. december 2017 var overforfaldne, men ikke værdiforringede, som følger:

tkr.	2017	2016
Forfaldsperiode:		
Op til 30 dage	124.896	82.711
Mellem 30 og 90 dage	5.570	6.537
Over 90 dage	769	1.179
	131.235	90.427

Vedrørende kreditrisici henvises til omtale under risikofaktorer note 24 i koncernregnskabet. Den regnskabsmæssige værdi af tilgodehavender svarer til dagsværdien.

tkr.	Regnskabsmæssig værdi	Dagsværdi
2017/ 2016		
Tilgodehavender	569.673	569.673
Tilgodehavender	488.564	488.564
Likvide beholdninger	354	354
Likvide beholdninger	707	707
Udlån og tilgodehavender	570.027	570.027
Udlån og tilgodehavender	489.271	489.271

Kreditinstitutter	640.056	640.056
Kreditinstitutter	679.564	679.564
Leverandørgæld og andre gældsforpligtelser	553.339	553.339
Leverandørgæld og andre gældsforpligtelser	407.758	407.758
Finansielle forpligtelser, der måles til amortiseret kostpris	1.193.395	1.193.395
Finansielle forpligtelser, der måles til amortiseret kostpris	1.087.322	1.087.322

Dagsværdien af realkreditgæld er værdiansat på baggrund af dagsværdien på de underliggende obligationer. Variabelt forrentet gæld til banker er værdiansat til kurs 100. De anvendte metoder er uændrede sammenholdt med 2016.

25 - Kommende ny regnskabsregulering

IASB har på tidspunktet for offentliggørelse af årsrapporten udsendt nye og ændrede regnskabsstandarder og fortolkningsbidrag, der ikke er obligatoriske for Sanistål A/S ved udarbejdelsen af årsrapporten for 2017. Der henvises til omtalen heraf i koncernregnskabet note 25.

IFRS 15 Revenue from Contracts with customers træder i kraft for regnskabsår, der begynder 1. januar 2018 eller senere med mulighed for førtidsimplementering. Moderselskabet har ingen kontrakter med lang produktions- eller leveringstid eller kontrakter indeholdende flere leveringsforpligtelser. Men de mere restriktive bestemmer i IFRS 15 vedr. kontrakter med variabelt vederlag vil medføre en større periodisering af returvarer fremadrettet. Moderselskabet har foretaget analyse af betydningen af standarden, og det vurderes, at IFRS 15 vil påvirke egenkapitalen primo 2018 negativt i niveauet 5-7 mio. kr.

IFRS 9 Financial Instruments ændrer klassifikation og den deraf afledte måling af finansielle aktiver og forpligtelser, og træder i kraft for regnskabsår, der begynder 1. januar 2018 eller senere. Baseret på analyser for moderselskabet er det vurderingen, at standarden vil få uvæsentlig betydning for moderselskabet.

IFRS 16 Leases er udsendt medio januar 2016. Standarden, der træder i kraft for regnskabsår, der begynder 1. januar 2019 eller senere, ændrer den regnskabsmæssige behandling betydeligt for de leasingkontrakter, der i dag behandles som operationelle leasingaftaler. Baseret på en foreløbig analyse af den nye standards betydning har moderselskabet vurderet, at standarden vil få nogen betydning på koncernens balance og pengestrømsopgørelse, mens effekten på årets resultat baseret på den nuværende portefølje af leasingaftaler vil være uvæsentlig.

Ingen af de øvrige standarder og fortolkningsbidrag ventes at få væsentlig indvirkning på regnskabsafregningen for moderselskabet.

Koncernens halvårs resultat 2015 – 2017

mio. kr.	H2 2017	H1 2017	H2 2016	H1 2016	H2 2015*	H1 2015*
Resultat pr. halvår						
Nettoomsætning	2.369	2.377	2.163	2.180	2.074	2.040
Driftsresultat (EBITDA)	70	79	92	92	86	70
Primær drift (EBIT)	42	50	60	59	57	41
Primær drift (EBIT) ekskl. ejendomsavance og nedskrivninger	36	50	56	58	45	41
Resultatandel efter skat i associerede virksomheder *)	0	0	0	0	27	7
Netto renteomkostninger	-9	-8	-10	-12	-24	-15
Resultat før skat (EBT)	34	42	50	47	67	26
Periodens resultat	21	33	42	35	62	22

*) Der er i H1 2015 kun indregnet resultat af associeret virksomhed for 1 kvartal. H2 2015 indeholder 3 kvartalers resultat af associeret virksomhed.

Definition af hoved- og nøgletal

Definition af supplerende hovedtal

Primær drift (EBIT) ekskl. ejendomsavance og nedskrivninger	Primær drift (EBIT) fratrukket årets ejendomsavancer og tillagt årets nedskrivninger på immaterielle og materielle anlægsaktiver
Cash conversion ratio %	(Frit Cash Flow før akquisitioner) / (EBIT ekskl. ejendomsavance og nedskrivninger) x 100

Sanistål vurderer, at det supplerende hovedtal giver øget sammenlignelighed ved evaluering af årets og tidligere års resultater.

Definitioner af nøgletal ifølge Finansforeningens anbefalinger:

Arbejds kapital, netto	Varebeholdninger + tilgodehavender + øvrige driftsmæssige omsætningsaktiver – leverandorgæld og andre gældsforpligtelser – øvrige driftsmæssige kortfristede forpligtelser
Omsætningsvækst %	$((\text{Omsætning år 1} - \text{omsætning år 0}) / \text{omsætning år 0}) \times 100$
Bruttoavance %	$(\text{Bruttoavance} / \text{nettoomsætning}) \times 100$
EBITDA-margin %	$(\text{EBITDA} / \text{nettoomsætning}) \times 100$
EBIT-margin %	$(\text{EBIT} / \text{nettoomsætning}) \times 100$
EBIT-margin % ekskl. ejendomsavance og nedskrivninger	$((\text{EBIT ekskl. ejendomsavance og nedskrivninger}) / \text{nettoomsætning}) \times 100$
Afkastningsgrad (ROIC - inkl. goodwill) %	$(\text{EBITA} / \text{gennemsnitlig investeret kapital inkl. goodwill}) \times 100$ Investeret kapital omfatter immaterielle og materielle aktiver, varebeholdninger, tilgodehavender fratrukket ikke-rentebærende forpligtelser.
Egenkapitalens forrentning %	$(\text{Resultat efter skat} / \text{gennemsnitlig egenkapital}) \times 100$
Soliditetsgrad %	$(\text{Egenkapital} / \text{samlede aktiver}) \times 100$
Resultat efter skat pr. aktie (EPS), kr., basis	Resultat efter skat / gennemsnitligt antal aktier, basis
Cash flow pr. aktie (CFPS), kr.	Pengestrøm fra driftsaktivitet / gennemsnitligt antal aktier, udvandet
Indre værdi, kr.	Egenkapital / antal aktier ultimo
Kurs/indre værdi, kr.	Børskurs / indre værdi
Price/Earning (PE), kr.	Børskurs / årets resultat pr. aktie

Ledelsespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for 2017 for Sanistål A/S.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere krav i årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i koncernens og selskabets aktiviteter og økonomiske forhold, årets resultater, pengestrømme og finansielle stilling samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen og selskabet står over for.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Aalborg, den 27. februar 2018

Direktion:

Christian B. Lund
adm. direktør

Flemming Glamann
økonomidirektør

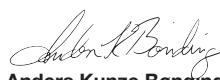
Bestyrelse:

Jens Jørgen Madsen
formand

Søren Østergaard Sørensen

Anders Kunze Bønding

Sven Ruder

Jesper Søb
medarbejdervalgt

Tina Lund Vildhøj
medarbejdervalgt

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejerne i Sanistål A/S

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Sanistål A/S for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2017, der omfatter resultatopgørelse, totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, pengestrømsopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis, for såvel koncernen som selskabet. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere krav i årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2017 i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere krav i årsregnskabsloven.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsprotokollat til bestyrelsen.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet" (herefter benævnt "regnskaberne"). Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Uafhængighed

Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i artikel 5, stk.1, i forordning (EU) nr. 537/2014.

Valg af revisor

Efter Sanistål A/S fik optaget aktier til notering på Nasdaq Copenhagen, blev vi første gang valgt som revisor for Sanistål A/S i foråret 1985. Vi er genvalgt årligt ved generalforsamlingsbeslutning i en samlet sammenhængende opgaveperiode på 32 år frem til og med regnskabsåret 2017.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af regnskaberne for regnskabsåret 2017. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af regnskaberne som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold. For hvert af nedennævnte forhold er beskrivelsen af, hvordan forholdet blev behandlet ved vores revision, givet i denne sammenhæng.

Vi har opfyldt vores ansvar som beskrevet i afsnittet "Revisors ansvar for revisionen af regnskaberne", herunder i relation til nedennævnte centrale forhold ved revisionen. Vores revision har omfattet udformning og udførelse af revisionshandlinger som reaktion på vores vurdering af risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskaberne. Resultatet af vores revisionshandlinger, herunder de revisionshandlinger vi har udført for at behandle nedennævnte forhold, danner grundlag for vores konklusion om regnskaberne som helhed.

Værdiansættelse af goodwill

Ved den årlige nedskrivningstest af goodwill efter IFRS i regnskaberne har ledelsen foretaget skøn over, om de enkelte forretningsområder (pengestrømsfrembringende enheder), som goodwillen knytter sig til, vil være i stand til at generere tilstrækkelige positive nettopengestrømme i fremtiden til at understøtte værdien af goodwill i det enkelte forretningsområde. Udarbejdelsen af nedskrivningstests indeholder en iboende usikkerhed, idet ledelsen foretager skøn over forventede pengestrømme mange år ud i fremtiden. Nedskrivningstest på goodwill er væsentlig for vores revision, idet vurderingen indeholder væsentlige elementer af skøn. Vi henviser til note 1 og 10 i koncernregnskabet og note 8 i årsregnskabet. Vores revision har omfattet en sammenholdelse af ledelsens forventninger til fremtidig indtjening og pengestrømme fra de enkelte forretningsområder (pengestrømsfrembringende enheder) med budget for 2018 og prognoser for 2019 – 2023. Vi har endvidere vurderet nøjagtigheden af tidligere budgetter og prognoser m.v. Vores revision har herudover omfattet en vurdering af de af ledelsen anvendte beregningsmetoder og –model for nedskrivningstest, herunder den indre sammenhæng heri. Vores revision har endvidere omfattet en vurdering af opdelingen i forretningsområder (pengestrømsfrembringende enheder) samt de anvendte forudsætninger i nedskrivningstesten, herunder diskonteringsrate, vækstrate for budget- og prognoseperioden, vækst i terminalperioden og følsomhedsanalyser. Vi har yderligere vurderet om oplysningerne i forbindelse med nedskrivningstest på goodwill opfylder kravene i regnskabsstandarderne.

Værdiansættelse af varebeholdninger

Varebeholdninger i koncernen og moderselskabet udgør henholdsvis 728 mio. kr. og 613 mio. kr. pr. 31. december 2017, svarende til 30,4% og 28,2% af balancesummen, hvorfor området er et centralt forhold ved vores revision. Ledelsen udover skøn ved værdiansættelsen af varebeholdninger, herunder vedrørende vurdering af ukurans og langsom omsættelighed. Vi henviser til noterne 1 og 11 i koncernregnskabet og note 10 i årsregnskabet.

Ved revisionen af varebeholdninger har vi stikprøvevist testet ledelsens kalkulation af kostpriser. Vi har endvidere taget stilling til model for nedskrivning af varebeholdninger, hvor kostprisen overstiger nettorealiseringsværdien. Ved revisionen har vi testet fuldstændigheden af grundlaget for beregningen og testet den matematiske nøjagtighed i beregningen. Vi har herudover vurderet rimeligheden af de skøn som ledelsen har anlagt i modellen samt vurderet de foretagne skøn i forhold til historik fra tidligere år og skøn i tidligere år. Vi har ydermere vurderet om oplysningerne i forbindelse med varebeholdninger opfylder kravene i regnskabsstandarderne.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskaberne omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskaberne er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskaberne eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven. Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med regnskaberne og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for regnskaberne

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere krav i årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde regnskaberne uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskaberne er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskaberne på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere koncernen eller selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskaberne

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskaberne som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af regnskaberne. Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskaberne, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.

- > Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskaberne på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskaberne eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusion er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og selskabet ikke længere kan fortsætte driften.
- > Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskaberne, herunder noteoplysningerne, samt om regnskaberne afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- > Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om bl.a. det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen. Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, tilhørende sikkerhedsforanstaltninger. Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af regnskaberne for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres, eller i de yderst sjældne tilfælde, hvor vi fastslår, at forholdet ikke skal kommunikeres i vores revisionspåtegning, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed ville kunne forventes at veje tungere end de fordele, den offentlige interesse har af sådan kommunikation.

Aalborg, den 27. februar 2018

ERNST & YOUNG
 Godkendt Revisionspartnerselskab
 CVR-nr. 30 70 02 28

Hans B. Vistisen
 statsaut. revisor
 MNE-nr: mne23254

Allan Terp
 statsaut. revisor
 MNE-nr: mne33198

